

KS § 125

D.nr. KS/2022:222 - 0061

Preliminär flerårsplan 2023-2025

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. anta preliminär Flerårsplan 2023–2025 med preliminära ramar, daterad 2022-05-06,
2. den kommunala skattesatsen för år 2023 är oförändrad, 21,67 kronor,

Kommunstyrelsen beslutar att

1. under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt attsats ett och två ovan; uppdra till förvaltningen att se över hur ytterligare förstärkningar inom beredskapsområdet kan ske på kort och på lång sikt.

Yrkanden

David Aronsson (V) yrkar på avslag attsats ett till förmån för eget förslag.

David Aronsson (V) yrkar bifall till attsats två i liggande förslag.

Jacob Högfeldt (M) yrkar på följande tillägg:

Kommunstyrelsen beslutar att

1. under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt attsats ett och två ovan; uppdra till förvaltningen att se över hur ytterligare förstärkningar inom beredskapsområdet kan ske på kort och på lång sikt.

Anders Härnbro (S), Kenneth Larsson (M), Mikael Lagergren (M), Tomas Lönnqvist (M) och Magnus Stuart (M) yrkar bifall till Jacob Högfeldts (M) tilläggsyrkande.

Magnus Stuart (M), Anders Härnbro (S), Mikael Lagergren (M), Tomas Lönnqvist (M) och Kenneth Larsson (M) yrkar bifall till liggande förslag.

Maria Nerby (C), Jan Rudengren (L) och Catharina De Geer (KD) avstår från att delta i beslut till förmån för egna förslag i kommunfullmäktige.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Beslutsgång

Ordföranden ställer bifall till attsats ett i liggande förslag mot bifall till David Aronssons (V) förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller liggande förslag.

Ordföranden ställer avslag mot bifall till attsats två i liggande förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller attsats två.

Ordföranden ställer avslag mot bifall till Jacob Högfeldts (M) tilläggsyrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Kommunen ska enligt kommunallagen varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna samt innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Av planen ska det framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. För verksamheten ska även anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Dokumentet "Preliminär flerårsplan 2023–2025 Strängnäs kommun" beskriver inriktningen för kommunens verksamhet och ekonomi. Styrningen utgår från kommunens vision och kommunfullmäktige anger inriktningen för all kommunal verksamhet genom övergripande inriktningsmål i fyra perspektiv.

Kommunfullmäktiges fem övergripande inriktningsmål i fyra perspektiv är:

Invånare

- Demokratin är levande och inkluderande. Invånare, företagare och andra aktörer utvecklas i Strängnäs kommun och är medskapande och delaktiga i kommunens utveckling.
- I Strängnäs kommun erbjuds välfärdstjänster av god kvalitet som utgår från invånarnas behov.

Samhälle

- Strängnäs kommun är en förebild för sitt aktiva arbete kring hållbarhetsfrågor med Agenda 2030 som bas. Tillsammans utvecklas vi med människor som vill bo och leva i, verka i och besöka vår kommun.

Medarbetare

- Strängnäs kommun har stolta och kompetenta medarbetare som tillsammans utvecklas och skapar moderna och attraktiva arbetsmiljöer.

Ekonomi

- Tillsammans utmanar vi rådande arbetssätt och strukturer. Vi använder våra resurser effektivt och ekonomin är långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationer.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Invasionen av Ukraina och den allmänna osäkerheten i vår omvärld kommer påverka våra ekonomiska förutsättningar. Vi har redan märkt av stigande priser för energi och livsmedel, högre räntekostnader samt ökade kostnader för flyktingmottagande med mera. En stigande inflation kommer att påverka våra kostnader och intäkter. Svensk ekonomi har återhämtat sig starkt i spåren av pandemin och tillväxtutsikterna för 2022 är i grunden stabila.

Strängnäs kommun står inför flera svåra utmaningar under perioden. Hög befolkningstillväxt innebär att fler invånare ska få kommunal service. Den demografiska utvecklingen med fler yngre och äldre med färre i arbetsför ålder påverkar ekonomi, kompetensförsörjning och service. Resultaten och likvärdigheten i den kommunala grundskolan behöver förbättras. Invånare behöver uppleva högre trygghet. Äldre behöver ha möjlighet till god hälsa och livskvalitet.

Klimat- och miljöarbetet kräver samverkan. Kommunen, företagare och invånare behöver alla ställa om för att vi gemensamt ska nå de nationella och internationella klimatmålen. Strängnäs kommun ska vara fossilfritt 2030 samt klimatneutralt 2040. Det ställer stora omställningskrav på kommunkoncernen och alla som bor och verkar i det geografiska området Strängnäs kommun.

God ekonomisk hushållning i Strängnäs kommun innebär att kommunen och dess bolag ska ha en stabil ekonomi för att kunna möta nedgångar och kriser i samhällsekonomin. God ekonomisk hushållning innebär att kommunens finansiella och verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt för att uppnå hållbar utveckling. Långsiktigt ska resultatmålet i förhållande till skattenetto uppgå till lägst 2 procent och kommunkoncernens soliditet ska 2030 vara 25 procent.

Strängnäs har, som flera andra växande kommuner, stora utmaningar framför sig för att klara av att både finansiera och genomföra de investeringar som krävs för att möta de ökade behoven. Prioriteringsarbetet fortgår och kommer att fortsätta under våren och hösten 2022. Under den kommande planperioden 2023–2025 beräknas kommunen investera för närmare 503 miljoner kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 168 miljoner kronor per år. Det är en högre investeringsnivå än de senaste åren. De större investeringar som planeras är bland annat en ny simhall och en ny sporthall samt investeringar i diverse anläggningar så som exempelvis klimatanpassningsåtgärder, asfalt, småbåtshamnar, Tosteröbron, parker och gator.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Kommunens resultat budgeteras till 2 procent av skatteintäkterna respektive år vilket innebär 52,3 miljoner kronor för 2023, 54,3 miljoner kronor för 2024 och 56,6 miljoner kronor för 2025. En långsiktig resultatnivå på lägst 2 procent av skatteintäkterna, goda resultat i bolagen och en kontrollerad investeringstakt ger förutsättningar för en ökning av soliditeten.

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Övriga konsekvenser

Beslutet medför inga övriga konsekvenser.

Uppföljning

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål och budget sker i samband med delårsrapport 1 per 30 april, delårsrapport 2 per 31 augusti och årsredovisning. Ekonomisk rapportering lämnas därutöver löpande till kommunstyrelsen och nämnder.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande preliminär Flerårsplan 2023-2025 Strängnäs kommun, 2022-05-06

Styrdokument, Preliminär flerårsplan 2023–2025 Strängnäs kommun, daterad 2022-05-06

Styrdokument, Vänsterpartiet - Preliminär Flerårsplan 2023-2025, 2022-05-24

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Barn- och utbildningsnämnden

Socialnämnden

Kulturnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Teknik- och fritidsnämnden

Kommunrevision

Överförmyndarnämnden

SEVAB Strängnäs Energi AB

Strängnäs Fastighets AB

Fackliga företrädare

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

STRÄNGNÄS KOMMUN

Preliminär Flerårsplan 2023–2025

Dnr: KS/2022:222

Datum: 2022-05-06

Innehållsförteckning

Styrmodell, vision och Önskat läge 2030.....	3
Den kommunala koncernen	8
Nämndernas och bolagens uppdrag.....	8
Omvärldsanalys	11
Mål och prioriteringar under 2023–2025	15
God ekonomisk hushållning	15
Kommunövergripande mål.....	15
Ekonomisk plan 2023–2025.....	20
BILAGA 1. Kommunens driftbudget 2023–2025.....	26
BILAGA 2. Kommunens investeringsbudget per nämnd 2023-2025.....	27

Styrmodell, vision och Önskat läge 2030

Styrmodell

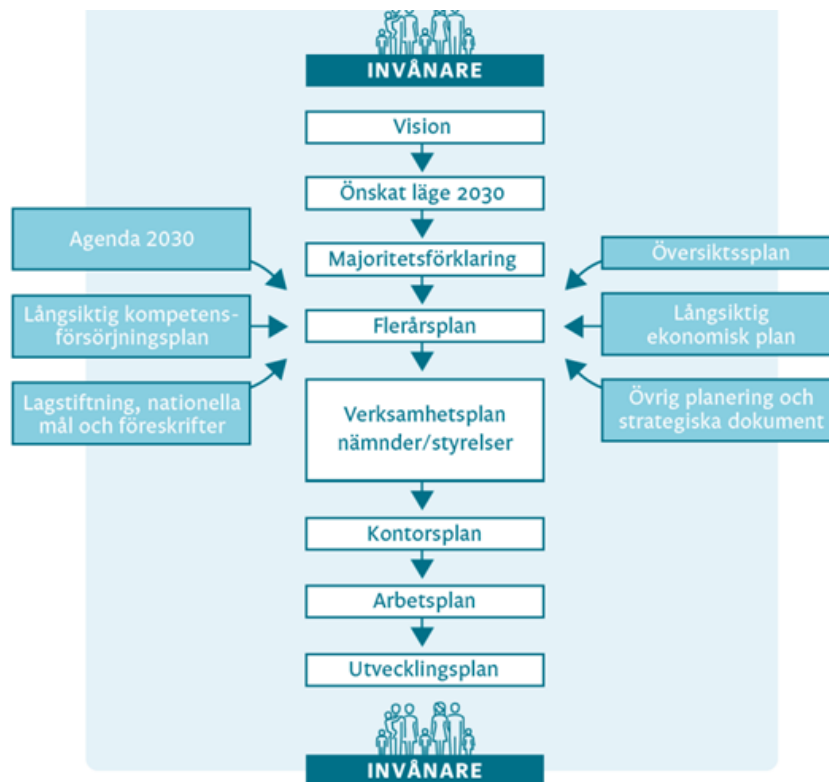
Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och ansvarar för styrningen i Strängnäs kommun. Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens och nämndernas uppdrag och ansvarsområden i reglementen samt beslutar om ägardirektiv gentemot kommunens bolag. Kommunstyrelsen har en samordnande roll för planering och uppföljning av kommunfullmäktiges mål samt ett särskilt ansvar när det gäller samordning och uppsikt över nämndernas verksamhet.

En gemensam vision beskriver det önskvärda framtida tillstånd som Strängnäs kommun långsiktigt vill uppnå. Vart fjärde år hålls allmänna val. Efter valet ges en majoritetsförklaring av den tillträdande majoriteten. Majoritetsförklaringen beskriver den politiska viljeinriktningen de kommande fyra åren. Utifrån majoritetsförklaringen samt "Önskat läge 2030" beslutar kommunfullmäktige om kommunens övergripande mål. Till respektive fullmäktigemål finns formulerade strategier som beskriver vägval, viktiga angreppssätt och vad som är viktigt att fokusera på för att uppnå målen.

Kommunfullmäktige kan också besluta om särskilda uppdrag riktade till nämnder och styrelser. Nämnder och styrelser beslutar om mål utifrån ett helhetsperspektiv inom sitt specifika ansvarsområde. Tillsammans med de särskilda uppdragen från kommunfullmäktige blir det sedan nämndernas och styrelsernas uppgift att i en verksamhetsplan/affärsplan prioritera och konkretisera hur man planerar att bidra till fullmäktigemålen.

Flerårsplanen är kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens heltäckande plan för att styra hela den kommunala verksamheten, inklusive bolagen. Flerårsplanen är navet i styrmodellen och det som är styrande för de kommande tre åren synliggörs där. Planer och strategier som finns i kommunen påverkar också Flerårsplanen. Politikens prioriterade områden för perioden lyfts in i Flerårsplanen.

Flerårsplanen följs upp tre gånger per år, i delårsrapport 1 (per 30 april), i delårsrapport 2 (per 31 augusti) och i årsredovisningen. Ekonomisk rapportering lämnas därutöver löpande till kommunstyrelsen och nämnder. Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen i april och beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter. Ägardirektiv för moderbolaget följs upp i samband med delårsrapport 2 och i årsredovisningen. Internkontroll följs upp vid delår 2 samt vid helår. Privata utförare följs upp vid helår.

Tillitsbaserad styrning

Strängnäs kommuns styrmodell lyfter vikten av tillit i kommunens styrning och ledning, mellan och inom kommunens strukturer. Utöver en tillitsfull styrning behövs även ett tillitsbaserat ledarskap och en organisation där tillit är en del av den rådande kulturen.

Tillitsbaserad styrning och ledning innebär att minska onödig kontroll och detaljstyrning och att bättre ta tillvara medarbetarnas kompetens för att skapa mer kvalitet i tjänsterna till invånaren. Tillit i Strängnäs kommun är när styrning, kultur och organisation fokuserar på verksamhetens syfte och brukarens behov, där varje beslutsnivå aktivt verkar för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv, bygga tillitsfulla relationer samt säkerställa att varje nivå kan, vill och vågar hjälpa kommunens brukare, elever, invånare, företagare och besökare.

I Strängnäs kommun har kommunfullmäktige, styrelser och nämnder inriktningsmål som ska leda kommunen till Önskat läge 2030. Förvaltningen beskriver sedan hur målet ska nås. Förvaltningens uppföljning sker genom att följa nyckeltal och aktiviteter samt genom dialoger med de som arbetar så nära våra brukare/elever/kunder som möjligt. Det minskar detaljstyrning för dem närmast brukare/elever/kunder. Det skapar tillit mellan politik och förvaltning, mellan ledning och chefer samt mellan chefer och medarbetare.

Mål i fyra perspektiv

Kommunfullmäktiges mål är grupperade i fyra perspektiv i syfte att åstadkomma balans i styrningen. Det innebär att både ha ett yttre och inre fokus där olika intressen målsätts och balanseras till en helhet.

Inom perspektiven invånare och samhälle riktar vi oss utåt till våra brukare, kunder och invånare. Kommunens service- och tjänsteutbud har en hög kvalitet och effektivitet. Den utvecklas genom delaktighet och inflytande där samhällsutvecklingen skapas i dialog med invånare och intressenter.

Perspektiven medarbetare och ekonomi handlar om att ha en effektiv organisation som utvecklar både människor, medarbetare och arbetsprocesser i skapandet av en attraktiv arbetsplats med ekonomin i balans.

Värderingar och principer

Brobygget är det namn och den symbol Strängnäs kommun valt för att synliggöra och lyfta fram våra värderingar och principer. Dessa ska vi luta oss emot när vi utvecklar oss själva och verksamheten.

Principerna och värderingarna beskriver och lyfter fram det förhållningssätt som ska prägla mötena och samspelet både internt inom organisationen som i möten och kontakten med medborgare och brukare. Hur medborgarna och brukarna upplever bemötandet har en avgörande roll i bedömningen av kvalitén på tjänsterna.

Principerna ska vara ett stöd för förvaltningen i utformningen av nya arbets- och förhållningssätt i syfte att förbättra resultat. Principerna kan fungera både som kompassriktning och checklista. Värderingarna utgår från ledorden utveckling, respekt, tydlighet och öppenhet.

Våra gemensamma principer och värderingar ska ha en tydlig koppling till arbetet och vårt uppdrag. Som medarbetare och representant för Strängnäs kommun vill vi att mötet med invånare, brukare och kunder alltid genomsyras av våra värderingar

Vision

Visionen beskriver Strängnäs kommuns framtida tillstånd. Den är en gemensam målbild för hela vår kommun. Den inspirerar oss och utmanar oss i det dagliga arbetet och när vi planerar för framtiden. Visionen lyder:

Tillsammans och med invånarnyttan
i fokus, skapar vi framtidens hållbara
kommun i hjärtat av Mälardalen.

I Strängnäs kommun skapar vi vår framtid tillsammans. En positiv utveckling möjliggörs genom samspel mellan invånare, politiker, kommunanställda, näringsliv, ideella verksamheter och föreningsliv. Genom att ta vara på allas erfarenheter och kunskap kan vi oavsett vilken roll vi har bidra till att göra vår kommun till en bra plats att bo och leva i.

Att alltid ha invånarnyttan i fokus innebär att utifrån tillgängliga resurser balansera invånarnas olika behov och önskemål.

Tillsammans utvecklar vi en av landets mest eftertraktade kommuner. Vi skapar en hållbar kommun med hög livskvalitet och stor omsorg om invånarna, genom att erbjuda attraktiva boendeformer för alla, en skola i toppklass, företagande och arbetstillfällen, natur- och kulturupplevelser samt effektiva kommunikationer. För att hela tiden ligga i framkant arbetar vi tillsammans med ständiga förbättringar inom alla områden. Alltid med invånarnyttan i fokus.

Vårt läge i hjärtat av Mälardalen ger goda förutsättningar för hållbar utveckling och tillväxt.

Våra fyra huvudorter och den till stora delar mälarnära landsbygden skapar en enastående miljö. Varje del av kommunen är i sig stark men tillsammans skapar vi en starkare helhet - en möjligheternas kommun.

Önskat läge 2030

Bakgrund

Önskat läge 2030 är en framtidsbild av Strängnäs kommun utifrån vision, omvärld, möjligheter och utmaningar. Bilden av Strängnäs 2030 är framtagen av den politiska ledningen och förvaltningsledningen, där även samtliga chefer och politiker i Strängnäs kommun haft möjlighet att påverka innehållet. Utifrån Önskat läge 2030 har de kommunövergripande målen vuxit fram.

Inledning

2030 är Strängnäs kommun en plats för boende, bildning och besök – en plats som präglas av social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Invånare

Strängnäs kommun är en plats för bildning! Det kommunala uppdraget är tydligt definierat och avgränsat. Invånarna vet vad de får för sina skattepengar och är nöjda med den service kommunen tillhandahåller. De är stolta över sin hemkommun och kommunen tar vara på deras kompetens och engagemang.

Lokaldemokratien och invånarnas tillit till Strängnäs kommun har stärkts genom en väl utvecklad medborgardialog. Invånarna är i hög grad delaktiga i utformningen av kommunens tjänster.

Samhälle

Strängnäs kommun är en plats för boende! Bostadsutvecklingen har varit positiv i många år. Här finns attraktiva bostäder i olika upplåtelseformer och i alla storlekar. Vi erbjuder våra äldre en bred palett av olika boendeformer. Pendlingen till och från vår kommun är smidig.

Strängnäs kommun är en plats för besök! Vår besöksnäring, vårt läge, vår natur och våra stadsmiljöer lockar till besök – året om.

Vi är en förebild inom hållbarhet. Kommunen, företagarna och föreningarna verkar i hög grad i den cirkulära ekonomin. Våra stadskärnor är bilfria, och cyklar och elbussar präglar trafikmiljön i hela kommunen.

Samverkan och samarbeten präglar vår plats: Mellan kommun och näringsliv, högskolor och föreningar men också med andra kommuner i vår närhet.

Medarbetare

Strängnäs kommun är en attraktiv arbetsgivare med god kompetensförsörjning, inte minst efter framgångsrikt samarbete med högskolor och universitet.

Personalomsättningen är låg och frisknärvaron är hög i jämförelse med andra kommuner. Vi erbjuder interna karriärvägar i högre grad än tidigare. Arbetsmiljön är god.

Organisationen präglas av tillit. Vi tillåter och uppmuntrar innovation och kreativitet. Våra medarbetare känner att ansvar för helheten. Våra chefer har tid att vara chefer.

Politiker och tjänstepersoner är starka ambassadörer för kommunens uppdrag och grundläggande värderingar i det dagliga mötet med invånaren och brukaren.

Ekonomi

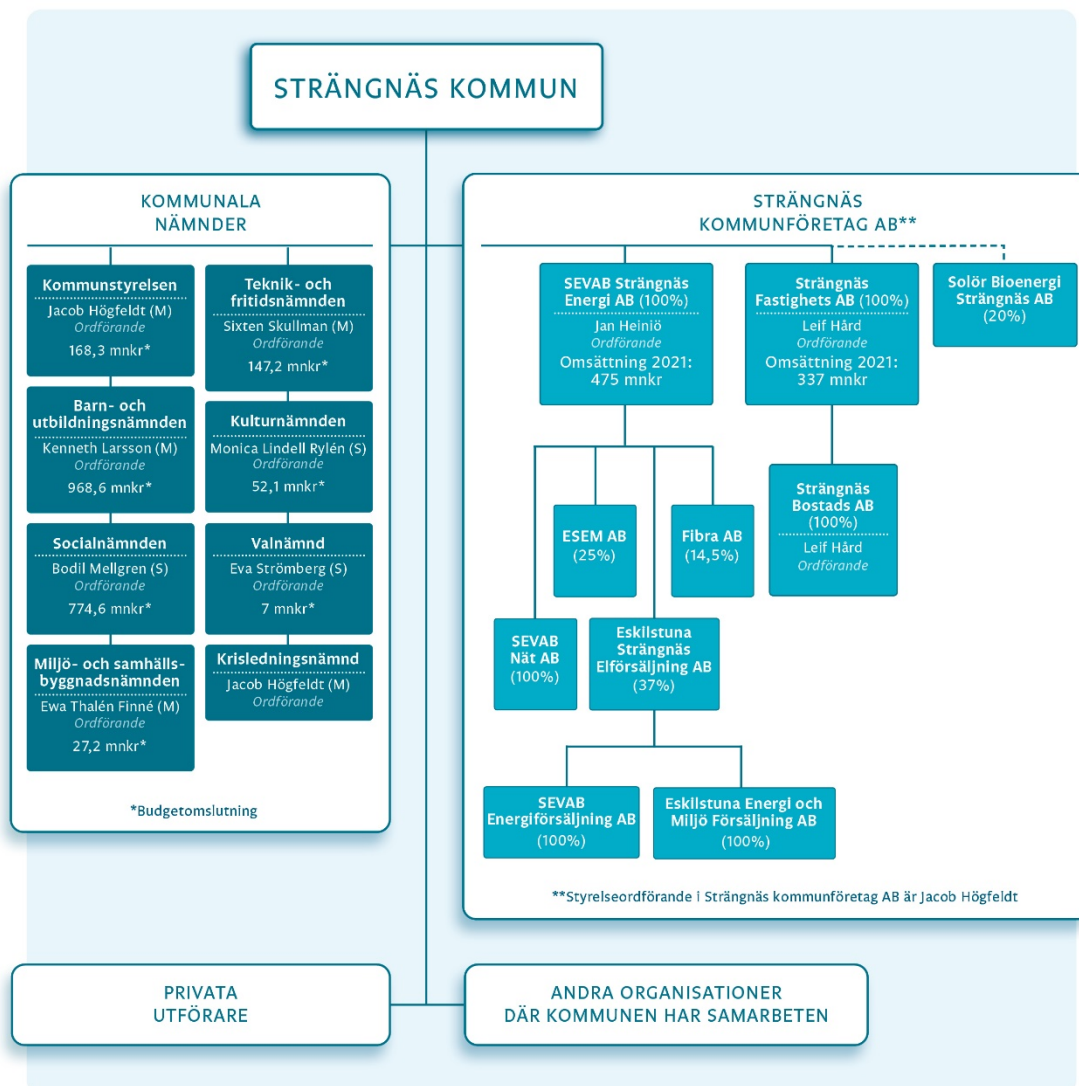
Strängnäs kommun har ett gott finansiellt handlingsutrymme. Nödvändiga investeringar – utifrån den långsiktiga invånarnyttan - är finansierade och genomförda.

Digitaliseringen har varit ett kraftfullt verktyg för att stärka kommunens ekonomiska ställning genom ändrade arbetssätt.

Vi har en hållbar koncernstruktur och kraftfull bolagsstyrning som gynnar den gemensamma ekonomin.

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnd- och förvaltningsorganisation samt i de kommunalt ägda bolag som ingår i bolagskoncernen där Strängnäs Kommunföretag AB är moderbolag. En översikt av den kommunala organisationen visas i organisationsschemat nedan.

Nämndernas och bolagens uppdrag

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige tillsätter en kommunstyrelse och de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra kommunens uppgifter. Nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållande beslutas av fullmäktige. Kommunfullmäktige beslutar i ärenden av principiell vikt och av större betydelse, främst mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor. Vidare beslutar kommunfullmäktige om nämndernas organisation och verksamhetsformer, val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar samt val av revisorer.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Utifrån visionen leder och samordnar kommunstyrelsen planering, utvärdering och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Vidare ansvarar kommunstyrelsen för att samordna arbetet med den strategiska utvecklingen. Under kommunstyrelsen finns även arbetet med attraktionskraft, kontaktcenter, barnombudsman, nationella minoriteter och kommunens olika råd samt det strategiska arbetet med hållbarhetsfrågor utifrån Agenda 2030.

Kommunstyrelsen yttrar sig i alla frågor som ska beslutas i kommunfullmäktige och bevakar att de beslut, mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om genomförs inom den kommunala verksamheten.

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och ska ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet samt de kommunalt ägda bolagen och gemensamma nämnder och kommunalförbund kommunen är medlemmar i.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet från förskola till vuxenutbildning. Barn- och utbildningsnämnden ansvarar dessutom för kommunens ungdomsmottagning.

För barn- och utbildningsnämnden är skollagen och läroplanerna centrala. Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, är likvärdig och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Barn- och utbildningsnämnden svarar för att barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden och att vuxna, inom vuxenutbildningen, stöds och stimuleras i sitt lärande.

Socialnämnden

Personer som har behov av socialtjänstens insatser kontaktar socialnämnden. De ansöker om insatser eller tar del av tjänster som nämnden tillhandahåller utan prövning. Det handlar om boende, hemtjänst, insatser till barn och unga, daglig verksamhet, coachning för att komma ur bidragsberoende, bostadsanpassning, färdtjänst, hälso- och sjukvård i hemmet, stöd till familjer, personer med missbruksproblematik, våld i nära relation, stöd till skolelever mm.

Dagligen sker en mängd möten mellan personer i olika åldrar och livssituationer, och nämndens personal. Helger utgör inget undantag. Stöd och insatser pågår fortlöpande, även nattetid.

Socialnämnden är organiserad i fem verksamhetsområden, Myndighet och uppdrag, Arbete och familj, Äldreomsorg, Vård och gemensamma insatser samt Funktionshinderomsorg.

Kulturnämnden

Kulturnämnden bidrar till att tillsammans med andra aktörer erbjuda attraktiv och tillgänglig kultur för alla kommuninvånare. Barn och unga är prioriterade målgrupper.

Kulturnämnden ansvarar för kommunens kulturhus och den lagstadgade folkbiblioteksverksamheten. Kulturskolan erbjuder en mängd olika aktiviteter som t ex

bild och form, cirkus och dans. Fritidsgårdar finns i Strängnäs, Mariefred och Åkers styckebruk. Kulturnämnden ansvarar för olika lokaler och scener såsom Paulinska salen, Thomas Arena, Grassagården m.fl. Kulturnämnden beslutar om kulturbidragen. Den kommunala konsten handhas av kulturkontoret.

Kulturverksamheterna ska bidra till en demokratisk, dynamisk och öppen kommun präglad av humanistiska värderingar, bred medborgardialog och intresse för gårdagens, dagens och morgondagens mångfald av uttryck. Den ska ge identitet och tillhörighet samt skapa social gemenskap.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är den nämnd som fullgör uppgifter inom plan och byggnadsväsendet och har det närmaste överinseendet över byggnadsverksamheten enligt PBL (plan- och bygglagen), mätningkungörelsen och förordningar beslutade med stöd av dessa lagar. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter inom miljö-, hälsoskydds- och naturvårdsområdet, livsmedelsområdet samt smittskyddsområdet. Nämnden ansvarar även för tillsyn och tillståndsfrågor utifrån alkohollagen.

Nämnden ska även biträda kommunstyrelsen i den strategiska samhällsplaneringen, enligt PBL, samt bistå kommunstyrelsen i det arbetet med kommunens bostadsförsörjning och markförsörjning. Nämnden bistår kommunstyrelsen med kommunens befolkningsprognoser, kommunens 4M-samordning samt svarar för samordning av företagservice i nämndens myndighetsutövning.

Teknik- och fritidsnämnden

Teknik- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens drift och underhåll av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar, måltidsutbud och matleveranser, räddningstjänst samt stadsmiljö och service. Nämnden serverar invånarna i hela kommunen och i alla åldrar.

Inom nämndens område finns ansvaret för kommunens gata och parkarbete, vägbelysning, drift och underhåll av Tosteröbron, trafiksäkerhetsarbetet, den kommunala parkeringsövervakningen, hamnar, Turistbyrå samt strategiska VA-frågor. Teknik- och fritidsnämnden ansvarar även för kommunens inre service samt fordonspark. Nämnden har även ansvar för föreningsbidrag inom fritidsaktiviteter.

Räddningstjänsten ligger inom nämndens ansvarområde. I uppdraget ingår bland annat insatser vid bränder och olyckor, förebyggande brandskydd, utbildning i brandkunskap och första hjälpen. I uppdraget ingår även att stödja polisen och regionen genom att åka på larm gällande hot om suicid samt IVPA.

Valnämnden

Valnämnden har till uppgift att organisera de allmänna valen som hålls i kommunen vart fjärde år samt valet till Europaparlamentet vart femte år. Valnämnden hanterar även folkomröstningar genom folkinitiativ.

Krisledningsnämnden

Krisledningsnämnden har till uppgift att utgöra ledningsfunktion och fullgöra kommunens uppgifter som enligt lag ankommer på kommunen vid extraordinära händelser i fredstid.

Strängnäs kommunföretag AB, SKFAB

Kommunen har valt att ha viss verksamhet i bolagsform och har bildat en koncern för aktiebolagen med det helägda Strängnäs kommunföretag AB som moderbolag. Moderbolaget ska svara för ledning och samordning av koncernen under Strängnäs kommun samt svara för planering och uppföljning, utifrån affärsplan och förmedla information om dotterbolagens verksamhet.

SEVAB Strängnäs Energi AB, SEVAB

SEVAB ansvarar för att producera och distribuera el, värme, stadsnät, vatten och renhållning. Tillsammans med Eskilstuna Energi och Miljö AB har SEVAB ett samägt driftsbolag, Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB, ESEM, för alla anläggningar och ett samägt elförsäljningsbolag, Eskilstuna Strängnäs Elförsäljning AB.

Strängnäs Fastighets AB, SFAB

SFAB ska skapa möjligheter för kommunens verksamheter att arbeta i effektiva lokaler genom att förvärva, äga, förvalta, hyra, förädla, avyttra och optimera fastigheter. Bolaget ska genom sitt dotterbolag, Strängnäs Bostads AB, SBAB, främja bostadsförsörjningen genom att bygga och förvalta bostäder.

Omvärldsanalys

Omvärldsanalysen beskriver ett antal omvärldsfaktorer som i dagsläget bedöms ha störst påverkan på kommunorganisationens uppdrag under planeringsperioden.

Ekonomisk utveckling

Svensk ekonomi har återhämtat sig starkt i spåren av pandemin och tillväxtutsikterna för 2022 och framåt är i grunden stabila.

Invasionen av Ukraina och den allmänna osäkerheten i vår omvärld bedöms dock få viss påverkan på de ekonomiska förutsättningarna. Enligt regeringen bedöms tillväxten bli lägre än vad som annars hade varit fallet och inflationen bedöms bli högre. Den svenska ekonomin är dock motståndskraftig enligt regeringen. Läget på arbetsmarknaden har tydligt förbättrats och sysselsättningsgraden är nu högre än innan pandemin bröt ut.

Även Sveriges kommuner och regioner (SKR) menar att kriget kommer att påverka den ekonomiska utvecklingen. De menar att kriget är starkt bidragande till den senaste tidens energi- och råvaruprisinflation, och höjer osäkerheten vad gäller den ekonomiska utvecklingen framöver. Samtidigt menar de att prognosen pekar mot en fortsatt återhämtning av den svenska konjunkturen 2022 och 2023. I frånvaro av kriget hade konjunkturen sannolikt varit starkare, men ”återöppnandet av samhällsekonomin” efter pandemin menar de utgör en starkare kraft. Deras bedömning är en BNP-tillväxt på 3,1 procent för 2022 och 2,4 procent för 2023.

Det ekonomiska läget och den förväntade utvecklingen kommer givetvis få effekter för den ekonomiska utvecklingen för Strängnäs kommunkoncern. Återhämtningen till trots menar Sveriges kommuner och regioner (SKR) att våra intäkter i form av skatteintäkter, generella och riktade statsbidrag, inte kommer att öka i samma utsträckning som under 2020–2021. Däremot kommer förmodligen kostnaderna öka en del framöver. Dels utifrån det som händer i vår omvärld, dels utifrån högre inflation och stigande räntor. Vi har redan märkt av stigande priser för energi och livsmedel, högre räntekostnader samt ökade kostnader för flyktingmottagande med mera.

Den demografiska utvecklingen är ytterligare en faktor som kommer att påverka kommunkoncernens framtida kostnadsutveckling. Det kommer därför även fortsättningsvis vara viktigt att bedriva en aktiv ekonomistyrning och följa upp samt påverka vår nettokostnadsutveckling.

Kriser

Europa har sedan februari 2022 präglats av invasionen i Ukraina av Ryssland som utvecklats till ett fullskaligt krig. Sverige och Strängnäs kommunen har påverkats på flera sätt av denna kris. Förutom höjda livsmedelspriser, höjda bensin- och dieselpriiser har Sveriges kommuner tagit emot flyktingar från Ukraina som är i akut behov av hjälp.

Under våren 2022 har ett potentiellt NATO-medlemskap för Sverige varit på agendan. Denna debatt har åter igen blivit aktuell efter det att Ryssland invaderade Ukraina i februari och därmed det förändrade säkerhetsläget i världen. Sveriges potentiella medlemskap och huruvida vi ska gå med eller inte påverkades också efter det att Finland gick ut med att de var positivt inställda till ett medlemskap.

Det finns i vårt samhälle idag en stor oro kopplat till angrepp mot Sverige, utifrån en ökad hotbild. Vid en samhällsstörning ska kommunen ansvara för att samhällsviktiga verksamheter i kommunen fungerar. De som har ansvaret för att verksamheter ska fungera i vardagen har även ansvaret vid en kris, men när verksamheterna inte kan hantera krisen själva kliver kommunen in som stöd. Sveriges krisberedskapssystem bygger på att alla tar sitt ansvar och samarbetar vid en samhällskris. Vid större räddningsinsatser, kriser eller samhällsstörningar kan kommunens trygghetspunkter öppna.

De senaste åren har präglats av en pandemi som påverkat oss på flera plan, men trots att Covid-19 verkar vara förbi är det fortfarande möjligt att en ny variant av Covid-19 uppstår. Det skulle innebära en ny kris som vi behöver hantera.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknaden har på kort tid återhämtat sig efter den ekonomiska nedgången under pandemin. Omvärldsläget har samtidigt förändrats snabbt. Det kan få negativa konsekvenser för den pågående konjunkturåterhämtningen. I vilken utsträckning som svensk arbetsmarknad kommer att påverkas av detta är dock fortfarande svårt att svara på.

Trots att arbetslösheten har minskat har samtidigt antalet arbetslösa med längst tider utan arbete fortsatt att öka. Denna utmaning kräver att en stor variation av olika insatser sätts in med fokus på omställning, omskolning och kompetensutveckling.

Det sker en nedgång av arbetslösheten i samtliga kommuner i Södermanland. Strängnäs hade redan tidigare lägre arbetslöshet än snittet i hela Södermanlands län och nu växer klyftan, 6,7 procent i kommunen, jämfört med 9,8 procent i hela länet.

Kompetensutveckling kommer i framtiden vara mycket betydelsefull i takt med att automatisering mer och mer påverkar stora delar av arbetsmarknaden. Ny teknik gör att kompetenskraven förändras. För en god kompetensförsörjning krävs anpassningar av utbildningssystemet, förutsättningar för omställning och att flexibilitet främjas på arbetsmarknaden.

Näringsliv

De senaste undersökningarna gällande näringslivet visar positiva signaler, bland annat verkar upplevelsen av det övergripande företagsklimatet i kommunkoncernen som väldigt bra jämfört med resten av landet. Företagare ger koncernen ett bra omdöme som gör att kommunens placering i Svenskt näringslivs företagsklimatranking 2021 blev plats 49 av 290 kommuner.

Arbetet med tillväxt och nya etableringar kommer att vara i fokus de kommande åren. Etableringsplanen som antogs i kommunstyrelsen i februari 2022 är därför ett viktigt verktyg för att främja tillväxt hos befintligt näringsliv och attrahera nya etableringar till kommunen, vilket främjar fler arbetstillfällen. Det är angeläget att fortsatt stödja nyföretagande, ung företagsamhet och entreprenörskap, samt att aktivt arbeta med och omsätta den nya näringslivsstrategin.

Under de senaste åren har många företag haft svårt att hitta rätt kompetens och det bedöms vara så även framöver, vilket är ett generellt problem i landet. Ska kommunen vara en attraktiv plats att bo på och besöka behöver vi nya samarbeten med näringslivet och skolan i kompetensförsörjningsfrågor, på både kort och lång sikt. Där spelar också kommunens integrationsarbete en stor roll.

Mycket kompetens har försvunnit under pandemin och finns inte längre att tillgå då många skolat om sig från serviceyrken till andra branscher, det gäller bland annat inom besöksnäringen. Det är av stor vikt att visa ungdomar och äldre som vill skola om sig vilka möjligheter som finns på arbetsmarknaden framöver, så att de utbildar sig till yrken som efterfrågas.

Befolkningsutveckling

De senaste åren har rikets befolkning vuxit snabbt. Enligt SCB:s befolkningsprognos kommer Sveriges folkmängd att öka med mellan 70 000 och 80 000 personer per år de kommande åren. 2021 nådde Sverige ca 10,5 miljoner invånare. Detta är en ökning med 18 procent från början på 2000-talet. Nästa gräns, 11 miljoner, väntas nås 2029. Därefter beräknas befolkningen öka långsammare.

Befolkningsstrukturen i Strängnäs kommun skiljer sig i vissa mått från rikets. Andelen av de allra yngsta individerna är något lägre i Strängnäs än i riket, medan andelen i skol- och gymnasieåldern är något högre. Strängnäs har dock färre personer i åldern 20–34 år, relativt rikets nivå. Frånsett de allra äldsta har Strängnäs högre andelar än riket vid ålder om runt 45 år och däröver. Detta är särskilt framträdande för åldersgruppen 65–74 år. Att samhällen har fler pensionärer och färre andelar av befolkningen som yrkesarbetar, innebär ett reducerat skatteunderlag för kommunerna.

Prognosen för Strängnäs kommun fram till 2030 är att den genomsnittliga tillväxten ligger på 2,7 procent. Den höga utvecklingen som vi sett under de senaste åren är ett resultat av ökad regionförstoring, parallellt med stort intresse för Strängnäs både från inflyttande hushåll och från bostadsbyggande aktörer.

Bostadsmarknaden

Hushåll från Stockholmsregionen har under senare tid i ökande takt valt att flytta från regionen främst till näraliggande områden. Utflyttningstrenden, som har kunnat iaktas

under ett antal år, har förstärkts under pandemin. I Strängnäs, med en planberedskap om runt 4500 byggrätter, finns det stora möjligheter för köpare att möta säljare och utväxlingen på befolkningsökningen kan därför bli mycket hög.

Strängnäs kommun har med sina goda kommunikationer och närheten till Stockholm relativt lätt att attrahera invånare. En förutsättning för att människor ska vilja bo och verka i kommunen är att vi kan erbjuda bra möjligheter till bostäder. Bedömningen för kommande år är en stadig bostadsutveckling i Strängnäs.

Flera större projekt löper parallellt och kommer att generera ett högt antal färdigställda bostäder under kommande år. Bostadsmarknaden signalerar således en fortsatt stark investeringsvilja i kommunen samtidigt som Strängnäs fortsatt är attraktivt för inflyttande hushåll.

Under de första två åren 2022–2023, förväntas bostadsbyggandet nå förhållandevis höga färdigställandetal, dock inom ett nivåmässigt ”normalspann” om runt 575 nya bostäder totalt. För 2024 och de närmast efterföljande åren är bedömningen att ett rekordhøgt byggande kommer att äga rum. För åren 2024–2025 förväntas en fördubblad färdigställandetak i jämförelse med de tidigare två åren.

Sveriges Byggindustrier varnar emellertid för ett ”byggstopp” på byggmarknaden runt årets slut, sammanhängande med prisutveckling och ekonomisk nedgång på ett internationellt plan, påspädd av utvecklingen i Ukraina och skenande energipriser. Detta kan även påverka byggkonjunkturen i Strängnäs. Samtidigt finns den tydliga utflyttarvågen från Stockholmregionen, vilken genererar synnerligen hög efterfrågan på bostäder i regionens utkant samt i pendlingsenklaver med höga attraktivitetsvärden. Marknaden signalerar i samklang med det också ett mycket høgt intresse för Strängnäs.

Klimat

FN:s klimatpanel, IPCC, konstaterar i sin senaste utvärderingsrapport att den globala uppvärmningen nu uppgår till 1,1 grader, vilket ger påtagliga effekter i flera regioner i världen. Uppvärmningen kan öka till 1,5 grader redan under 2030-talet vilket ytterligare skulle öka risker för ekosystem och människor. De globala utsläppen av växthusgaser fortsätter att öka, trots att stora minskningar behövs för att nå målen i Parisavtalet.

Klimatpolitiska rådet lyfter fram att större utsläppsminskningar krävs även i Sverige. Förutsättningarna för det är på flera sätt goda menar man, och Sverige kan och bör ligga i framkant när det gäller att accelerera utvecklingen mot det fossilfria samhället. Samtidigt finns det utmaningar gällande klimatomställningar. Krig i Europa och världen, geopolitiska osäkerheter, demokratins tillbakagång och försvagade internationella samarbeten riskerar att hämma samverkan, nödvändiga politiska beslut och viktiga investeringar. Stora svängningar i energipriserna ger påfrestningar på företag och enskilda, vilket riskerar att försvaga stödet för klimatomställningen.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) framhåller att kommuner och regioner genomför kraftfulla insatser för Sveriges klimatomställning, inte minst inom fjärrvärme, kollektivtrafik, avfallshantering och utbildning och rådgivning och menar att detta är ett arbete som behöver fortsätta. Samtidigt behöver kommuner och regioner planera för och säkra infrastruktur och byggnader mot klimatförändringens effekter. Utifrån stora investeringsbehov blir det nödvändigt att prioritera och att skapa flera nyttor samtidigt.

Mål och prioriteringar under 2023–2025

I de kommande avsnitten beskrivs mål och prioriteringar för planperioden 2023–2025. Dessa prioriteringar grundar sig på de utmaningar kommunkoncernen står inför utifrån den omvärldsanalys som gjorts och de förutsättningar som råder i kommunen. Fokus är på flerårsperspektivet.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning i Strängnäs kommun innebär att kommunen och dess bolag ska ha en stabil ekonomi för att kunna möta nedgångar och kriser i samhällsekonomin. God ekonomisk hushållning innebär att kommunens finansiella och verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt för att uppnå hållbar utveckling.

Hållbar utveckling - utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Hållbar utveckling rymmer en miljömässig, social och ekonomisk dimension.

En långsiktig finansiell analys för perioden 2016–2030, visar att Strängnäs kommun står inför stora verksamhets- och ekonomiska utmaningar. Andelen yngre och äldre ökar i relation till den arbetsföra befolkningen, vilket skapar ett ökat behov av välfärd som skola och äldreomsorg. Inte minst i form av investeringar. Hela koncernen står inför en höjd investeringsnivå där vi behöver bygga ut välfärden och det ställer stora krav på en ansvarfull hantering av resurserna och en mycket aktiv ekonomistyrning.

Styrdokumentet ”Riktlinjer för god ekonomisk hushållning stipulerar ”... att kommunen och dess bolag ska ha en stabil ekonomi för att kunna möta nedgångar och kriser i samhällsekonomin”. Långsiktigt ska resultatmålet i förhållande till skattenetto uppgå till lägst 2 procent. Kommunfullmäktige beslutade i augusti 2019 att kommunkoncernens soliditet 2030 ska vara 25 procent. Genom detta kan kommunen öka sitt finansiella handlingsutrymme för framtiden. För att nå målnivån om en soliditet på 25 procent år 2030 krävs fortsatt goda resultat samt en mycket aktiv investeringsplanering med prioriteringar, samt översyn av olika finansieringsmöjligheter då kommunkoncernen de kommande åren planerar för en ökad investeringstakt.

Kommunövergripande mål

Kommunfullmäktige fastställer i samband med beslut om flerårsplan kommunens mål för en god ekonomisk hushållning i hela den kommunala koncernen. Målen sorteras in under perspektiven Invånare, Samhälle, Medarbetare och Ekonomi.

Perspektiv Invånare

Perspektivet invånare sätter kommunens invånare och andra personer som nyttjar välfärdstjänster inom kommunen, i fokus. Det ska vara lätt att vara invånare och nyttjare av tjänster i Strängnäs kommun.

Kommunfullmäktiges mål:

Demokratin är levande och inkluderande. Invånare, företagare och andra aktörer utvecklas i Strängnäs kommun och är medskapande och delaktiga i kommunens utveckling.

I Strängnäs kommun erbjuds välfärdstjänster av god kvalitet som utgår från invånarnas behov.

Invånare, företagare och andra aktörer såsom föreningar, församlingar, samarbetspartners, volontärer med flera ges möjlighet att vara, och är, medskapande i kommunens utveckling. Att vara medskapande i kommunens utveckling handlar om att kommunen tar tillvara på erfarenheter och synpunkter både från enskilda brukare och från dess sammanslutningar. Kommunen visar genom aktiva handlingar att invånare i Strängnäs kommun har tillgångar och kompetenser som kan bidra till att förbättra de välfärdstjänster som erbjuds.

Kommunens viktigaste utmaningar

Att förbättra resultaten i grundskolan och öka likvärdigheten mellan skolorna är en av Strängnäs kommuns största utmaningar. Fler elever behöver nå godkända resultat i alla ämnen och gymnasiebehörigheten behöver öka i de kommunala grundskolorna.

Befolkningen i Strängnäs ökar. Framför allt ökar den yngre och den äldre populationen medan invånare i arbetsför ålder inte ökar lika mycket. Det medför att barnomsorg, skola och äldreomsorg behövs till fler invånare. Det har en stor inverkan på kommunens kompetensförsörjning och infrastruktur runt barn och äldre.

Kommunen behöver även ge förutsättningar till att invånare i Strängnäs kommun ska kunna ha en god fysisk och psykisk hälsa genom att erbjuda välfärdstjänster av god kvalitet. En viktig del i arbetet med att förebygga samt att ge stöd och insatser för personer med ohälsa är bland annat att kommunen behöver arbeta systematiskt och på bred front med suicidprevention. Det kräver kompetenta medarbetare men även samverkan mellan kommunen och regionen samt andra aktörer för att vi ska nå ända fram. För Strängnäs kommun är det viktigt att aktivt arbeta för att stärka hälsa och livskvalitet hos äldre.

Strängnäs kommun är i grunden en trygg plats, men alla upplever inte den så. Anmälda brott bland ungdomar ökar. Strängnäs kommun behöver vara en trygg plats att bo, leva och verka i. Trygghetsskapande arbete är något som berör både flera aktörer i samhället samt flera verksamheter inom förvaltningen. Samverkan, intern, externt och horisontellt, är här av stor vikt.

Politiska prioriteringar

- Fler elever ska ha förbättrade kunskapsresultat i alla ämnen. Kommunkoncernen säkerställer resurser för fortsatt prioriterat arbete och satsningar för att möjliggöra goda kunskapsresultat.

- Skapa ökade möjligheter och satsningar för socialt värdskap och tryggt omsorgsboende som ger kvalitetsförbättringar utifrån individens behov.
- Kommunkoncernen arbetar med trygghetsskapande aktiviteter i hela kommunen genom samverkan mellan nämnder, kontor och bolag, tillsammans med föreningar och myndigheter utanför organisationen.
- Kommunen säkerställer en hög och god beredskap för eventuella kommande kriser.

Perspektiv Samhälle

Perspektivet Samhälle beskriver kommunens roll som hållbar samhällsbyggare tillsammans med civilsamhället, företagen och andra aktörer. Perspektivet vänder sig mot invånare, företag och föreningar som är verksamma i kommunen och vad som görs för att det ska vara lätt att bo, leva och verka i Strängnäs kommunen.

Kommunfullmäktiges mål:

Strängnäs kommun är en förebild för sitt aktiva arbete kring hållbarhetsfrågor med Agenda 2030 som bas. Tillsammans utvecklas vi med människor som vill bo och leva i, verka i och besöka vår kommun.

För Strängnäs kommun är ett hållbart samhälle en mycket viktig fråga. Hållbarhet avser social- miljömessig- och ekonomisk hållbarhet som utgår från Agenda 2030 och de globala målen. Genom ett strategiskt arbete och medvetna aktiviteter gör vi, tillsammans andra aktörer, Strängnäs kommun till en förebild inom området.

Kommunens viktigaste utmaningar

Klimat- och miljöarbetet kräver samverkan. Kommunkoncernen, företagare och invånare behöver alla ställa om för att vi gemensamt ska nå de nationella och internationella klimatmålen. Strängnäs kommun ska vara fossilfritt 2030 samt klimatneutralt 2040. Det ställer stora omställningskrav på kommunkoncernen och alla som bor och verkar i det geografiska området Strängnäs kommun.

Strängnäs har under flera år haft en hög tillväxt med hög byggnationstakt och fler som vill bo och etablera sig i kommunen. Det kräver ökat fokus på ett helhetsperspektiv och ett hållbart byggande.

Befolkningsstillväxt och demografi skapar behov av kommunal service och kommunala tjänster till fler invånare. Det skapar även behov av tillgänglighet och infrastruktur. Platsen där invånare vill bo och verka behöver samspela med god infrastruktur, service och tjänster.

Politiska prioriteringar

- Med hela kommunkoncernens kraft och genom horisontella arbetsätt fortsätter kommunen att stimulera och förverkliga innovativa idéer för hållbar verksamhetsutveckling.
- Den höga tillväxten med hög byggnationstakt och fler som vill bo och etablera sig i kommunen gör det av vikt att skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar planering. Vi tar ansvar för att uppmuntra att all byggnation i Strängnäs kommun bidrar till målet om klimatneutralitet 2040.
- Vattenfrågan hanteras genom strategisk planering och innovation för framtidens vatten och avlopp (VA).
- Ökat fokus på attraktiva, effektiva och tillgängliga kulturcentrum i hela kommunen samt ökad tillgänglighet till bibliotek, för kultur och lärande.

Perspektiv Medarbetare

Medarbetarperspektivet riktar sig till medarbetare och ledare inom Strängnäs kommunkoncern. Medarbetare företräder Strängnäs kommun och utför sitt arbete på ett sätt som stärker invånarnas förtroende för kommunen.

Kommunfullmäktiges mål:

Strängnäs kommun har stolta och kompetenta medarbetare som tillsammans utvecklas och skapar moderna och attraktiva arbetsmiljöer.

Strängnäs kommun är attraktiv som arbetsgivare med moderna och välfungerande arbetsmiljöer med hög frisknärvaro. Medarbetare har god kompetens och gott bemötande och ges möjlighet till kompetensutveckling och interna karriärvägar. Strängnäs kommun tar tillvara på medarbetarnas kompetens för att skapa mer kvalitet i tjänsterna till invånaren. Oavsett beslutsnivå arbetar chefer och medarbetare aktivt för förbättrad samverkan och helhetsperspektiv. Ledarskapet och medarbetarskapet präglas av tillit och bidrar till starkt medledarskap och kreativitet som säkerställer att varje nivå kan, vill och vågar ge tjänster till kommunens invånare, företagare och besökare.

Kommunens viktigaste utmaningar

Ett hållbart arbetsliv är avgörande för att fler ska vilja arbeta mer och längre. Kommunen ska lyckas genom fokus på arbetsmiljöarbetet, öka frisknärvaron och öka heltidsarbetet. Strängnäs kommun har kommit relativt långt inom flera delar men utmaningen kvarstår att hantera långsiktigt för framtida kompetensförsörjning och hög frisknärvaro.

För att hantera kompetensutmaningen är det centralt att vara en attraktiv arbetsgivare och utöka den regionala basen gällande rekrytering. För att vara en attraktiv arbetsgivare behöver kommunkoncernen stötta medarbetares fortsatta utveckling, stärka ledarskapet och rekrytera bredare. Nya lösningar avser att utnyttja teknik på ett smart sätt, använda

kompetens på rätt sätt och söka nya samarbeten. Tillgång på bra bredband har i allt större utsträckning blivit en förutsättning som är av särskilt stor betydelse för Strängnäs med närheten till större arbetsmarknadsregioner.

Den tillitsbaserade styrningen i kommunen behöver genomsyra ledningen och kulturen i kommunen. Det ställer höga krav på förtroendevalda, chefer och medarbetare där medledarskap, dialog och kreativitet är viktigt för utveckling och effektivisering av kommunen service och tjänster.

Politiska prioriteringar

- Ökad inriktning på rekrytering inom nya arbetsmarknader. Strängnäs kommun görs mer känd som arbetsgivare i en utökad region. En jämställd och jämlik rekrytering skapar mångfald inom organisationen.
- Kommunens verksamhetslokaler ska bidra till långsiktiga förutsättningar för goda och attraktiva arbetsmiljöer.

Perspektiv Ekonomi

God hushållning och långsiktig ekonomisk hållbarhet ska råda i hela kommunkoncernen och verksamheterna ska bedrivas ändamålsenligt och effektivt. Ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för kvalitetsutveckling i verksamheter, såväl hos kommunal som privata regi och bolag.

Kommunfullmäktiges mål:

Tillsammans utmanar vi rådande arbetssätt och strukturer. Vi använder våra resurser effektivt och ekonomin är långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationer.

Inarbetade arbetssätt och strukturer behöver utmanas för att möta de ekonomiska utmaningarna, både kortsiktiga och långsiktiga. Strängnäs kommun fortsätter att lägga grunden för en långsiktigt hållbar ekonomi med fokus på miljö och klimat, framtida finansiell handlingsfrihet och kompetensförsörjning. Resurser i form av personal, skattemedel och mark behöver användas effektivt och utmanas, bland annat genom digitaliseringens möjligheter och ständiga förbättringar i en innovativ miljö.

Kommunens viktigaste utmaningar

Strängnäs kommun står, liksom många andra kommuner, inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar. Den ökande befolkningen och den demografiska utvecklingen i Strängnäs kommun ökar behovet av kommunal service, ger ökade kostnader, och skapar fler investeringar. Även fortsatt arbete med kompetensförsörjning är viktigt för att hantera de ökade behoven. De demografiskt betingade kostnaderna för verksamheten växer snabbare än intäkterna. Det är viktigt att fokusera på åtgärder som

kan bromsa kostnadsutvecklingen. För att hantera dessa utmaningar krävs en långsiktig och effektiv ekonomistyrning där vi vågar utmana rådande strukturer och arbetssätt samt ha en öppenhet för digitaliseringens möjligheter.

Kommunkoncernen står inför flera stora investeringar under de kommande åren exempelvis utveckling av Larslunda idrott- och hälsocentrum, reningsverk, skolor, LSS boende, kulturcentra i Mariefred samt andra stora investeringar. Dessa behöver hanteras och verksamheten kommer att påverkas i hög grad.

Nyttjandet av digitaliseringens möjligheter är avgörande för kvalitet, effektivisering och kompetensförsörjning. Verksamhetsutveckling genom digitalisering tar dock tid och resurser från den ordinarie verksamheten vilket är utmaningen och samtidigt framgångsfaktorn för Strängnäs kommun.

Politiska prioriteringar

- Strängnäs kommun fortsätter att arbeta med en aktiv ekonomistyrning för att skapa långsiktig ekonomisk hållbarhet enligt Agenda 2030. Det sker i huvudsak genom fortsatt arbete med den långsiktiga ekonomiska planen.
- I stora delar permanenta arbetssättet med horisontella satsningar, men samtidigt behålla kraften i mer kortvariga utvecklande projekt. Genom det möjliggörs långsiktighet och flexibilitet för att hantera utmaningar i samverkan.
- Kommunkoncernen satsar på innovations- och digitaliseringsutveckling genom benchmarking. Förvaltningen ska vara drivande i användningen av digitala verktyg, tekniker och arbetssätt. Det ska leda till effektivare arbetssätt och underlätta utveckling.
- Samverkan och delat ansvar gällande bolag och nämnder utvecklas ytterligare för att öka styrkan utifrån ett koncernperspektiv.

Ekonomisk plan 2023–2025

Kommunens resultat

Under de senaste åren har Strängnäs kommun redovisat resultat på över 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag samt en förbättrad soliditet. Den positiva resultatutvecklingen är ett resultat av konjunkturläget men även ökade statsbidrag och ökade skatteintäkter till följd av befolkningstillväxten. Det primära är dock att kommunen effektivt vårdat effekterna av högkonjunkturen och de ökade skatteintäkterna genom tydligt arbete med långsiktig ekonomisk planering och en aktiv ekonomistyrning. De senaste årens högkonjunktur är förbi och de kommande åren väntas en lägre utveckling av skatteintäkterna. Det långsiktiga arbetet med ekonomisk planering och styrning måste därför fortsätta så att resultatnivåerna även fortsättningsvis når upp till 2 procent av skattenettet. Det är en förutsättning för att få ekonomiskt handlingsutrymme och kunna hantera framtida utmaningar.

Resultatet för hela kommunkoncernen 2021, liksom även tidigare års positiva resultat, har stärkt den långsiktiga ekonomiska ställningen vilket är en förklaring till att soliditeten förstärkts för kommunkoncernen. Detta innebär att vi i större utsträckning kan finansiera våra kommande investeringar.

Däremot kan de historiska resultaten inte användas för ökade budgetmedel till våra verksamheter kommande år. I den kommunala ekonomin ska kostnaderna varje år täckas av de intäkter som vi får från framför allt skatteintäkter, generella och riktade statsbidrag. De kommande åren förväntas dock inte intäkterna att öka i samma takt. Däremot vet vi att våra

kostnader förmodligen kommer att öka en del framöver. Därför kommer det även fortsättningsvis vara viktigt att bedriva en aktiv ekonomistyrning och noggrant följa upp vår nettokostnadsutveckling.

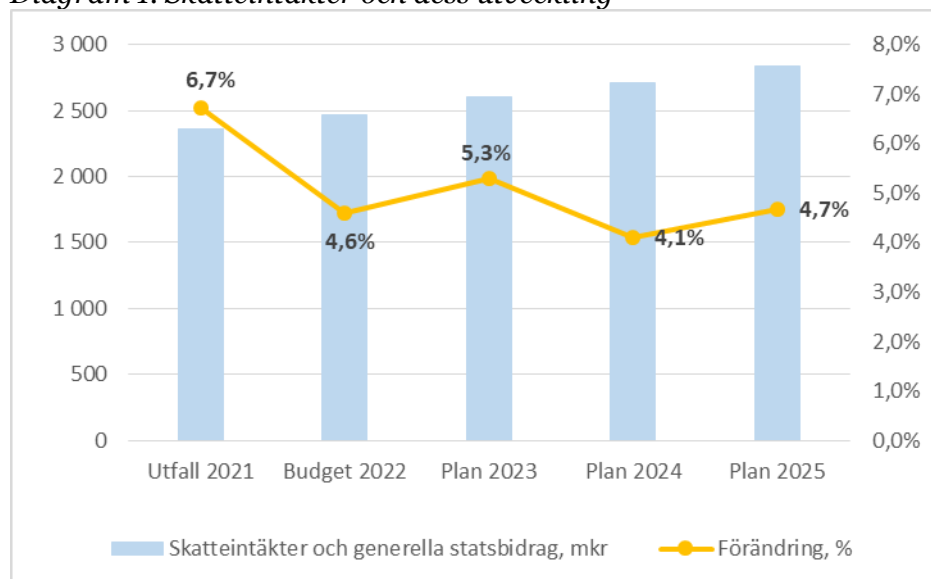
Skatteprognos

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkterna, de utgör drygt 80 procent av de totala kommunala inkomsterna. Skattesatsen för Strängnäs kommuninvånare är 21,67 procent. Kommunen budgeterar för en oförändrad skattesats under planperioden 2023-2025.

Kommunens skatteintäkter påverkas främst av skatteunderlagets utveckling och befolkningsförändringen. Eftersom det finns en betydande osäkerhet om hur stora de framtida skatteintäkterna blir, spelar prognoser en viktig roll i den ekonomiska planeringen. Strängnäs kommun använder sig av skatteunderlagsprognoser från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samt kommunens befolkningsprognos vid beräkning av skatteintäkterna. SKR bedömer att det kommunala skatteunderlaget de närmaste åren kommer att öka under 2022–2023 men under åren 2024-2025 kommer ökningstakten bli mer långsammare och trendmässig. Denna bedömning är SKR:s prognos innan Rysslands invasion av Ukraina och nya bedömningar kommer att göras av SKR i maj och augusti. Det kan förändra prognosläget och budgetramarna för skattenetto och nämnderna kan behöva justeras.

Skatteintäktsutvecklingen kommer under följande perioder ligga på relativt höga nivåer. Det är effekten av den ökade befolkningstillväxten som samtidigt ger ökade kostnader för att kunna tillgodose behovet för välfärdstjänster.

Diagram 1. Skatteintäkter och dess utveckling

Driftramar kommunens nämnder

Fördelning av kommunens ekonomiska resurser för nämndernas driftkostnader sker utifrån en framtagen resursfördelningsmodell. Modellen bygger på flera parametrar och de viktigaste parametrarna tar hänsyn till förändringar beträffande demografiskt betingade behov samt förändringar gällande förväntad kostnad för de olika verksamheterna.

Utgångspunkten för budgetfördelningen är den framtagna skatteprognosen. Den tillsammans med centralt budgeterade kostnader och intäkter utgör grunder för hur mycket som fördelas till respektive nämnd.

Centralt budgeteras för följande intäkter och kostnader:

- Skatteintäkter och generella statsbidrag
- Avskrivningar, nämnderna tilldelas budget när investeringar tas i bruk
- Pensionskostnader
- Medel för löneprioriteringar, nämnderna tilldelas budget efter avslutade förhandlingar
- Ökade hyreskostnader för ny- till och ombyggda lokaler, nämnderna tilldelas budget när lokalerna tas i bruk
- Finansiella kostnader i form av ränteintäkter och räntekostnader
- Borgensavgifter
- Reserv för förändrade volymer utifrån den demografiska befolkningsutvecklingen, för skatteprognosförändringar och oförutsedda kostnader
- Horisontella medel

I en föränderlig värld är det omöjligt att förutse alla händelser och kommunen behöver vara försiktig i den ekonomiska planeringen. Reserv för handlingsberedskap för väntade och oväntade händelser har därför budgeterats. Det handlar dels om en reserv för förändrade volymer utifrån den demografiska befolkningsutvecklingen, men också reserv för oförutsedda kostnader och förändrar skatteprognos. Analys av behov att nyttja dessa reserver sker löpande under budgetåret.

För att hantera de ekonomiska utmaningarna behöver rådande arbetssätt och strukturer utmanas. Ett steg i den riktningen är det arbete som påbörjades 2020 och som innebär att fördela budgetmedel horisontellt istället för direkt till nämnd. Centralt budgeterade medel för horisontella prioriteringar och satsningen ska stimulera nämndöverskridande samarbete och arbetsformer inom viktiga områden. De områden som det handlar om är tidiga insatser för barn och unga, arbetet med hållbarhetsfrågor utifrån Agenda 2030 samt arbetet med arbetsmiljöfrågor och frisknärvaro. För att tydliggöra vikten av att arbeta horisontellt inom dessa områden har ekonomiska medel avsatts centralt. Nedan i tabell 1 framgår de medel som budgeterats för horisontell styrning för åren 2021-2025.

Tabell 1. Horisontella medel

Område, mkr	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Tidiga insatser barn och unga	13,0	13,0	12,0	12,0	12,0
Hållbarhetsfrågor utifrån Agenda 2030	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Arbetsmiljö och frisknärvaro	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Summa:	21,0	21,0	20,0	20,0	20,0

Resursfördelningsmodell

Efter hänsyn till ovannämnda kommunövergripande kostnadsposter och reserver framgår tillgängliga resurser att fördela till nämnderna utifrån kommunfullmäktiges resursfördelningsmodell.

+	Skatteintäkter och generella statsbidrag
-	Avskrivningar
+/-	Finansnetto
+/-	Övriga kommungemensamma kostnader/intäkter, exempelvis pensionskostnader, hyreskostnader för ny- till och ombyggda lokaler, medel för löneprioriteringar, reserver
-	Resultatmål 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag

= Tillgängligt utrymme att fördela enl. kommunfullmäktiges resursfördelningsmodell

Som beskrivits ovan bygger modellen för resursfördelning på flera parametrar och de viktigaste parametrarna tar hänsyn till förändringar beträffande demografiskt betingade behov och förändringar gällande förväntad kostnad för de olika verksamheterna.

Den demografibaserade parametern bygger på uppskattade volymer utifrån en kommungemensam befolkningsprognos som uppdateras och stäms av årligen. De kommunala verksamheterna har delats in i åldersgrupper utifrån demografiskt betingade behov för att få en direkt påverkan av verksamhetsvolymer inom pedagogisk verksamhet och äldreomsorgen. Demografisk avstämning sker två gånger per år för verksamheter med demografiskt betingade behov, det vill säga för barn- och utbildningsnämnden i åldrarna 1-18 år och för socialnämnden 65 år och äldre, inför delårsrapporten per 31 augusti samt årsbokslut per 31 december. Som underlag för demografisk avstämningen används Statistiska centralbyråns (SCB) födelseårsbaserade statistik. Avräkning görs mot centralt budgeterad reserv för demografisk volymjustering om 20 miljoner kronor. Belopp under 1,0 miljon kronor per nämnd justeras inte.

Förutom den demografibaserade parametern används nyckeltalen referenskostnad och standardkostnad som fördelningsgrund i resursfördelningsmodellen. Dessa nyckeltal hämtas från Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) och beskriver vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad om kommunen bedriver verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. I de fall då dessa nyckeltal inte finns för en specifik verksamhet görs en likhetsutsökning. Likhetsutsökning innebär att Strängnäs kommun och sju andra kommuner som ligger närmast varandra vad gäller förväntad kostnad för en verksamhet samt invånarantal bildar en jämförelsegrupp. Jämförelsegruppens genomsnittliga värde för den specifika verksamheten används sedan vid fördelningen.

Tabell 2. Nyckeltal som används i resursfördelningsmodellen

Verksamhetsområde	Nyckeltal
Verksamheter med direkt koppling till demografiskt betingade behov.	Referenskostnad per individ för åldersgrupps invånarantal
Förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg	Åldersgrupperna 1-18 år samt 65 år och äldre
Insatser för personer med funktionsnedsättning enl. LSS	Referenskostnad per totalt invånarantal
Individ- och familjeomsorg	Referenskostnad per totalt invånarantal
Kollektivtrafik	Standardkostnad per totalt invånarantal
Övriga verksamhetsområden	Likhetsutsökning per totalt invånarantal

Driftbudget

Resursfördelningsmodellen utgör enbart en grund för fördelningen. Den politiska prioriteringen avgör den slutliga ramfördelningen och framgår i tabell 3 nedan.

Tabell 3. Driftbudget och resultatmål 2023-2025

Driftbudget, mkr	Ramjust					
	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige	-6,3	-8,9	-8,9	-7,5	-7,8	-8,2
Kommunstyrelse	-163,1	-183,1	-183,1	-183,0	-188,6	-194,6
Miljö- o samhällsbyggn.nämnden	-24,7	-31,9	-31,9	-32,3	-31,7	-33,4
Teknik- och fritidsnämnden	-145,3	-153,0	-153,0	-155,4	-162,0	-168,1
Kulturnämnden	-51,2	-56,5	-56,5	-57,3	-58,4	-61,1
Socialnämnden	-757,8	-793,0	-793,0	-821,1	-850,7	-884,5
Barn- och utbildningsnämnden	-957,3	-1 033,2	-1 033,2	-1 079,4	-1 108,1	-1 148,0
Summa nämnder och styrelser	-2 105,7	-2 259,7	-2 259,7	-2 336,0	-2 407,4	-2 497,8
Övriga kommungemensamma kostnader/intäkter	-1,7	-92,2	-92,2	-126,0	-144,6	-166,0
Avskrivningar	-77,7	-95,0	-95,0	-113,0	-118,0	-123,0
Skattenetto	2 361,6	2 470,0	2 470,0	2 600,9	2 707,7	2 834,4
Finansnetto	12,8	9,3	9,3	9,0	9,0	9,0
Resultat	189,4	32,4	32,4	34,8	46,7	56,6
Resultat enligt god ekonomisk hushållning *	208,0	49,3	49,3	52,3	54,3	56,6
Resultatmål	8,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

* God ekonomisk hushållning enligt KS/2019:355 och tillägg KS/2021:71. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar.

För mer detaljer kring de olika budgetposterna, se bilaga 1.

Respektive nämnd fördelar sin budgetram inom nämndens verksamhetsområden. Nedanstående antaganden för budgetperioden avseende löneökningar, personalomkostnadspålägg, hyreshöjning, prisökning för varor och tjänster samt krav på intäktsökningar används i budgetarbetet. Antaganden bygger bland annat på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) bedömning av den framtida inflationstakten.

Tabell 4. Uppräkningsfaktorer för nämndernas beräkningar

Budgetförutsättningar för nämndernas beräkningar, %	2023	2024	2025
Generell löneutveckling (inkl avdrag för årlig avsättning centralt för löneprioriteringar)	3,1	1,8	3,1
Personalomkostnadspålägg	39,65	39,65	39,65
Prisökning för varor och tjänster	1,2	1,7	2,0
Prisökning för köp av verksamhet inkl interna tjänster	2,1	1,6	2,4
Hyreshöjning SFAB	1,00	1,00	1,00
Intäktsutveckling	1,2	1,7	2,0
Effektiviseringar långsiktig ekonomisk plan, LEP	-0,7	-0,7	-0,7

Utöver ovanstående generella löneutveckling avsätts medel motsvarande 5,0 miljoner kronor centralt för löneprioriteringar under respektive år 2023-2025. Nämnderna tilldelas budget efter avslutade förhandlingar.

Kommunens investeringar

Kommunen planerar under planperioden för investeringar om cirka 503 miljoner kronor, främst för idrotts- och fritidsanläggningar, tekniska anläggningar samt IT-investeringar.

Fördelning av investeringsmedel sker med utgångspunkt i en behovs- och prioriteringsmodell. Modellen tar sin utgångspunkt i en behovsanalys av framtida investeringar och innefattar en redogörelse för när i tid en investering behöver

genomföras samt en beskrivning av ekonomisk effekt för ökad eller minskad driftkostnad till följd av genomförd investering. För att säkerställa god ekonomisk hushållning och en samsyn kring behov bedrivs en del av behovs- och prioriteringsarbetet i förvaltningsövergripande grupper så som den strategiska planeringsgruppen (SPG) och digitaliseringsrådet.

Strängnäs har, som flera andra växande kommuner, stora utmaningar framför sig för att klara av att både finansiera och genomföra de investeringar som krävs för att möta de ökade behoven. Prioriteringsarbetet fortgår och kommer att fortsätta under våren och hösten 2022. Under den kommande planperioden 2023-2025 beräknas kommunen investera för närmare 503 miljoner kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 168 miljoner kronor per år. Det är en högre investeringsnivå än de senaste åren. De större investeringar som planeras är bland annat en ny simhall och en ny sporthall samt investeringar i diverse anläggningar så som exempelvis klimatanpassningsåtgärder, asfalt, småbåtshamnar, Tosteröbron, parker och gator. Investeringsvolym specificerad per nämnd redovisas i bilaga 2.

Tabell 5. Investeringsbudget 2023-2025

Investeringar, mkr	Budget 2022*	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Maskiner och inventarier	-23,5	-39,4	-36,8	-52,8
IT och digitalisering	-19,7	-21,6	-25,3	-26,9
Idrotts- och fritidsanläggningar	-98,5	-86,0	-71,5	-14,3
Anläggning, övrigt	-43,8	-40,9	-58,3	-29,5
Summa kommunens investeringar	-185,5	-187,9	-191,8	-123,5

* Budget 2022 är exkl överförd budgetram från 2021

BILAGA 1. Kommunens driftbudget 2023–2025

Nämnd, mkr	Ramjust					
	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige	-6,3	-8,9	-8,9	-7,5	-7,8	-8,2
Kommunstyrelse	-163,1	-183,1	-183,1	-183,0	-188,6	-194,6
Miljö- o samhällsbyggn.nämnden	-24,7	-31,9	-31,9	-32,3	-31,7	-33,4
Teknik- och fritidsnämnden	-145,3	-153,0	-153,0	-155,4	-162,0	-168,1
Kulturnämnden	-51,2	-56,5	-56,5	-57,3	-58,4	-61,1
Socialnämnden	-757,8	-793,0	-793,0	-821,1	-850,7	-884,5
Barn- och utbildningsnämnden	-957,3	-1 033,2	-1 033,2	-1 079,4	-1 108,1	-1 148,0
Summa nämnder och styrelser	-2 105,7	-2 259,7	-2 259,7	-2 336,0	-2 407,4	-2 497,8
Interna räntor och avskrivningar	73,6	70,8	70,8	67,8	67,8	67,8
Pensioner, arbetsgivaravgifter	-47,5	-41,4	-41,4	-56,9	-56,9	-56,9
Exploateringar vinst/förlust	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hysesbudget ny- till o ombyggnad	-0,4	-38,5	-38,5	-58,1	-85,2	-112,8
Övr. kommungemensamma kostnader	-4,0	2,1	2,1	-1,5	-1,5	-1,5
Resurs- och reservmedel	-5,1	-74,4	-74,4	-65,9	-67,2	-68,6
- varav horisontella medel	-7,8	-21,0	-21,0	-20,0	-20,0	-20,0
- varav särskilda lönesatsningar	0,0	-5,0	-5,0	-6,0	-6,0	-6,0
- varav demografisk volymjustering	0,0	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0
- varav skatteprognosreserv	2,7	-22,2	-22,2	-13,4	-14,4	-15,5
- varav politiska prioriteringar	0,0	-6,2	-6,2	-6,5	-6,8	-7,1
I anspråktaga medel från eget kapital	-20,8	-16,9	-16,9	-18,7	-7,6	0,0
Internt återförda intäkter/kostnader	2,7	4,0	4,0	6,0	6,0	6,0
Summa övriga kommungemensamma kostnader	-1,7	-92,2	-92,2	-127,3	-144,6	-166,0
Summa verksamheternas intäkter/kostnader	-2 107,4	-2 351,9	-2 351,9	-2 463,3	-2 552,0	-2 663,7
Avskrivningar	-77,7	-95,0	-95,0	-113,0	-118,0	-123,0
Skattenetto	2 361,6	2 470,0	2 470,0	2 600,9	2 707,7	2 834,4
Finansnetto	12,8	9,3	9,3	9,0	9,0	9,0
- varav utdelning bolag	0,0	2,7	2,7	4,7	4,7	4,7
Resultat	189,4	32,4	32,4	33,6	46,7	56,6
Ianspråktaga medel som reserverat under eget kapital	18,6	16,9	16,9	18,7	7,6	0,0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning*	208,0	49,3	49,3	52,3	54,3	56,6
Resultatmål	8,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

*God ekonomisk hushållning enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2021:71. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

BILAGA 2. Kommunens investeringsbudget per nämnd 2023-2025

Investeringsram Styrelse/nämnd, mkr	Budget 2022*	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige				
Maskiner och inventarier	0,0	0,0	0,0	0,0
IT och digitalisering	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelse				
Maskiner och inventarier	-3,6	-4,1	-3,6	-4,1
IT och digitalisering	-8,7	-9,1	-5,9	-6,9
Anläggning, övrigt	-22,0	-18,4	-35,4	-1,4
Summa	-34,3	-31,6	-44,9	-12,4
Barn- och utbildningsnämnd				
Maskiner och inventarier	-3,0	-6,1	-4,0	-17,8
IT och digitalisering	-7,2	-7,5	-7,5	-7,5
Summa	-10,2	-13,6	-11,5	-25,3
Socialnämnd				
Maskiner och inventarier	-3,5	-7,7	-2,4	-2,6
IT och digitalisering	-1,1	-2,4	-7,3	-2,7
Summa	-4,6	-10,1	-9,7	-5,3
Kulturnämnd				
Maskiner och inventarier	-1,9	-7,0	-11,9	-16,8
IT och digitalisering	-0,4	-0,4	-2,3	-2,3
Summa	-2,2	-7,4	-14,1	-19,1
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd				
Maskiner och inventarier	-0,2	-0,2	-0,1	-1,4
IT och digitalisering	-0,3	-1,4	-0,8	-6,2
Anläggning, övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	-0,5	-1,6	-0,9	-7,6
Teknik- och fritidsnämnd				
Maskiner och inventarier	-11,3	-14,3	-14,8	-10,1
IT och digitalisering	-2,0	-0,8	-1,5	-1,3
Idrotts- och fritidsanläggningar	-98,5	-86,0	-71,5	-14,3
Anläggningar övrigt	-21,8	-22,5	-22,9	-28,1
Summa	-133,5	-123,6	-110,7	-53,8
Summa kommunens investeringar, mkr	-185,2	-187,9	-191,8	-123,5

* Budget 2022 är exkl överförd budgetram från 2021

Preliminär
Flerårsplan
2023-2025

Strängnäs kommun

Inledning

Vänsterpartiet är ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund.

Partiets politik och verksamhet bestäms av vårt mål:

**ATT FÖRVERKLIGA ETT SAMHÄLLE GRUNDAT PÅ DEMOKRATI, JÄMLIKHET OCH SOLIDARITET,
ETT SAMHÄLLE BEFRIAT FRÅN KLASS-, KÖNS- OCH ETNISKT FÖRTRYCK,
ETT RÄTTVIST OCH EKOLOGISKT HÅLLBART SAMHÄLLE DÄR KVINNOR OCH MÄN BYGGER SIN
EGEN FRAMTID I FRIHET OCH SAMVERKAN.**

Läget i kommunen idag

Strängnäs kommun har en period bakom sig med mycket bra ekonomiska resultat. En välfungerande ekonomistyrning och extra statliga pandemipengar i kombination med lägre kostnader än förväntat för pandemin har skapat överskott som vida överskridit budget.

Samtidigt är skolresultaten inte bättre, snarare sämre. Barn med behov av särskilt stöd får för ofta inte fungerande åtgärdsplaner. De strukturella problemen med en socioekonomiskt segregerad skola möts inte av det sätt skolan finansieras eller av åtgärder från den styrande majoriteten. Skolan är avgörande för samhället och för individen. Kostnaden för skolans misslyckande är många gånger högre än kostnaden för att skapa vettiga förutsättningar för skolan och enskilda elever.

Personalbehovet inom omsorgen är högt och tillgången på utbildad personal inte tillräckligt. En åldrande befolkning och att vi lever allt längre ökar behoven av kommunala insatser. Det är positivt att vi lever längre och kommunen måste då möta behovet av både aktiviteter, infrastruktur och omsorg. Kommunens roll är extra viktig för de som på dagens välfärdsmarknad inte har råd att köpa daglig hjälp och omsorg.

Över den kommunala verksamheten ligger samma ansvar för omställning av samhället som ligger på staten, företag och invånare. Om vi ska vända klimatutvecklingen och undvika katastrofala temperaturhöjningar så måste alla göra sitt. Då måste inte minst offentlig sektor gå före, bygga upp förutsättningarna och visa vägen för invånarna. Strängnäs kommun har många fina ord på papper, men har varit sega i att göra dem till verklighet.

**."TILLSAMMANS OCH MED INVÅNARNYTTAN I FOKUS,
SKAPAR VI FRAMTIDENS HÅLLBARA KOMMUN
I HJÄRTAT AV MÄLARDALEN"
- STRÄNGNÄS KOMMUNS VISION**

Vänsterpartiets flerårsplan

Flerårsplanen avser att visa hur vi vill att kommunen ska styras för att uppnå den vision som fullmäktige beslutat om.

Läs även vårt kommunalpolitiska program och våra interpellationer, motioner och inlägg om enskilda frågor på strangnas.vansterpartiet.se

TILLSAMMANS FRAMTID HÅLLBARHET HJÄRTA

Innehållsförteckning

Inledning	1
Övergripande mål	4
”Välståndet	4
“Människorna	4
”Planeten	4
Perspektiv - Invånare	5
Perspektiv - Medarbetare	6
Perspektiv - Samhälle	7
Ekonomisk plan 2023-2025 med budgetramar för 2023	8
Kommungemensamma uppdrag - horisontella resurser	10
Nämndernas uppdrag och budget	10
Kommunfullmäktige och Valnämnden	11
Kommunstyrelsen	12
Barn- och utbildningsnämnden	13
Socialnämnden	14
Kulturnämnden	16
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	17
Teknik- och fritidsnämnden	18
Investeringsramar per nämnd	19

Vänsterpartiets toppkandidater för kommunfullmäktige 2022-2026, foto: Boggi Svensson Freij

Övergripande mål

"VÄLSTÄNDET

VI ÄR FAST BESLUTNA ATT SÄKERSTÄLLA ATT ALLA MÄNNISKOR KAN LEVA I VÄLMÅGA OCH HA MENINGSFULLA LIV OCH ATT EKONOMISKA, SOCIALA OCH TEKNISKA FRAMSTEG SKER I HARMONI MED NATUREN.

"MÄNNISKORNA

VI ÄR FAST BESLUTNA ATT AVSKAFFA ALLA FORMER OCH DIMENSIONER AV FATTIGDOM OCH HUNGER OCH SÄKERSTÄLLA ATT ALLA MÄNNISKOR KAN FÖRVERKLIGA SIN POTENTIAL I VÄRDIGHET OCH JÄMLIKHET OCH I EN HÄLSOSAM MILJÖ

"PLANETEN

VI ÄR FAST BESLUTNA ATT SKYDDA PLANETEN FRÅN ATT FÖRSTÖRAS, INKLUSIVE GENOM HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION, GENOM ATT FÖRVALTA DESS NATURRESURSER PÅ ETT HÅLLBART SÄTT OCH VIDTA OMEDELBARA ÅTGÄRDER MOT KLIMATFÖRÄNDRINGARNA, SÅ ATT PLANETEN KAN TILLGODOSE NUVARANDE OCH KOMMANDE GENERATIONERS BEHOV.

FN - ATT FÖRÄNDRÄ VÅR VÄRLD: AGENDA 2030 FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

**INGEN SKA
LÄMNAS
UTANFÖR**

Perspektiv - Invånare

I STRÄNGNÄS KOMMUN ERBJUDS VÄLFÄRDSTJÄNSTER AV GOD KVALITET SOM UTGÅR FRÅN INVÅNARNAS BEHOV OCH SOM ÄR STABILA ÖVER KONJUNKTURSÄNDRINGAR.

Det ska gå att lita på skolan, omsorgen, socialtjänsten och alla delar av välfärden. För invånarna betyder det också förutsägbarhet. Från ett år till ett annat ska inte förutsättningarna ändras till det sämre.

Politiken behöver alltså vara långsiktig och fokuserad på de kommunala tjänsternas kvalitet och omfattning och inte i första hand på överskottsmål och soliditet. Det behövs däremot också kontroll på ekonomin och förståelse för att fastställd budget i grunden ska hållas, men också att det är meningslöst att ställa krav som inte motsvarar de resurser som tilldelats organisationen.

Kommunen måste möta invånarnas behov. Att genomföra förändringar som för tryggheten längre från människor är inte kommunens roll. Det går till exempel inte att tvinga fram en digitalisering om det betyder att de som behöver stödet inte kommer fram. Det såg vi allt för tydligt när ansökan om försörjningsstöd skulle göras helt digitalt, även av personer som inte kan eller inte har självklar tillgång till datorer eller mobiler och som inte kan signera en ansökan digitalt.

Det ska vara självklart att en invånare som har ett behov av kontakt med kommunen ska nå fram. Vården och andra organisationer där det är avgörande för invånaren att samordning sker ska inte behöva jaga kommunen.

Skolan i Strängnäs kommun levererar idag inte det invånarna och samhället behöver. Strängnäs har drabbats hårt av de styrningsproblem och segregation som friskolesystemets nuvarande utformning medför. Samtidigt har styrande majoriteter helt misslyckats med att möta den kraftiga socioekonomiska segregation som uppstått. Det påverkar enskilda elevers förutsättningar att få den skolgång de har rätt till och underminerar skolans möjlighet att hjälpa barn i behov av särskilt stöd.

DEMOKRATIÄN ÄR LEVAND E OCH INKLUDERANDE. DE SOM BOR OCH VERKAR I STRÄNGNÄS KOMMUN ÄR MEDSKAPANDE OCH DELAKTIGA I KOMMUNENS UTVECKLING.

Medborgardemokrati och inflytande är någon som kan förbättra en kommun. Det förutsätter kvalitet i dialogen och att den nämnd eller den del av förvaltningen som öppnar för synpunkter också har tänkt efter på vad synpunkterna ska användas till och var det finns förändringsmöjligheter. Dialogen ska ge besluten mer underlag och göra den kommunala verksamheten bättre.

Kommunal verksamhet är till för människorna i kommunen, direkt eller indirekt. Öppenheten är avgörande för ett inkluderande och hållbart samhälle.

Medborgarkontoren har en viktig roll som kan bli större om de ännu mer används för att skapa dialog inför beslut i frågor som berör kommundelen.

Perspektiv - Medarbetare

Vi vill se en organisation som styrs med tillit. Inte på någon nivå i organisationen är tillit nyckeltal, uppföljningsmått och kvantifierbara mål.

För oss är tillit är att peka ut riktningen och de övergripande målet. Hur arbetet sedan fortskrider följs mest effektivt upp genom de faktiskt resultat som uppnås, inte genom förutbestämda eller konstruerade mätetal. För Vänsterpartiets politik och målsättningar är däremot vägen till målen långt ifrån oväsentlig, för vägen mot ett mål påverkar hur andra mål kan uppnås. Målen hänger ihop med varandra och på vägen mot ett mål kan ett annat motverkas. Detta är dock något som alla vet och förstår, tillit är då att våga lita på att medarbetarna tänker igenom upplägg och utförande av arbetet på ett komplett sätt.

**TILLSAMMANS UTVECKLAR VI ARBETSSÄTT OCH STRUKTURER.
VI ANVÄNDER VÅRA RESURSER EFFEKTIVT OCH
VERKSAMHETEN ÄR LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR.**

Alla arbetsuppgifter som går ut på att inhämta information och jämföra mot gällande regler kan automatiseras. Personalen behövs i mötet med människor. När antalet äldre och barn ökar under planperioden och kommande år så behövs all kompetent personal inom omsorg och skola istället för inom administration.

En effektiv och långsiktigt hållbar verksamhet bygger på medarbetarnas engagemang och kompetens. Att varje enskild medarbetare får möjlighet att forma sitt arbete för att nå målen ger en känsla av självbestämmande och arbetsglädje. Det bygger en attraktiv arbetsplats vare sig det är i klassrummet, ett kontor i kommunhuset eller hemma hos en invånare med hemtjänst.

Omsorgen och medarbetarna där måste lyftas på ett långsiktigt sätt. Fler unga måste se omsorgen som en framtida arbetsplats för att behoven av personal ska kunna mötas tillsammans med en fortsatt digitalisering. Det innebär bland andra saker högre lön och bättre arbetsvillkor men också regelbunden kompetensutveckling, karriärvägar samt vårdsvenska för de som nyligen kommit till Sverige. För att långsiktigt stärka medarbetarna och därmed omsorgen vill vi gå mot att införa 6 timmars arbetsdag med bibehållen lön.

**STRÄNGNÄS KOMMUN HAR STOLTA OCH KOMPETENTA MEDARBETARE
SOM TILLSAMMANS UTVECKLAS OCH
SKAPAR MODERNA OCH ATTRAKTIVA ARBETSMILJÖER**

Kompetensutveckling är avgörande för att stimulera och behålla personal, för att de ska kunna utnyttja hela sin potential i arbetet. Kvalitet i utförandet, bra arbetsmiljö, kompetensutveckling och en kreativ arbetssituation går hand i hand med de äldres livskvalitet och barnens möjligheter att klara skolan. Personalens arbetsmiljö är också mötet med invånaren. Kompetensutvecklingen bör innefatta HBTQ-certifiering i alla kommunens verksamheter, samt effektivare utbildning och insatser mot mobbing.

De som jobbar som vikarier, antingen fast anställda i en vikariepool eller de som kommer in på timmar, måste också bli en del av verksamheten. Det kommer generellt att vara brist på flera yrkesgrupper inom den kommunala verksamheten framöver. Varje person måste få kompetens och ett gott intryck av Strängnäs kommun som en arbetsgivare och arbetsplats man vill stanna. Det är viktigt för personen, kommunen och arbetsinsatsen.

Perspektiv - Samhälle

STRÄNGNÄS KOMMUN HAR ETT AKTIVT ARBETE KRING HÅLLBARHETSFRÅGOR, MED KLIMATET I FOKUS OCH AGENDA 2030 SOM BAS. TILLSAMMANS UTVECKLAR VI LOKALSAMHÄLLET MED MÄNNISKOR SOM VILL BO OCH LEVA I, VERKA I OCH BESÖKA VÅR KOMMUN.

Ett hållbart samhälle måste bidra till klimatomställningen och samtidigt bygga jämlikt.

I alla beslut behöver klimatfrågan lyftas. Varje gång ett kommunalt bolag, en nämnd eller fullmäktige tar ett beslut som påverkar kommunen eller invånarnas klimatpåverkan negativt så behöver det framgå. Klimat- och energiplanen är äntligen på plats men ännu saknas såväl tydliga aktiviteter som budgetering för att den ska få effekt. Nu krävs krafttag för att få ned utsläppen av växthusgaser.

Vänsterpartiet vill ge SEVAB/ESEM och fastighetsbolaget SFAB i uppdrag att intensifiera arbetet med att göra det möjligt för privatpersoner och verksamheter att tanka biogas och vätgas samt att arbeta för installation av fler laddstolpar i kommunen. Solceller bör planeras och installeras på alla nybyggda kommunala fastigheter och gradvis på de byggnader som finns idag (till att börja med skolorna).

Kommunala hyresrätter ska planeras och byggas inom allmännyttan (Strängnäs bostad AB). De ska då byggas med fokus på låg kostnad och lågt klimatavtryck, exempelvis genom mindre lägenheter, rimlig standard och byggnader i trä. Hyresrätter med extra service och gemensamhetsytor riktade till äldre invånare, så kallade trygghetsbostäder, ska vara en del av utbudet och att kostnaderna då hålls nere är avgörande för att de ska vara möjliga att hyra för alla invånare. För att nå rätt målgrupp vill vi ha en kommunal bostadsförmedling med en kö som är begränsad till de som bor i Strängnäs. Solceller och laddstolpar ska vara en självklarhet inom allmännyttan.

Kollektivtrafiken ska bli ett starkare alternativ till den egna bilen. Avgifterna ska helt tas bort inom Strängnäs.

En ny stadsbuss som trafikerar Karinslund- Strängnäs centrum- Resecentrum -Larslunda - Solberga - Biskopskvarn utgör ett konkret och genomförbart sätt för mer miljövänlig transport till jobb, affärer och idrottsutövning. Det ökar också självständigheten för personer med funktionsnedsättning, ungdomar och äldre när behovet av egen bil minskar.

Busstrafiken mellan kommundelarna måste förstärkas, både med linjer och turtäthet. Det bidrar till jämlikhet och såväl social- och miljömässig hållbarhet. Kultur- och idrott samt handel måste vara tillgängligt för alla, även utan bil.

Cykelbanor mellan kommundelarna enligt den fastställda cykelplanen ska genomföras under perioden, så att alla som kan och vill har ett säkert, billigt och miljövänligt sätt att ta sig mellan tätorterna. Det är viktigt för klimatet och folkhälsan att biltrafiken minskar. Cykelbanor måste byggas för att skapa en vana och intresse av att cykla. Det går inte att vänta på att cyklandet ska öka utmed högtrafikerade vägar. För att underlätta och effektivisera genomförande så ska cykelbanorna vara av enkel konstruktion.

Ekonomisk plan 2023-2025 med budgetramar för 2023

Den ekonomiska planen innehåller budgetramar samt en specificering av vad de justeringar som görs utöver budgetmodellen är avsedda att användas till. Budgetramar och planerade budgetramar för nämnderna och fullmäktige framgår av tabellen nedan.

Kommungemensamma kostnader inkluderar interna räntor och avskrivningar, pensioner och arbetsgivaravgifter, hyresbudget för nya eller ändrade byggnader, i anspråkstagna medel från eget kapital och interna återförda intäkter/kostnader.

En del av budgeten budgeteras utanför nämndernas och kommunstyrelsens verksamheter. Det avser medel för särskilda lönesatsningar, politiska omprioriteringar, buffert för skatteprognosförändringar, hantering av oprognostiserade förändringar i antal invånare med behov av kommunal service (exempelvis omsorg eller skola) samt horisontella medel som möjliggör pengar till satsningar där flera nämnder ingår genomsamt. Exempel på horisontella projekt är extra arbetsmiljöåtgärder, insatser för barn och unga (som Team Ungdom) och klimatåtgärder.

Skatteintäkterna baseras på en oförändrad skattesats om 21:67 kr år 2023 och ökning till 22,02 för år 2024 och 2025.

Vårt förslag medför ett överskott på mindre än 2 % sett över planperioden. Vi budgeterar resultatet utifrån att skatteprognosbufferten inte ska användas, då nås över 2 %. Att inte ta hänsyn till att det är en buffert för gör att för lite resurser fördelas till organisationen.

Nämnd, Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Politiska prioriteringar Budget 2023
Kommunfullmäktige	-7,5	-7,9	-8,3	0
Kommunstyrelse	-175	-192	-199	-1
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-36	-37	-39	-4
Teknik- och fritidsnämnden	-154	-161	-168	-4
Kulturnämnden	-59	-61	-64	-7
Socialnämnden	-836	-869	-905	-37
Barn- och utbildningsnämnden	-1080	-1120	-1162	-37
Summa nämnder och styrelser	-2347	-2448	-2546	-89
Kommungemensamma kostnader	-61	-79	-97	
Resurs och reservmedel	-69	-69	-69	
varav horisontella medel	-23	-22	-21	
varav skatteprognosbuffert	-13	-14	-16	Planperioden
Resultatmål	1,5%	1,7%	1,5%	1,5%
-om buffert inte används	2,0%	2,2%	2,0%	2,1%

Politiska prioriteringar (klicka på länkarna för att läsa mer)

Kommungemensamma uppdrag - horisontella resurser

[Utökad stöd för bättre arbetsmiljö och ökad frisknärvaro](#)

[Tidiga insatser för barn och unga](#)

[Övergripande arbete Agenda 2030 - konkret klimatarbete](#)

[Ekonomiska förutsättningar -Horisontella resurser](#)

Kommunfullmäktige och Valnämnden

Kommunstyrelsen

[Förstärkta utredningsresurser](#)

[Utökad kollektivtrafik](#)

[Avgiftsfri kollektivtrafik](#)

Barn- och utbildningsnämnden

[Ökad socioekonomisk kompensation](#)

[Stöd till barn med särskilda behov](#)

[Utökad kompetensutveckling](#)

Socialnämnden

[Mer personal](#)

[Lönesatsning på omsorgen](#)

[Verksamhetsutveckling](#)

[Arbetsmarknadsåtgärder \(praktikplatser och aktivitetsansvar\)](#)

[Återställd hyra i särskilda boenden/LSS-boenden](#)

Kulturnämnden

[Biblioteksverksamhet](#)

[Kulturskolan](#)

[Fritidsgårdar och Ungdomens hus](#)

[Medborgardialog](#)

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

[Strategiskt miljöarbete och verkställande av strategier](#)

[Tillsyn gällande energi och klimat](#)

Teknik- och fritidsnämnden

[Strategiskt arbete](#)

[Utveckling av måltider](#)

[Arbetsplatser för personer med begränsad arbetsförmåga](#)

[Enkelt avhjälpna hinder](#)

Kommungemensamma uppdrag - horisontella resurser

Utökat stöd för bättre arbetsmiljö och ökad frisknärvaro

Att arbetsgivaren är aktiv redan från ett tidigt skede i en sjukfrånvaro och snabbt kan göra anpassningar och insatser förkortar sjukfrånvaron, vilket är en fördel för alla. Stor vikt ska läggas vid att hitta anpassningar av arbetet som gör att de anställda som kan jobba deltid eller arbetsträna ska kunna få möjlighet till det så tidigt som möjligt.

Kompetensutveckling och stöttning till cheferna för att skapa en bra arbetsmiljö på sina enheter ska fortsätta. Individanpassad kompetensutveckling för medarbetare generellt i organisationen för att skapa en mer givande arbetsmiljö ges mer resurser.

Det kan även behövas direkt bemanningsstöd på enheter med en hög arbetsbelastning eller många vikarier som ersätter sjuka medarbetare.

Tidiga insatser för barn och unga

Vi vill se ytterligare nämndövergripande arbete för att gemensamt lösa problem och underlätta för barn och ungdomar. Där ser vi särskilt ett hemasittarteam enligt Nytorpsmodellen och Team Ungdoms verksamhet samt fritidsgårdarnas funktion som mötesplatser för barn och ungdomar som viktiga punkter.

Övergripande arbete Agenda 2030 - konkret klimatarbete

För att klimatarbetet ska få fart inom organisationen så bör det hanteras övergripande där förvaltningen inom olika kontor och inom olika nämnders områden hittar gemensamma vägar att sänka direkta utsläpp, transportsätt och körda mil eller genom minskade eller mer klimatsmarta inköp.

Detsamma gäller gemensamma projekt för att underlätta för kommuninvånarna sänka sin klimatpåverkan.

Ekonomiska förutsättningar -Horisontella resurser

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
varav horisontella medel	23	22	21
varav			
Åtgärder för bättre arbetsmiljö	8,7	7,7	6,7
Tidiga insatser barn och unga	10,0	10,0	10,0
Klimatåtgärder	4,0	4,0	4,0

Nämndernas uppdrag och budget

Nämnderna ska fortsätta sina grundläggande uppdrag och tillskott sker för att lyfta omsorgen, miljöarbetet, kulturen och medborgardialog samt för att jobba med skolornas utmanande socioekonomiska struktur och arbete med barn som behöver extra stöd.

0,9 % nedskärning endast på kommunstyrelsen

I den långsiktiga ekonomiska plan som beslutats av fullmäktige så ingår en årligt återkommande sänkning av nämndernas kostnader med 0,9 % innan fördelning av resurser sker enligt budgetmodellen.

Vi ser inte några förutsättning för att genomföra den nedskärningen i någon nämnd under planperioden och den är i vårt förslag endast inkluderad för kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige och Valnämnden

Fullmäktige

Medborgarna ska i större grad uppmanas att aktivt delta och engagera sig i de ärenden som kommer upp i fullmäktige, genom de politiska partierna men även genom medborgarförslag och frågor.

Rollen som det högsta politiska organet i kommunen medför att kraven på fullmäktige är höga. Vi förväntar oss en öppenhet mot invånarna både i kommunikation inför större beslut samt när beslut fattas gällande medborgarförslag. Det är viktigt att fullmäktige balanserar intresset av kort handläggningstid och snabba beslut med invånarnas möjligheter att i god tid reagera till de valda ledamöter som företräder dem.

Välutvecklade beslutsunderlag utifrån Agenda 2030 ska vara standard och beslutsärenden som når fullmäktige ska alltid innehålla en minst en övergripande beskrivning av barn-, miljö/klimat- samt ekonomisk konsekvens. Förväntad påverkan på jämställdhet och jämlikhet ska vara tydligt i alla beslut. Konsekvensen ska alltid beskrivas både utifrån avslag och bifall.

Valnämnden

Perioden är en mellanperiod för Valnämnden då inget val sker

Ekonomiska förutsättningar - Kommunfullmäktige

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige	7,5	7,9	8,3

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Förstärkta utredningsresurser

Kommunen använder för mycket konsulter. Inte sällan till utredningar och rapporter som hade blivit bättre om de haft bättre lokal förankring och ett tydligare mandat att föreslå konkreta åtgärder som passar inom organisationen.

Vi föreslår att kommunstyrelsens utredningsresurser utökas för att minska konsultkostnader och för att få mer användbart underlag.

Utökad kollektivtrafik

Kollektivtrafiken är det effektivaste sättet att ställa om persontrafiken i hållbar riktning. Vi vill göra det till ett självklart och praktiskt val för invånarna att åka buss, genom att förbättra lokaltrafiken till kommundelarna med nya linjer och med utökad turtäthet. Utökningen ska ske genom anropsstyrd trafik på landsbygden och genom ytterligare bussar som trafikerar stadslinjerna.

Hållplatsernas säkerhet och användbarhet ska ses över. Ett fortsatt fokus på att inkludera Larslunda, Solberga och verksamhetsområdena i Biskopskvarn i ett kollektivtrafiknät. Där startas en ny stadsbusslinje från år 2024.

Vi vill se en förbättrad busstrafik i en kombination av stadstrafik och landsbygdstrafik mellan i Mariefred och Åkers styckebruk där det aldrig är mer än 200 m till en hållplats med timtrafik och anropsstyrd trafik i alla bostads- och industriområden i och omkring tätorterna.

En mer användbar kollektivtrafik bidrar till att uppnå mål för jämlikhet och social hållbarhet, att alla har råd och möjlighet att ta sig till jobb, skola och aktiviteter. Det gör också att barn och ungdomar i kommundelarna kan utnyttja utbudet av kultur - och idrott i Strängnäs och Mariefred även om föräldrar inte kan skjutsa.

Avgiftsfri kollektivtrafik

Kollektivtrafiken med buss inom kommunen ska vara avgiftsfri från och med år 2024.

Ekonomiska förutsättningar - Kommunstyrelsen

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelse	175	192	199
varav			
Egna utredningsresurser	1,0	1,0	1,0
Ny stadsbusslinje	0,0	3,0	3,0
Avgiftsfri kollektivtrafik	0,0	8,0	8,0

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet.

För att öka rektorernas närvaro som pedagogiska ledare och för att lärare ska kunna arbeta mindre med kringuppgifter så tillförs nämnden resurser för att införa stödtjänster, exempelvis administrativa chefer och socialpedagoger.

Ökad socioekonomisk kompensation

Den socioekonomiska segregationen i Strängnäs är tydlig, speciellt gällande föräldrarnas utbildningsnivå och därmed studievana i hemmet.

Föräldrarnas utbildningsnivå har visat sig vara den absolut viktigaste socioekonomiska faktorn för hur väl eleverna lyckas i skolan. Orsaken till denna segregation är i huvudsak kösystemet som tidigt låser platser på skolor och i kombination med valfrihetssystemet är en uppenbar väg för friskolor att genom riktad reklam och andra åtgärder i praktiken välja elevernas socioekonomiska bakgrund. Det finns få åtgärder på kommunal nivå för att bryta denna nationellt bestämda förutsättning för friskolesystemet.

Den del av skolpengen som fördelas på socioekonomisk grund ska utökas, till totalt 60 Mkr från dagens 39 Mkr för grundskolan och från 17 Mkr till 25 Mkr förskolan, för att stötta de skolor och förskolor som har en större socioekonomisk utmaning. Detta sker delvis genom ramtillskott och i övrigt genom fördelning av övrig skolpeng.

Stöd till barn med särskilda behov

Situationen för de barn som inte kan få stöd nog genom den vanliga verksamheten behöver förbättras. En neuropsykiatrisk funktionsnedsättning oavsett om den är diagnoserad eller inte har stor påverkan på en elevs förmåga att delta i undervisningen. Skolornas behöver få mer stöd för att klara sitt uppdrag även för dessa barn.

De barn som inte klarar att vara i skolan och skolkar eller blir hemmasittare behöver mer stöd än idag. Detta är ett uppdrag som nämnden har gemensamt med övriga nämnder i den mån de behövs och som finansieras i horisontella medel.

Utökad kompetensutveckling

Medel tillförs nämnden för att möjliggöra ytterligare kompetensutveckling, med fokus på barn med särskilda behov eller funktionsnedsättning.

Ekonomiska förutsättningar - Barn- och utbildningsnämnden

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Barn- och utbildningsnämnden	1080	1120	1162
varav			
Barn med behov av särskilt stöd	4,0	4,0	4,0
Ökad Salsa	20,0	21,0	22,0
Utökad kompetensutveckling	4,0	4,0	4,0
Ingen 0,9 % budgetminskning	9,4	9,7	10,1

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för kommunens insatser inom individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen, funktionshinderomsorgen, arbetsmarknadsenheten och integration. Målgruppen sträcker sig från små barn till äldre vuxna.

I Strängnäs kommun ska den som har behov av insatser inom socialnämndens ansvarsområde kunna fortsätta att utvecklas var man än bor. Oavsett om man får insatser av personal från hemtjänst, hälso- och sjukvård eller bor på särskilt boende möter personalen människan där den är.

Socialnämnden ska ge trygghet och omsorg till de som behöver kommunen mest och stötta andra nämnder i deras verksamheter för att göra Strängnäs till en kommun för alla.

Samverkan med brukarorganisationer ska utvecklas under perioden.

Nämndens verksamhet ska i så stor utsträckning som möjligt ske i kommunala lokaler.

Mer personal

Vi vill anställa fler inom särskilda boende och hemtjänst för att få en bemanning som möjliggör kvalitetsarbete och mer van personal vid sjukdomsperioder. Samma personal som finns på plats när kollegor deltar i kompetensutbildning eller internt kvalitetsarbete är de som också finns på plats när någon bli sjuk.

Det behövs också fler handläggare, socionomer och socialsekreterare inom socialkontoret för att kunna öka tillgänglighet till kommunalt stöd och möjliggöra kompetensutveckling och kvalitetsarbete.

Lönesatsning på omsorgen

En grundläggande förutsättning för en välfungerande verksamhet är tillgången på kompetent personal.

Idag är omsorgen inte tillräckligt attraktiv för ungdomar eller för den personal som måste finna incitament att stanna kvar inom sitt yrke och i Strängnäs kommuns verksamhet. Ett problem är lönenivåerna inom omsorgen, både för att hålla kvar kompetent personal och för att öka intresset för att ungdomar ska utbilda sig till undersköterskor och sjuksköterskor.

Vi budgeterar en löneökning på 3 % utöver den normala lönefördelningen 2023 och ytterligare 2 % per år till 2024 riktad till personal inom omsorgen. Det är inte tillräckligt för att långsiktigt öka intresset men det är en nödvändig start efter att pandemin övertydligt visat på personalens dagliga insats för kommuninvånarna.

Verksamhetsutveckling

Socialnämnden kommer under planperioden att behöva fokusera på verksamhetsutveckling, digitalisering/robotisering och kompetenshöjning. Fler äldre och en lågkonjunktur med ökande arbetslöshet lägger grunden för ett effektiviseringsbehov sett till vilka arbetsuppgifter som personalen gör. Tekniskt stöd inom omsorgen som även förbättrar för de som tar emot omsorgen behöver införas.

Välfärdsteknik kan frigöra resurser för att förbättra den omsorg som sker. E-tjänster och robotisering av handläggning inom flera områden, samt inte minst tekniskt stöd (som kameratillsyn, GPS-larm/individuella trygghetslarm och surfplattor) kan stärka individen och bidra till ett bättre resursutnyttjande. Den enskilde kommuninvånarens förutsättningar att leva ett självständigt liv med hög delaktighet och hög livskvalitet blir bättre.

Modellen för implementering av digitalisering, robotisering ska utökas med tekniskt stöd i omsorgen och kombineras med en testplattform där medarbetare och invånare med omsorgsbehov kan se nytta med nya lösningar.

Nämnden tillförs medel för utökad kompetensutveckling om funktionsnedsättningar för personal inom omsorgen och gällande införande av välfärdsteknik samt för faktiska organisatoriska förändringar och tekniska förbättringar.

Arbetsmarknadsåtgärder (praktikplatser och aktivitetsansvar)

Kommunen behöver fortsatt ta ett ansvar för arbetslöshet hos unga vuxna. Arbetslöshet är ett statligt ansvar som inte kommer att fungera bättre efter förändringarna av Arbetsförmedlingens organisation och uppdrag. Kommunen har ett grundläggande intresse i social hållbarhet.

De grupper som står långt från arbetsmarknaden får allt svårare att få ett jobb. Socialnämnden ska intensifiera arbetet med att erbjuda praktikplatser och anpassade anställningar inom den kommunala verksamheten för de grupper som står långt från arbetsmarknaden. Det är viktigt både för personen och kommunen.

Återställd hyra i särskilda boenden/LSS-boenden

När det nya hyressystemet infördes för bland annat särskilda boenden och gruppboenden så ökades det totala hyresuttaget på ett otillåtet och felriktat sätt. Vi vill återställa den totala hyresnivån till samma som innan hyressystemet infördes.

Ekonomiska förutsättningar - Socialnämnden

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Socialnämnden	836	869	905
varav			
Mer personal	9,1	9,1	9,1
Verksamhetsutveckling	0,5	0,5	0,5
Utökad kompetensutveckling individomsorg/LSS	3,5	3,5	3,5
Arbetsmarknadsåtgärder, praktikplatser, aktivitetsgaranti och försörjningsstöd	5,5	5,5	5,5
Utökad antal nattkameror och trygghetslarm, med personal för insatser	1,5	1,5	1,5
Lönesatsning	4,4	8,0	8,0
Minskad hyra särskilda boenden/LSS	5,0	5,0	5,0
Ingen 0,9 % budgetminskning	7,2	7,5	7,8

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för kommunens kulturhus Multeum, de kommunala mötesplatserna och biblioteksverksamheten samt kulturskolan och fritidsgårdarna.

Under perioden ska nämnden skapa fler tillfällen för personer med funktionsnedsättning att uppleva och utöva kultur.

Biblioteksverksamhet

Biblioteken har en viktig funktion att fylla och tillgängligheten för boende i alla kommundelar ska vara god, både genom att det finns filialer och att öppettiderna är generösa. Filialerna i Mariefred, Stallarholmen och Åkers styckebruk ska fortsättningsvis även ha öppet på lördagar.

För att utveckla verksamheten tillförs medel för en till bibliotekarietjänst inrättad på att stötta skolorna som inte har några egna skolbibliotek och för att förstärka de uppsökande verksamheterna får de som bor på särskilda boenden

Kulturskolan

För att göra kulturskolans verksamhet mer tillgänglig för alla så ska avgifterna sänkas under perioden. Åtgärder ska också genomföras för att minska köerna till populära aktiviteter, eftersom kösystem missgynnar de som av olika skäl kommer sent in i systemet.

Det är viktigt att kulturskolan på sikt flyttar från nuvarande lokaler som inte är anpassade för personer med funktionsnedsättning.

Fritidsgårdar och Ungdomens hus

Nämnden får ramtillskott för att fritidsgårdarna ska kunna öppna tidigare så att elever inte behöver vänta mellan att skolan slutar och fritidsgården öppnar. Det är en fördel för ungdomar som ska delta i aktiviteter senare på dagen och som inte bor i tätorten.

Fritidsgården i Stallarholmen återstartas.

Fritidsgårdarna ska även ha öppet under skollov, inklusive sommarlovet.

Medborgardialog

Nämndens ansvaret för medborgardialog bör få ett fokus under perioden. Nämnden behöver stötta övriga nämnder i deras utveckling av dialogen gällande kontaktvägar och informationsspridning. Det gäller inte minst samarbete med kontaktcenter.

Ekonomiska förutsättningar - Kulturnämnden

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kulturnämnden	59	61	64
varav			
Socialbibliotekarie	0,6	0,6	0,6
Barnbibliotekarie	0,6	0,6	0,6
Kulturskolan - för alla	0,8	0,8	0,8
Fritidsgård i alla kommundelar, även sommar	3,4	3,4	3,4
Satsning medborgardialog	0,8	0,8	0,8
Ingen 0,9 % budgetminskning	0,5	0,5	0,5

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är den nämnd som fullgör uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter inom miljö-, hälsoskydds- och naturvårdsområdet, livsmedelsområdet samt smittskyddsområdet. Tillsynen ska till stor del finansieras genom avgifter och statligt stöd.

Nämnden skall även biträda kommunstyrelsen i den strategiska samhällsplanering samt i det strategiska arbetet med kommunens bostadsförsörjning och markförsörjning.

Strategiskt miljöarbete och verkställande av strategier

Nämnden tillförs resurser för att utveckla och verkställa det strategiska arbetet inom miljö och samhällsbyggnad. Det gäller exempelvis arbete med att uppdatera Översiktsplanen, få fart på arbetet med att förbättra vattenkvalitet i kommunens vattendrag och sjöar samt inte minst minskad klimatpåverkan och klimateffekter inom samhällsplanering och kommunal verksamhet .

Nämnden ska vara aktiv i att söka statlig delfinansiering inom LOVA/LONA och kunna hantera sådana projekt för att förbättra den ekologiska statusen för sjöar och vattendrag i kommunen.

Tillsyn gällande energi och klimat

Det egeninitierade tillsynsarbetet inom natur, bygg och miljöskydd ska öka. Särskilt fokus på energiförbrukning och klimatpåverkande utsläpp hos företag, med informationsspridning och stöd gällande åtgärder i nära samarbete med kommunal energirådgivare.

Tillsyn gällande vattenkvalitet och påverkan på vatten

Prioritering av tillsyn över åtgärder som påverkar vattenkvalitet i Mälaren, grundvatten och vattendrag. För att minska utsläppet av näringsämnen till vattendrag och sjöar så ska tillsyn öka åtgärdstakten för dåliga enskilda avlopp nära vatten samt minska bräddningar från kommunala avloppsnät och reningsverk.

Tillsyn och åtgärder gällande förorenade områden

Arbete med de förorenade områden som finns inom kommunen ska gå vidare med noggrannare undersökningar och åtgärder. Det gäller främst identifierade områden i riskklass 2 som ligger nära tätorter samt de som ligger nära vattendrag, bland annat nedlagda deponier, verkstäder som använt halogenerade lösningsmedel samt förorenade sediment.

Ekonomiska förutsättningar - Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	36	37	39
varav			
Arbete med vattenkvalitet i Mälaren och småsjöar	0,7	0,7	0,7
Förorenade områden	0,4	0,4	0,4
Kompetensspridning - Energi och klimat	0,6	0,6	0,6
Strategiskt arbete	1,8	1,8	1,8
Ingen 0,9 % budgetminskning	0,3	0,3	0,3

Teknik- och fritidsnämnden

Teknik- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens drift och underhåll av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar, måltidsutbud och matleveranser, räddningstjänst samt stadsmiljö och intern kommunal service.

Strategiskt arbete

Arbete med Oljeskyddsplanen, Idrottspolitiskt programmet, Vattenplanen, Cykelplanen och Trafikplanen intensifieras. Planerna ska aktualiseras så att de går att arbeta efter och nämnden ska sedan fokusera på att faktiskt genomföra planerna.

Dessa planer ska vara viktiga styrdokument för förvaltningens arbete och som underlag för samhällsplanering och politiska beslut. De är den kommunala versionen av nationell reglering inom folkhälsa, miljö, natur och klimat.

Utveckling av måltider

Ett fortsatt utvecklingsarbete genomförs i samarbete med berörda nämnder för att utveckla måltidssituationen för barn och äldre som finns inom kommunala verksamheter eller som på annat sätt får mat från kommunen. Arbetet kan resultera i tekniska eller organisatoriska åtgärder, förändrad mat, eller tillskott av kulturinslag eller gemenskap till måltidssituationen.

Arbetsplatser för personer med begränsad arbetsförmåga

Inom nämndens operativa verksamhet tilldelas utökade resurser för handledning och lön för att det ska gå att skapa anpassade tjänster för att anställa kommuninvånare som står långt ifrån arbetsmarknaden. Detta ska ske i nära samarbete med socialnämndens verksamheter och Jobbtorg.

Enkelt avhjälpna hinder

I invånarnas vardag finns saker som medför ett hinder. Det kan vara en felplacerad blomlåda, en för hög trottoarkant, en skylt som inte går att läsa för den som ser dåligt eller en trapp som är lätt att halka i. Detta är ofta enkelt avhjälpna hinder som snabbt kan åtgärdas utan större investeringar eller insats, men som hjälper i vardagen.

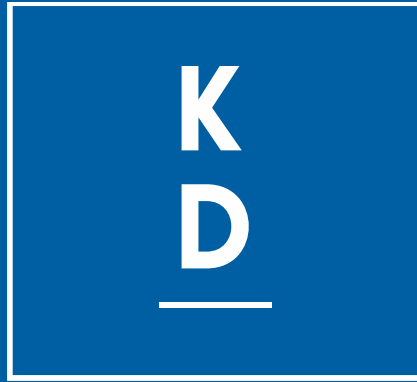
Nämnden ska under perioden aktivt bjuda in invånarna att påpeka hinder och därefter åtgärda dem.

Ekonomiska förutsättningar - Teknik och fritidsnämnden

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Teknik- och fritidsnämnden	154	161	168
varav			
Stategiskt arbete och genomförande av planer (oljeskydd, idrottspolitisk, vattenplan, trafikplan)	0,8	0,8	0,8
Utveckling av måltider för barn och äldre	0,5	0,5	0,5
Arbetsplatser för personer med begränsad arbetsförmåga	0,8	0,8	0,8
Enkelt avhjälpna hinder	0,3	0,3	0,3
Ingen 0,9 % budgetminskning	1,4	1,4	1,5

Investeringsramar per nämnd

Investeringar, Mkr	Budget		Plan
	2023	Plan 2024	2025
Kommunfullmäktige	0	0	0
Maskiner och inventarier	0	0	0
IT och digitalisering	0	0	0
Kommunstyrelsen	33,6	47,9	14,4
Föreordnade områden	2	3	2
Maskiner och inventarier	4,1	3,6	4,1
IT och digitalisering	9,1	5,9	6,9
Anläggningar, övrigt	18,4	35,4	1,4
Barn och utbildningsnämnden	13,6	11,5	25,3
Maskiner och inventarier	6,1	4	17,8
IT och digitalisering	7,5	7,5	7,5
Socialnämnden	18,6	16,7	12,3
Testmiljö för omsorgsteknik	6	5	5
Fler nattkameror	0,5	0	0
Individuella trygghetslarm	1	1	1
Kommunikationsplattor och VR	1	1	1
Maskiner och inventarier	7,7	2,4	2,6
IT och digitalisering	2,4	7,3	2,7
Kulturnämnden	7,4	14,2	19,1
Maskiner och inventarier	7	11,9	16,8
IT och digitalisering	0,4	2,3	2,3
Miljö och Samhällsbyggnad	3,2	1,8	15,2
Maskiner och inventarier	0,2	0,1	1,4
IT och digitalisering	1,4	0,8	6,2
Anläggning, övrigt	1,6	0,9	7,6
Teknik och fritid	149,6	176,7	99,8
Regionala sommarcykelvägar, 5 årsplan	10	50	30
Cykelvägar enligt cykelplan, 5 årsplan	16	16	16
Maskiner och inventarier	14,3	14,8	10,1
IT och digitalisering	0,8	1,5	1,3
Anläggning, övrigt	22,5	22,9	28,1
Idrotts- och fritidsanläggningar	86	71,5	14,3

EN VÄLFÄRD ATT LITA PÅ I STRÄNGNÄS KOMMUN

Förslag till preliminär flerårsplan 2023-2025
Kristdemokraterna Strängnäs kommun

Kristdemokraterna yrkar på att:

- Anta flerårsplanen enligt Kristdemokraternas prioriteringar i Tabell 1 nedan
- Bibehålla oförändrad skattesats 21,67%

Tabell 1

Budgetramar preliminär flerårsplan 2023-2025				År 2023	År 2024	År 2025
Nämnd, tkr	Utfall 2021	Ramjust Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023 enligt KD	Plan 2024 enligt KD	Plan 2025 enligt KD
Kommunfullmäktige	-6 250	-8 900	-8 900	-7 479	-7 811	-8 193
Kommunstyrelse	-163 113	-183 138	-183 138	-183 421	-189 492	-195 496
Miljö- o samhällsbyggn.nämnden	-24 716	-31 898	-31 898	-31 847	-33 247	-34 854
Teknik- och fritidsnämnden	-145 292	-152 960	-152 960	-156 348	-162 946	-169 517
Kulturnämnden	-51 235	-56 526	-56 526	-57 304	-54 616	-57 269
Socialnämnden	-757 795	-793 027	-793 027	-819 053	-848 710	-884 476
Barn- och utbildningsnämnden	-957 338	-1 033 232	-1 033 232	-1 081 395	-1 112 083	-1 148 955
Summa nämnder och styrelser	-2 105 740	-2 259 680	-2 259 680	-2 336 846	-2 408 905	-2 498 760
Övriga kommungemensamma kostnader/intäkter	-1 701	-92 170	-92 170	-127 298	-145 948	-165 988
Summa verksamheternas intäkter/kostnader	-2 107 441	-2 351 851	-2 351 851	-2 464 144	-2 554 852	-2 664 748
Avskrivningar	-77 651	-95 000	-95 000	-113 000	-118 000	-123 000
Skattenetto	2 361 632	2 469 986	2 469 986	2 600 876	2 707 663	2 834 363
Finansnetto	12 842	9 260	9 260	9 030	9 030	9 030
- varav utdelning bolag	0	2 700	2 700	4 700	4 700	4 700
Resultat	189 382	32 396	32 396	32 763	43 841	55 645
lanspråktagna medel som reserverat under eget kapital	18 629	16 943	16 943	18 695	8 970	0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	208 011	49 339	49 339	51 458	52 811	55 645
Resultatmål	8,8%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

En välfärd att lita på i Strängnäs kommun

Strängnäs kommun har genom sitt strategiska läge vid Mälaren en knapp timme från Stockholm, sin rika kulturhistoriska miljö och natursköna omgivning en enorm potential. En småstadsidyll med goda grundförutsättningar för att erbjuda ett tryggt samhälle för alla. Utbyggnaden av dubbelspåret för tågtrafiken har ökat attraktionskraften ytterligare. Vi vill även satsa på att bygga nätet för cykelvägar i kommunen. Man kan leva och bo med sina familjer i en småstadsidyll, samtidigt som man kan arbeta i till exempel Stockholmsområdet.

Vi anser att det är viktigt att förvalta och förädla våra tillgångar på ett klokt sätt med bland annat en stark centrumutveckling med ”levande” stadskärnor. Goda villkor för pendling till arbete utanför kommunen måste främjas. Här är kostnadsfri utomhusparkering vid resecentrum och i Läggesta en viktig del. Men framför allt måste vi arbeta långsiktigt och strategiskt för att återupprätta kvaliteten inom välfärden och för att öka tryggheten i kommunen.

Välfärdens brister är tydliga inom grundskolan. Våra kommunala skolor ligger sedan flera år tillbaka i botten avseende kvalitet och måluppfyllelse i nationella jämförelser. Föräldrar upplever att deras barn inte får det stöd de behöver för att nå målen. En grundförutsättning för att vända utvecklingen är att kartlägga hur stort det faktiska behovet av särskilt stöd är inom förskola och grundskola och att därefter avsätta tillräckliga resurser. Lika viktigt är det att säkerställa att det finns ett tydligt ledarskap och kompetenta lärare på varje skola.

Coronapandemin har satt det generella bristerna som finns inom Sveriges äldreomsorg i blyttbelysning. Det är angeläget att även Strängnäs nu kraftsamlar för att förbättra kvaliteten inom äldreomsorgen genom att stärka den medicinska kompetensen och förbättra personalens arbetsvillkor.

Den kanske viktigaste uppgiften är att ge barn och unga en god uppväxt och äldre en trygg och värdig omsorg. Vi Kristdemokrater vill därför helhjärtat satsa på kommunens lagstadgade kärnverksamheter såsom förskola, skola och social omsorg. Vi prioriterar även att arbeta förebyggande och aktivt för att alla invånare ska känna trygghet.

Kristdemokraterna i Strängnäs kommun presenterar här budget för 2023–2025 tillsammans med viktiga steg som kommer driva kommunen i rätt riktning för att möta de utmaningar och problem som finns inom vår kärnverksamhet. Vi lovar inte allt till alla. Men vi lovar att prioritera välfärden.

Strängnäs juni 2022

Kristdemokraterna genom

Tomas Aldrin Walter
Gruppledare, ledamot i Kommunfullmäktige

Våra övergripande satsningar på familj, barnomsorg och skola

Människan är i behov av gemenskap med andra och fungerande relationer för att må bra och kunna utvecklas. Den mest grundläggande formen av gemenskap är familjen, där människor möts över generationsgränserna i kärlek och tillit. Denna insikt är en grundbult i den kristdemokratiska ideologin.

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap, att stimulera elevernas intellektuella utveckling och att förbereda barn och unga för vuxenlivet. Skolan har också ett bildningsuppdrag. Skolan ska bygga på, och förmedla vidare, de värden och dygder som är centrala för ett gott liv och ett gott samhälle. Skolan ska inte bara utbilda människor till att klara sig på arbetsmarknaden, utan också till medborgare som kan vara med och ta ansvar för samhällets gemensamma angelägenheter och förvalta centrala värden och kulturarv. Om skolan inte lyckas i sitt uppdrag skapar vi stora framtida problem för barn och unga men också för Sverige som land.

För att skapa en bättre samverkan, helhetssyn och synergieffekter kring de insatser som berör barn och unga har Kristdemokraterna under lång tid förespråkade en sammanslagning av all den verksamhet som berör barn och unga till en gemensam nämnd.

Familj och barnomsorg

Genom att satsa på familjen och de yngsta bygger vi ett tryggt samhälle. Strängnäs kommun skall erbjuda flera alternativ till barnomsorg. Små barngrupper i förskolan och tidiga insatser vid behov av stöd är en förutsättning.

Genom att identifiera de barn och familjer med behov av stöd redan före förskola och skolstart kan vi tidigt sätta in de anpassningar och åtgärder som behövs för att barn och föräldrar ska utvecklas till sin fulla potential utifrån sina unika förutsättningar.

Inte sällan identifieras barn och föräldrar med behov av särskilt stöd redan under graviditeten eller på barnavårdscentralen. Familjecentralen i Strängnäs är ett gott exempel på verksamhet som möjliggör tidiga, ofta avgörande insatser. Det bör därför inrättas filialer till Strängnäs familjecentral i flera av kommunens tätorter. Tidiga insatser kan exempelvis handla om att erbjuda stöd till föräldrarna, förskola i mindre grupper eller kontakt med logoped. Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av insatserna är nödvändig. Likaså kvalitetssäkring av överlämning vid övergångar till förskola och senare skola oavsett huvudman. Genom att på detta sätt investera i tidiga insatser, genereras positiva besparingseffekter inom den sociala omsorgen men det är barnen och föräldrarna med behov av stöd som är de stora vinnarna.

Elevhälsa och föräldrastöd

Resurserna räcker inte till för förebyggande insatser inom elevhälsan. Många föräldrar vittnar om att de upplever att deras barn inte får det stöd som de behöver. Det är avgörande att, i ett tidigare skede än idag, fånga upp barn som mår dåligt. På ett nationellt plan verkar Kristdemokraterna för att ge regionen ett samlat uppdrag för hela barn- och ungdomshälsovården. Elevhälsans skolsköterska, skolläkare, skolkurator och skolpsykologer bör fortsatt finnas ute i verksamheterna i kommunen men bör ha samma huvudman som övrig

vårdpersonal för barn. På så sätt kan vi öka tillgängligheten till elevhälsan, vårdcentralerna och barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Den samlade barn och ungdomshälsan ska ha ett nära samarbete med skolledningar, lärare, specialpedagoger och kommunernas socialtjänst.

För att främja god fysisk och psykisk hälsa samt skapa förutsättningar för ett bättre inlärningsklimat och måluppfyllelse anser vi att fysisk aktivitet ska vara ett naturligt inslag i den dagliga skolverksamheten.

Samverkan mellan hem och skola bör stärkas. För att höja familjens tillit till skolan och för att skapa en god lärandemiljö är barnens säkerhet och trygghet en förutsättning. Evidensbaserade handlingsplaner för att motverka mobbning och näthat ska finnas. Likaså trygga skolvägar och en säker skolmiljö. Föräldrastödsprogram ska erbjudas blivande föräldrar och föräldrar minst två gånger under barnets uppväxttid och tonår.

Grundskolan

Kommunen ska erbjuda en skola där varje barn får utvecklas till sin fulla förmåga utifrån sina egna förutsättningar. Kompetenta lärare ska få goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftig lön. Här har kommunen stor förbättringspotential. Strängnäs rankas på plats 266 av Sveriges 290 skolkommuner (2021). De senaste åren har vi hört till de 25 sämsta skolorna i Sverige. Så såg det inte ut år 2009 då Strängnäs rankades på plats 140. För att bryta och vända den negativa utvecklingen är det avgörande att säkerställa att det finns ett tydligt ledarskap och kompetenta lärare på varje skola. Lika så att höja grundbeloppet, den så kallade elevpengen, i kommunens samtliga skolor oavsett huvudman.

Vi har allt att vinna på att upprätta och vårda en god relation mellan kommunen och friskolorna. Det är friskolorna i kommunen som levererar den högsta kvaliteten när det gäller att nå kunskapsmålen. Vi Kristdemokrater är övertygade om att alla huvudmän är villiga och intresserade av att tillsammans ta ansvar, samverka och utbyta erfarenheter för att skapa de bästa förutsättningarna för att kommunens elever och skolpersonal ska få den bästa möjliga läro- och arbetsmiljön. Den senaste tiden har små steg tagits för att närma sig friskolorna genom initiativet "Bildningsakademien i Strängnäs" med det är inte tillräckligt. Politiken måste ge kommunala såväl som friskolor tillräckligt med resurser för att kunna upprätthålla en god läromiljö för att alla elever ska kunna nå kunskapsmålen, även de eleverna med särskilda behov. För att fastställa vilken nivå elevpengen bör ligga på är det angeläget att genomföra en behovsbudgetering som kartlägger hur stor det faktiska behovet av särskilt stöd är inom förskola och grundskola.

Gymnasieskolan

Medan Europaskolan, tillhör de bästa gymnasierna i landet alla kategorier, så ser vi det motsatta i vårt kommunala gymnasium sedan många år tillbaka i tiden. Här måste de styrande politikerna ta sitt ansvar och hitta lösningar för att skapa bättre resultat i skolan.

Kristdemokraterna vill utreda förutsättningarna för att kunna etablera en yrkeshögskola på Campus i Strängnäs. En yrkeshögskola skulle erbjuda utmärkt vidareutbildning för många människor inom områden där det finns nationell kompetensbrist.

Kristdemokraterna prioriterar följande inom familj, barnomsorg och skola:

- Öka mängden fysisk aktivitet i skolan.
- Lärare och skolläda avlastas administrativt för att kunna verka fullt ut i det pedagogiska rummet.
- Kartlägga hur stort det faktiska behovet av särskilt stöd är inom förskola och grundskola.
- Höjning av grundbeloppet (den så kallade elevpengen).
- Utredda förutsättningarna för att införa ett maxtak på 12 barn i småbarnsgrupperna och 15 i övriga grupper.
- Inrätta filialer till Strängnäs familjecentral i fler tätorter inom kommunen.
- Utredda förutsättningar för att lägga grunden till en yrkeshögskola i Strängnäs kommun.

Våra övergripande satsningar inom äldreomsorgen

Ett samhälle där alla kan åldras i trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna. Äldre personer är en tillgång för hela samhället. Ett välfärdssamhälle kan i hög grad bedömas utifrån kriterier som respekt, tillvaratagande och omsorg om den äldre generationen. Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. God vård, ett behovsanpassat boende och självbestämmande över sin vardag är en självklarhet.

Valfrihet inom hemtjänsten

Kvalitén på hemtjänsten är idag lika god när den utförs ut av de privata aktörerna som av dom kommunala. Då kostnaden är lägre hos de privata aktörerna anser vi att det är rätt att öka den privata verksamheten ytterligare. Vi vill att LOV (Lagen om valfrihet) bibehålls för att ge den enskilde hemtjänsttagaren valfrihet även framöver.

Värdighetsgaranti

Vi är glada över att Strängnäs kommun efter en motion för Kristdemokraterna, har infört en värdighetsgaranti inom äldreomsorgen. Utifrån värdighetsgarantin ska personalens arbetssätt främja att den äldres självbestämmande och delaktighet stärks. Arbetssättet ska även förmedla trygghet och bidra till meningsfulla aktiviteter för de äldre.

Hög kvalitet på omsorgen och goda villkor för personalen

Coronapandemin har satt det generella bristerna som finns inom Sveriges äldreomsorg i blixtbelysning. För att höja kvaliteten inom äldreomsorgen har regering och riksdag på senare tid gjort flera satsningar för att stärka äldreomsorgen. Äldreomsorgslyftet syftar till att höja kompetensen inom vård och omsorg om äldre hos såväl personal som första linjens chefer. Det är angeläget att Strängnäs kommun tillvaratar dessa nationella satsningar på bästa sätt. Äldresatsningen handlar om att erbjuda personalen kompetensutveckling samt att stärka den medicinska kompetensen genom att utöka sjuksköterskebemanningen, införa en medicinskt ansvarig rehabiliterare och i samverkan med regionen införa en medicinskt ansvarig läkare. Det handlar också om att omvandla tidsbegränsade anställningar till tillsvidareanställningar.

När det gäller tillsvidareanställningar vill vi betona att alla inte ska behöva jobba heltid om de inte vill det, men alla ska ha en trygg anställning med ett arbetsschema som präglas av långsiktighet. Det är också angeläget att personalen inkluderas i schemaläggning och andra delar som ger dem möjlighet att påverka sin arbetsmiljö och arbetssituation. Detta då sjukfrånvaron i Strängnäs, och då inte minst inom omsorgsverksamheten, är hög i nationella jämförelser och brist på möjlighet att påverka situationen på arbetsplatsen är en känd bidragande faktor till hög sjukfrånvaro.

Äldreboendegaranti

Vi vill införa en äldreboendegaranti som innebär att alla över 85 år som så önskar, får plats i anpassat boende, exempelvis särskilt boende eller trygghetsboende när personen själv bedömer att behovet finns. Detta utan biståndsbedömning.

Insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre

Statistik och forskning visar att de äldsta drabbas mycket hårt av ofrivillig ensamhet. Men ensamheten kan också vara svår att upptäcka. Att lida av ofrivillig ensamhet kan vara stigmatiserande och den ensamme kan finna det svårt att själv bryta ensamheten. Det är viktigt att upptäcka den här typen av isolering och fånga upp människor som behöver ett socialt nätverk innan de upplever några av de hälsorisker som ensamheten bär med sig.

Det finns goda exempel från t ex Storbritannien med så kallade ”sociala lotsar” för att förebygga och bryta den ofrivilliga ensamheten. Dessa sociala lotsar är ett antal frivilliga, som i sitt arbete naturligt träffar folk, t ex kaféägare, frisörer, butiksägare eller personal på bibliotek som är uppmärksamma på om de träffar personer i behov av sociala kontakter och då aktivt frågar om de vill ha stöd på något sätt. Vi kristdemokrater anser att det vore värdefullt att genomföra ett pilotprojekt med sociala lotsar i Strängnäs kommun. I första hand bör de frivilliga som möter personer i sitt arbete kunna hänvisa till civilsamhällets organisationer, som kan erbjuda en mängd olika aktiviteter och stödfunktioner för den som vill skaffa sig sociala relationer. Men de bör även ha möjlighet att ta kontakt med kommunen eller vården.

Ett annat sätt att upptäcka och motverka ofrivillig ensamhet är att kommuner erbjuder äldre ett samtal om livssituationen och det som kommunen och det civila samhället kan erbjuda i form av sociala aktiviteter. Det är något som prövats i Danmark men också i vissa kommuner i Sverige. Kristdemokraterna anser att samtliga äldre över 80 år som inte har hemtjänst eller bor på anpassat boende ska erbjudas denna typ av ”äldresamtal”. Äldresamtalen kan utformas på olika sätt men bör ge en möjlighet för hemsjukvården att upptäcka medicinska behov i tid – så att allvarigare hälsotillstånd kan undvikas. Samtalen kan dessutom bidra till att skapa trygghet och

bryta ensamhet för den äldre, något som i sig kan höja livskvaliteten och skjuta upp behovet av andra mer omfattande omvårdnadsinsatser.

Kristdemokraterna prioriterar följande inom äldreomsorgen:

- Bibehålla valfriheten inom hemtjänsten (LOV)
- Stärka den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen.
- Förbättra personalens arbetsvillkor och erbjuda kompetensutveckling.
- Införa en äldreboendegaranti.
- Kommunen ska ha en medicinskt ansvarig rehabiliterare
- Bryta den ofrivilliga ensamheten genom införande av sociala lotsar och uppsökande äldresamtal till kommunens medborgare över 80 år.

Våra övergripande satsningar inom socialtjänsten

Målet för Kristdemokraternas socialpolitik är att stödja gemenskaperna och de enskilda människorna till egen försörjning, god omvårdnad och möjliggöra aktivt deltagande i samhället. Socialtjänsten har därför en vid och fundamental uppgift inom det offentliga. Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att människor i kommunerna ska ha det bra, tak över huvudet och mat på bordet. Uppdraget är dock vidare än så och handlar om att ge trygghet socialt och ekonomiskt, arbeta för goda levnadsvillkor och delaktighet i samhällslivet. Socialtjänsten har således ett brett områdesansvar som både ska ses geografiskt och innehållsmässigt. Det ställer stora krav och är en av kommunens huvuduppgifter.

Bostad Först

Bostad Först är den metod som Socialstyrelsens nationella riktlinjer och Sveriges kommuner och regioner rekommenderar att kommunerna använder som primär insats vid hemlöshet.

Bostad Först tar sin utgångspunkt i att det första, och ibland enda, en hemlös person behöver är ett eget boende, en plats att kalla sitt hem. Man måste börja med bostaden och sedan erbjuda den hjälp den boende vill ha och är mottaglig för. De krav som ställs är de samma som för alla hyresgäster, betala hyran, sköta lägenheten och stör inte dina grannar.

Bostad Först innefattar stöd anpassat efter de behov som den enskilde personen uppfattar sig ha. Detta skapar en relation där personen har möjlighet att både lyckas och misslyckas. Väldigt få personer med missbruksproblematik lyckas med alla dessa krav. Efter ett misslyckande tvingas man att börja om från det första trappsteget igen.

Mobila team

Vi behöver vara goda förebilder, vi behöver bry oss och se vad våra ungdomar gör när de inte är hemma o.s.v. Det är inte alltid lätt som förälder att hantera sitt barn som bryter normerna. Där måste skola och socialtjänst komma in tidigt. Vi ser i många fall när dessa ungdomar hamnar i rullorna hur fort det eskalerar med åtalpunkter och i många fall missbruk.

Där föräldrarna eller socialtjänsten inte når fram eller äger makten måste man snabbare kunna ta dessa ungdomar från gatorna. Institution eller familjehem på annan ort där man professionellt kan jobba med personen på distans från det tidigare destruktiva umgänget och miljöerna. Motivera studier, sätta upp mål och belysa goda värderingar. Vi måste visa att det

inte är okej och sedan försöka vända till det positiva och inte falla undan dåliga beteenden. Ibland behöver vi sätta ner foten innan det går alldeles för långt.

Utifrån detta vill Kristdemokraterna i Strängnäs satsa ytterligare pengar på mobila team som kan synas på gator och torg, där de kan möta och se ungdomar med normbrytande beteenden tidigt.

Fontänhus – för stärkt psykisk hälsa och delaktighet i samhället

Fontänhusens modell är en psykosocial arbetsinriktad rehabilitering som stödjer människor som lever med psykisk ohälsa på vägen till återhämtning. Grundtanken är att ta tillvara och utveckla människors friska sidor genom arbete och gemenskap. Medlemmarna deltar frivilligt i verksamheten och bidrar efter förmåga. Genom att bryta isolering, strukturera sin dag, arbeta med meningsfulla uppgifter, ingå i en gemenskap stärker medlemmen sin självkänsla. Fontänhusen har en inbjudande och inkluderande miljö där människor oavsett bakgrund, svårigheter och ålder kan delta. Den unika atmosfären har visat sig vara ovärderlig för medlemmarnas återhämtning. Framför allt hjälper den människor att bygga sig en hållbar tillvaro där psykiska svårigheter inte längre definierar livskvaliteten.

Det är alltid en vinst att stärka människors livskvalitet genom insatser som ökar gemenskap och delaktighet i samhället. Men det är också en samhällsekonomisk vinst för kommunen då kostnader för andra bidragsformer och stödinsatser som dessa personer behöver kan minska. Ett antal utredningar från USA och Kanada visar att på fem år får samhället tillbaka fem till fjorton gånger den investering som det kostar för att etablera ett fontänhus.

Kristdemokraterna prioriterar följande inom socialtjänsten:

- Införa Bostad Först som den primära insatsen vid hemlöshet
- Införa mobila team
- Stödja etableringen av ett Fontänhus

Våra övergripande satsningar inom kulturen

En stark och levande kultur i lokalsamhället är avgörande för att gamla som unga ska trivas i sin vardag och känna delaktighet i samhällsgemenskapen. Ett rikt föreningsliv, bra verksamhet inom kulturskolan, tillgång till vårt historiska arv och tilltalande trygga stadsmiljöer är viktiga beståndsdelar i en levande miljö.

Nybyggnationer av idrottsanläggningar är en nödvändighet för att kunna erbjuda halltider till den utökade efterfrågan från idrottsföreningarna i kommunen. För att skapa bättre ekonomiska förutsättningar i dessa processer förutsätter vi att byggnation av ändamålsenliga – men inte överdådiga, att anläggningars hållbarhet prioriteras samt att kommunen eftersträvar samarbeten med näringslivet och andra privata aktörer som vill bidra till att främja kulturlivet och medborgarnas hälsa. Här ser vi med glädje framemot utvecklingen av Larslunda och att hela området och dess anläggningar uppfyller ovan nämnda prioriteringar för att främja våra medborgares bästa utifrån klok förvaltning av våra gemensamma skattemedel

De aktiviteter, matcher, tävlingar, konserter och utställningar som arrangeras av föreningar, ideella krafter och av den kommunala kulturskolan anser vi bidrar till en förbättrad integration, bättre bildning, ökad samverkan och gemenskap över generationsgränserna samt bidrar även till individens personliga utveckling och hälsa. En levande kultur genom exempelvis upplevelsestigar i likhet med Magiska stigen och dess efterföljare, innebär också att barn och unga stimulerar sin fantasi och får inspiration till att utöva nya kulturyttringar. Det görs med fördel i alla vackra naturområden i våra kommundelar. Vi vill även utveckla Visholmen till ett kulturcenter i Strängnäs kommun med bland annat en utomhusscen och olika aktivitetsmöjligheter för alla medborgare men i synnerhet barn och unga.

Vi har en stark föreningstradition i kommunen. Många eldsjälar arbetar ideellt. Vi måste stötta dem i deras verksamheter och inse att utan dem mister vi både trygghet, glädje och gemenskap. De motverkar också den upplevda ensamheten. Ett nytt Kulturcenter är i vardande och vi ser nu möjligheter till ett starkare kulturliv för alla åldrar och ett tätare samarbete med Kulturskolans olika program och aktiviteter under ett och samma tak. Vi skulle även vilja främja ett kulturcentrum i Mariefred.

2023 är det 500 år sedan Gustav Vasa valdes till kung vid riksmötet i Strängnäs 1523. Med avstamp i den historiska händelsen bjuder Strängnäs kommun in till en mängd gemensamma upplevelser i bred lokal samverkan.

Kristdemokraterna prioriterar följande inom kulturen:

- Utveckla Visholmen till ett attraktivare besöksmål.
- Fritidsgårdarna och Team Ungdom får utökade resurser
- Stärka bygdegårdarna i Härad, Fogdö, Länna och Aspö som mötesplatser.
- Kulturskolans verksamheter ska ha en central roll i kommunens kulturliv.
- Arbeta för att upplevelsestigar ska bli attraktiva besöksmål.
- 500-årsjubileet av att Gustav Vasa valdes till kung i Strängnäs 1523

Våra övergripande satsningar för att öka tryggheten

För att en kommun ska vara attraktiv krävs det att medborgarna upplever den som trygg. Att bygga ett samhälle där människor känner sig trygga handlar om att ta till sig en mängd olika perspektiv. Alltifrån att skapa naturliga mötesplatser och hur vi arbetar med ljussättning till att bekämpa organiserad brottslighet. I grunden handlar det dock om ett samhälle där medborgarna känner tillit, tillit till varandra och tillit till samhällets institutioner. Här fyller det civila samhället en betydelsefull roll. I föreningsengagemang fostras vi till tillit, ansvarstagande och civilkurage.

Vår kommun är fantastisk på många sätt, men samtidigt finns det ett utanförskap bland ett antal unga. Under de senaste åren har det tyvärr rapporterats om ökad skadegörelse, hot och våld samt gängbildningar som skapar otrygghet i kommunen. Vi måste göra allt i vår makt för att bryta det utanförskap som dessa unga befinner sig i och för att återskapa tryggheten.

Vi välkomnar att majoriteten har presenterat en handlingsplan för att öka tryggheten. Handlingsplanen adresserar mycket av den problematiken som Kristdemokraterna belyste redan 2019 och omfattar bland annat ett aktivt uppföljningsarbete inom socialtjänstens verksamhet för att uppmärksamma personer som återkommande förekommer i gängbildning.

Vi kommer nu följa majoritetens arbete noga. Det är politikens ansvar att skapa förutsättningar för att samtliga aktörer ska hitta sina vägar och få kontinuerligt stöd för att nå det gemensamma målet om att inkludera ungdomar i samhällsgemenskapen och för att öka medborgarnas upplevda trygghet. Det inkluderar en stark och ihållande samverkan mellan politiken, ungdomarna, skolan, föräldrarna, socialförvaltningen, polisen och det civila samhället. Det är också avgörande att de berörda ungdomarna blir inkluderade i processen. De vet själva bäst vad som krävs för att de ska känna sig sedda och delaktiga i samhället.

För att nå målet i trygghetsplanen menar vi att det också bör inledas en samverkan med Fryshuset i Stockholm för att etablera en verksamhet som syftar till att bryta det utanförskap som ungdomarna i gängen befinner sig i. Vi prioriterar också att införa en ungdomsjour som genom kompetent personal i samverkan med volontärer ska driva utåtriktad verksamhet på skolor, fritidsgårdar och inom idrottsföreningar för att fånga upp unga som lever i utsatthet. Arbetet bör omfatta kunskaps- och kompetenshövande insatser men också att säkerställa att det finns telefonlinjer och chattfunktioner för att kunna erbjuda unga det stöd de behöver i akuta situationer.

Kristdemokraterna prioriterar följande inom tryggheten:

- Noga följa arbete med att genomföra insatserna i handlingsplanen som ska stärka tryggheten.
- Fortsätta utökningen av säkerhetskameror i kommunen
- Etablera en ungdomsjour i Strängnäs kommun.
- Inleda samverkan med Fryshuset i Stockholm för att etablera en verksamhet som syftar till att bryta det utanförskap som ungdomarna i gängen befinner sig i.

Rätt prioriteringar ger välfärd utan skattehöjning

Prioritering av välfärden

Strängnäs kommun måste prioritera det som är kommunens kärnuppdrag, äldreomsorg, barnomsorg och skola. Omformulering av resurser och effektivisering av viss verksamhet är nödvändig. Stor uppmärksamhet måste ägnas åt kvalitetsfrågorna. Men det handlar även om att våga avstå från de utgifter som ligger utanför det kommunala kärnuppdraget. Vi måste även tillse att varje beslut föregås av tillfredsställande konsekvensutredningar.

Budgetförutsättningar

- I enlighet med god ekonomisk hushållning bör resultatet vara minst 2%.
- Vi har utgått ifrån en oförändrad skattesats på 21,67% men vårt långsiktiga mål är en sänkt skattesats för Strängnäs Kommun.
- I enlighet med förvaltningens rekommendationer har vi räknat med en effektivisering för alla nämnder på 0,9%.

Centerpartiet

**FLERÅRSPLAN OCH BUDGET
2023-2025**

INLEDNING

Centerpartiet är en självständig, liberal, borgerlig kraft som tror på människors förmåga att bestämma över sina egna liv och skapa sin egen framtid. Vi söker och kan samarbeta med partier i den politiska mitten under förutsättning att vi kan enas kring gemensamma mål för en grön, trygg hållbar vardag för alla i Strängnäs kommun. Vi tar avstånd från ytterkantspolitik.

VISION

”Tillsammans och med invånarnyttan i fokus, skapar vi framtidens hållbara kommun i hjärtat av Mälardalen.”

Strängnäs kommun har ett både naturskönt och strategiskt läge mitt i det gröna närodlade Sörmland. Vi har hög tillväxttakt med både historiska och moderna miljöer där stad och landsbygder växer tillsammans.

Våra välfärdstjänster utvecklas ständigt med tydligt fokus på hållbarhet, kvalitet och effektivitet. Kommunen, näringslivet, föreningslivet och ideella organisationer arbetar med gemensam kraft för att uppnå en blomstrande företagsamhet, förbättrad välfärd och ökad livskvalitet för fler.

Här finns ett attraktivt, välkomnande och tryggt samhälle där vi är lika mycket värda och kan använda vår kraft för att leva, bo och verka tillsammans.

NULÄGE I KOMMUNEN

Enligt årsredovisningen för 2021 så är det bara 54,8 % av årskurs nio eleverna i de kommunala grundskolorna som uppnår kunskapskraven i alla ämnen. Det konstateras också att 27 % av eleverna på låg- respektive mellanstadiet har problem med läsförståelsen. Båda dessa resultat är en ytterligare försämring jämfört med föregående år.

2021 hade kommunen sitt bästa ekonomiska resultat någonsin, till och med bättre än rekordåret 2020, vilket flera faktorer bidrog till: högre skatteintäkter än förväntat, ökade statliga bidrag och att en del verksamheter hade lägre kostnader med anledning av rådande pandemi. Delårsrapport 1 för i år visar att prognoserna för innevarande år ser goda ut. Med vetskap om att kommande år förväntas få sämre ekonomiska resultat beroende på konjunktursvängningar gäller det att hushålla än mer.

Nyligen har årets näringslivsrankning presenterats och i den har Strängnäs en fortsatt bra placering med hög kundnöjdbarhet. För att uppnå ännu högre nöjdhet så behöver vi korta ner väntetider för olika kommunala tjänster.

I NKI (Nöjd Kund Index) erhöll Strängnäs kommun 2021 betyg 80 av 100 möjliga, förra året hade vi 79. Bäst betyg fick Miljö- och Hälsoskydd, Brandskydd och Markupplåtelse. Sedan förra året har även Bygglov ökat mycket och Livsmedelstillsyn ökat lite. Upphandling är en ny kategori sedan två år tillbaka och där ligger vi över riksgenomsnittet. Inom serveringstillstånd har vi backat lite jämfört med föregående år. Det är av vikt att vi fortsätter att utveckla våra kommunala tjänster och ger näringsidkarna ännu bättre service.

I april i år fortsatte arbetslösheten i kommunen att sjunka för den 12:e månaden i följd och är nu 6,4 %, vilket är lägre än rikssnittet. I praktiken innebär det att 1 106 medborgare är inskrivna som arbetssökande. Arbetslösheten bland utrikesfödda i Strängnäs kommun är 17,8 % vilket är en minskning på 2,1 % jämfört med föregående år. Klart är dock att särskilda insatser måste till för att sänka arbetslösheten inom denna grupp.

Många av företagarna i Strängnäs har svårt att rekrytera personal och därmed att klara sin kompetensförsörjning. Framöver behöver vi som kommun tillsammans med Region Sörmland hitta vägar hur vi tillsammans kan planera för en bättre kompetensutveckling och samordnad utbildning.

Strängnäs kommun har fortfarande en av Sveriges dyraste hemtjänster jämfört med andra likvärdiga kommuner. I kommunens kommande LOU upphandling behöver vi tillse att resurserna används på ett mer effektivt sätt och eftersträva fortsatt valfrihet.

Sedan något år tillbaka finns dessvärre en tydlig trend som visar en ökad ungdomsbrottlighet och ökad användning av droger bland unga. Andelen orosanmälningar har ökat med 40 % under 2021, enligt information från Centrala Brå i kommunen.

OMVÄRLDSANALYS (nationellt perspektiv)

I SKR:s majrapport visar på att vi har en osäker ekonomisk utveckling framför oss, som både beror på följder av Coronapandemin, invasionen av Ukraina och den demografiska utvecklingen. Det är ett väldigt osäkert läge nu med utdragen återhämtning för de arbetade timmarna, ökad arbetslöshet med svår matchning, inflation och komponentbrist. Kommunerna får räkna med högre kostnader för livsmedel och drivmedel som ökar mest i pris.

Pensionsskulden ökar snabbt 2023 med 31 miljarder mer. Sedan 2012 har soliditeten inklusive pensionsåtagandena ökat stadigt i genomsnitt i kommunerna. Pensionskostnaderna kommer att minska om några år.

Förväntade höga investeringskostnader gör att en del investeringar kommer att skjutas upp då byggkostnaderna kommer att bli väldigt höga. Resultaten i kommunerna beräknas sjunka från och med nästa år.

Kommunerna kommer att ha svårt med finansiering och arbetskraft inom vissa yrken de kommande åren. Det innebär att man måste arbeta ännu mer effektivt, ägna sig mer åt sina kärnverksamheter, nyttja mer välfärdsteknik och genomföra mer digitalisering.

De i åldern över 80 år ökar nu snabbare än de i arbetsför ålder, vilket inom bara några år kommer innebära att vi troligen får ännu svårare att klara bemanningen och kompetensbehoven inom äldreomsorgen och hemtjänsten. Detta behöver kommunerna också beakta i sina respektive investeringsplaner.

SKR konstaterar också att behoven av förändrade arbetsätt behövs ute i regionerna och kommunerna för att demokratin utsätts för hot, ojämlikheten ökar och förståelsen för lokala politiska institutioner minskar. Till det kommer också demografiska utmaningar, ökad krisberedskap, segregation och ökad individualisering. Dessa problem kan kommunerna inte lösa själva utan ett ökat samarbete med statliga myndigheter och civilsamhället behövs.

Arbetet med den antagna Klimat- och Energiplanen måste intensifieras. Vi behöver ta flera kliv i rätt riktning gällande drivmedel för fordon. Förutsättningar för elektrifiering och alternativa bränslen behövs för att underlätta för näringsliv och privatpersoner att ställa om. Det ska vara självklart att välja promenad eller cykel för transport inom tätorterna, vilket också medför bättre luft och mindre trafikbuller. Kommunen bör anlägga en egen solcellspark, se över hur avfallsberget kan minska och återbruk öka.

Det behövs en fortsatt utveckling av kraftvärmeverket och infrastrukturen gällande fjärrvärme i samverkan med Solör. Detta medför en miljövänligare produktion av egen el samt uppvärmning av byggnader inom kommunen. Vi behöver också se över hur energieffektivisering kan genomföras. I Sverige ligger vi över världsgenomsnittet. Ett viktigt uppdrag för det nybildade Klimatrådet är att föreslå åtgärder som gör att Strängnäs kommun kan bidra till sin del i uppfyllandet av Parisavtalet.

KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE MÅL

Medborgare

- Resultaten i skolan ska bli väsentligt högre
- Omsorgen ska prioriteras
- Medborgardialogen ska fortsätta utvecklas
- Den lokala arbetsmarknaden ska växa
- Den upplevda tryggheten har stärkts

För att uppnå bättre resultat i skolan krävs tidiga insatser, ökad bemanning och förstärkning redan i förskolan. Familjecentraler fyller också en viktig funktion med sina stödinsatser. Elevhälsan behöver ytterligare resurser för att kunna identifiera barn och elever i behov av utökat stöd. Alltför många elever hamnar utanför socialt eller i psykisk ohälsa på grund av den press som skolan och andra faktorer sätter på dem. Det finns en mycket tydlig korrelation mellan resultat och närvaro i skolan.

Arbetet med "Barns bästa i Sörmland" där kommunerna arbetar tillsammans med regionen i Nämnden för socialtjänst och vård är ett viktigt utvecklingsarbete för att erbjuda bästa möjliga och jämlika förutsättningar för att barn och unga i Sörmland ska kunna upprätthålla god hälsa.

Välkända handlingsplaner och rutiner samt ökad kunskap bland personalen gör att inga barn utsätts för kränkningar eller mobbing i de kommunala verksamheter de finns med i.

Eleverna i både grundskola- och gymnasium har som ett led i det kommunala trygghetsarbetet också fått ökade kunskaper om mänskliga rättigheter vilket leder till minskat antal konflikter och därmed bättre inlärningsmöjligheter.

Lärarna behöver avlastas från administrativa uppgifter så att de kan ägna mer tid åt det pedagogiska uppdraget och får utökade möjligheter till kollegialt lärande bland annat genom fortsatta satsningar på LÄS-projektet. Ökade resurser har tillförts så att all personal i skolans verksamhet kan erbjudas kvalificerad fortbildning.

Den unika samarbetsmodellen mellan de kommunala skolorna och friskolorna fortsätter att stärkas genom Bildningsakademin i Strängnäs och kommer att generera samverkansvinster som gynnar alla elever.

Grundbeloppet för barnen i förskolan och grundskolan är höjt, likaså tilläggsbeloppen för särskilda insatser. Resursfördelningsmodellen anpassas och tar i större utsträckning hänsyn till olika elevers behov och förutsättningar, oberoende av vilken huvudman skolan har. Det fria skolvalet främjas genom skolskjuts både till och från landsbygder och vald skola oavsett huvudman.

Vuxenutbildningen har ökad finansiering för att klara nya lagkrav och större efterfrågan på utbildningar och som ett led i att bidra till minskad arbetslöshet i kommunen och den gemensamma kompetensförsörjningen. Ett ökat samarbete med det lokala näringslivet är ett led i det arbetet. I samverkan med Regionen och kommuner i länet genomförs ett antal utbildningar i gemensam regi för både gymnasieelever, vuxenutbildningen och medarbetare i kommunen. Nya former utvecklas ständigt mellan skola och arbetsliv så att alla ungdomar har en ökad insikt om möjligheterna till ett varierat yrkesliv. Alla nyanlända erbjuds tillgång till SFI studier.

Kommunens fritidsgårdar har hög besöksfrekvens och ungdomarna uppskattar det varierade utbudet av aktiviteter, utvecklas och känner sig trygga i verksamheten. Team Ungdom är välkända både inom organisationen och bland medborgarna, har fler medarbetare och fyller en viktig funktion i att hjälpa ungdomar ”på glid” tillbaka till en meningsfull tillvaro. För att nå fler ungdomar på deras naturliga mötesplatser kommer den uppsökande verksamheten succesivt att öka.

Den omsorg kommunen erbjuder sina brukare är i större utsträckning än tidigare individanpassad. Nattbemanningen på SÄBO har ökat som ett led i att öka de boendes och deras anhörigas trygghet. Mer tekniska hjälpmedel införs för de som så önskar som ett led i att bevara personlig integritet till exempel nattkameror och medicinutdelare. Ny välfärds-teknik, ökad digitalisering och innovationer leder till ökad kvalitet.

Demensvården är prioriterad och medarbetarna får mer utbildning och kunskap både för att öka kvaliteten på servicen och som ett led att höja statusen på vårdrkten. Fler Silviasystrar har också utbildats och anställts.

Fler kulturaktiviteter anordnas för de äldre som bor på SÄBO och/eller nyttjar kommunens dagverksamhet och möjlighet till träffar.

Kommunen har organiserat sina verksamheter och utvecklas ständigt för att brukare ska ha ökad kontinuitet och känna sig trygga med att de känner igen de som utför tjänsterna. Alla som har hemtjänst har en fast omsorgskontakt.

Vårt nya idrott- och rekreationsområde vid Larslunda växer fram enligt planeringen med både kommunala och externa aktörer som driver verksamheterna.

Det finns ett väldigt varierat utbud för att alla medborgare och besökare ska hitta något som passar, inspirerar dem och bidrar till ökad hälsa.

Så kallad smart belysning som både kan fjärrstyras, lokalstyras och regleras utifrån närvaro är införd i hela det kommunala gatunätet. Det medför energibesparande genom dimmerfunktion. När någon är närvarande blir belysningen starkare vilket bidrar till ökad trygghet för den som vistas där.

Nya och fler former för regelbunden medborgardialog i både fysiska och digitala möten har bidragit till ökat engagemang, kunskap och förståelse för det kommunala ansvaret bland medborgarna. Vi vill införa medborgarbudget i alla kommundelar. Medborgarna på respektive ort får rösta om vad de tycker är viktigast att utveckla just där de bor. Det bidrar till utveckling, lokal demokrati, delaktighet och brytande av normer.

Trygghetsfrågor är prioriterade och samarbetet mellan kommunen, Polisen och civilsamhället har utvecklats ytterligare och fungerar väl. Det är också en bidragande orsak till att ungdomsbrottsligheten minskar igen.

Tillsammans med alla andra kommuner i länet och Region Sörmland arbetar kommunen i olika projekt kring att öka folkhälsan bland medborgarna.

En ny kulturscen i Strängnäs som kan tillgodose medborgarnas önskemål kring fler kulturaktiviteter är under fortsatt projektering. I Mariefred pågår fortsatta utredningar kring på vilket sätt en tillgänglighetsanpassad mötesplats kan skapas med fler aktiviteter för medborgarna.

Det finns fysiska mötesplatser på våra större tätorter (Strängnäs, Mariefred, Åkers Styckebruk och Stallarholmen). På övriga mindre orter/noder fyller hembygdsgårdar, föreningslokaler och andra informations insatser en viktig funktion för att enkelt kunna sammanföra de boende inom respektive område.

Utbredd bredbands- och fiberutbyggnad eller master i hela kommunen bidrar till alla medborgares möjligheter att delta i olika aktiviteter, driva företag, och bosätta sig på landsbygden.

Strängnäs kommun har totalt 44 mil kust vilket ger stora möjligheter för samtliga medborgare och besökare att kunna njuta av vattennära natur och upplevelser. Genom en gedigen planprocess bevarar förvaltningen dessa tillgångar samtidigt som man beviljar viss strandnära begränsad byggnation på områden som inte anses inskränka på medborgarnas friluftsliv och rörelsemönster.

Hållbart samhälle

- Genomföra den beslutade Energi och klimatplanen
- Kommunen fortsätter att uppnå god hushållning
- Kvaliteten i de kommunala verksamheterna är fortsatt konkurrensutsatt
- Näringslivsrankingen och NKI index fortsätter att stiga

Kommunen uppfyller många av Agenda 2030:s miljömål och kan därför fokusera mer på jämställdhet och social hållbarhet.

Informationstjänsten med energi- och klimatrådgivning för företag, medborgare och föreningar som kommunen upphandlat av Energikontoret i Mälardalen kan på ett positivt sätt bidra till effektivare och snabbare omställning.

I det Måltidspolitiska programmet har kommunen kommit ännu längre i sin strävan att använda ekologisk mat, för att ytterligare bidra till ett hållbart samhälle ska vi också använda närodlat mat så långt det är möjligt/finns tillgängligt. Programmet hålls levande i samråd med de brukare som är gäster i kommunens måltidsverksamheter.

Oron i omvärlden har medfört att kommunen har ökat sin egen beredskap och fokuserar mer på självhushållning, strategiska markinköp och användandet av befintlig jordbruksmark. I nya kommunala fastigheter ska möjligheterna till stadsodling erbjudas så långt det är möjligt.

Kommunen har i enlighet med målen för Agenda 2030 ansökt om att bli en Fair Trade City för att öka kunskapen om rättvis handel och bidra till bättre villkor för arbetstagare hos internationella producenter i utvecklingsländer.

Samarbetet med 4 M är aktivt och tillsammans tar kommunerna fram projekt, funktioner och tjänster som leder till effektivare service och delad expertkompetens. Tillsammans med Region Sörmland och övriga kommuner i länet fortsätter vi att öka samarbetet inom nya verksamhetsområden.

I NKI (öppna jämförelser i företagsklimat) resultatet för 2021 fick kommunen fortsatt höga betyg. Att fortsätta utveckla myndighetsutövandet och service till det lokala näringslivet är viktigt, då de bidrar starkt till våra skatteintäkter. Regelverket för företagare i likhet med den så kallade Rättviksmodellen utvecklas ständigt.

Vår kommun har många turistattraktioner och det gör att destinationsutvecklingen alltid är aktuell. Näringslivsenheten bidrar med att matcha aktörer med varandra. De lokala aktörerna ser ytterligare vinster med att samordna sig och erbjuda fler paketlösningar.

Möjligheten att konkurrensutsätta fler verksamheter prövas ständigt. På Teknik- och fritidskontoret gör man det inom gatuunderhåll, park, snöröjning och sopning. En del sker inom ramen för lokaldemokrati ute i kommundelarna.

Likt flera andra kommuner i Sörmland har vi en serviceplan för landsbygden. Den syftar till att säkerställa en rimlig service nivå på både kommersiell- och offentlig service, IT-infrastruktur, boende och tillgång till arbete. Exploateringen av både nya företag och bostäder på landsbygden ökar.

Förvaltning och medarbetare

- Omsätta kompetensstrategin till aktiviteter
- Cheferna har goda möjligheter att utöva ett gott ledarskap
- Arbetet med effektiv förvaltning fortgår löpande
- Medarbetarna är kompetenta, engagerade och ambassadörer för kommunen
- Frisknärvaron har ökat och sjukfrånvaron är jämförbar med riksgenomsnittet

Cheferna har ett rimligt antal medarbetare så att var och en kan bekräftas genom en bra dialog och återkoppling. Ledarskapet stärks genom flera utbildningsinsatser för både chefer och ledare utan personalansvar.

Bättre arbetsvillkor för medarbetarna inom omsorgen bland annat genom förstärkt bemanning på särskilda boenden.

Som ett led i att klara kompetensförsörjningen har alla medarbetare en individuell utvecklingsplan som uppdateras varje år i samband med medarbetarsamtal. Kompetensförsörjningsstrategin är omsatt till aktiviteter på samtliga kontor.

Kommunen är en attraktiv arbetsplats där medarbetarna trivs, engagerar sig och aktivt deltar i planeringen för att göra verksamheten så bra som möjligt. Det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsätter att stärkas och ett samarbete har inletts med Sunt Arbetsliv, vilket lett till att sjukfrånvaron fortsätter att sjunka och frisknärvaron ökar.

Digitaliseringen och den digitala mognaden har utvecklats fortare än förväntat inom förvaltningen vilket även bidrar till att underlätta kontakter med medborgarna.

FOKUSOMRÅDEN / UTMANINGAR / PRIORITERINGAR

- Högre måluppfyllelse och bättre resultat i grundskolan och på gymnasiet.
- Mer tid till värdeskapande aktiviteter och ökad kvalitet i äldreomsorgen
- Kompetensförsörjningen inom de kommunala verksamheterna och i det lokala näringslivet.
- Stärka medborgarnas upplevda trygghet
- Hantera kommande investeringar med stabil soliditet
- Utökat samarbete med det lokala näringslivet och civilsamhället
- Minska den höga sjukfrånvaron bland kommunens medarbetare
- Befolkningstillväxtens påverkan på infrastrukturen och utbyggnaden av och tillgången till välfärdstjänster.
- Fortsatt digitalisering

NÄMNDERNAS UPPDRAG

Varje nämnd har ett antal uppdrag inom kommunens kärnverksamheter som de ansvarar för. Förutom de uppdragen har de också fokus på:

Kommunfullmäktige

Ska fortsätta utveckla den politiska debatten och medborgarnas delaktighet i beslut som är aktuella.

Kommunstyrelsen

Löpande dialog med det lokala näringslivet för utvecklat samarbete.

Har löpande uppföljning och ansvar för att prioriteringar görs i syfte att nå långsiktig hållbarhet.

Har ett samordnande ansvar för Energi- och klimatplanens genomförande.

Arbeta för att kommunen i sin helhet uppnår en högre krisberedskap.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Kontoret tar fram en plan för att komma ikapp med den eftersatta inventeringen av enskilda avlopp.

De tätortsnära skogarna är viktiga både för produktion och rekreation. En skogsstrategi är framtagen. Som ett led för att bevara biologisk mångfald har kommunen en särskild strategi för hur man ska bevara bin och andra insekter. Inventeringen av var man kan anlägga våtmarker fortskrider.

Teknik och fritidsnämnden

Strategin för att minska den så kallade asfaltskulden pågår och arbete med förslag på hur vi kan ta fram vägar i bra skick som medför mindre klimatbelastning påbörjas.

Kommunens höga befolkningstillväxt ställer högre krav på trafikplaneringen som ett led i att stärka trafiksäkerheten och miljön.

Projektering för nya sträckor av cykelvägar är prioriterat som en del för att främja folkhälsan och öka trafiksäkerheten.

Kulturnämnden

Medborgardialogen, utveckla befintliga metoder och hitta nya.

Nämnden ska hitta ett effektivt sätt att omsätta medborgarbudget i praktiken.

De innovativa tjänster som biblioteken tog fram under pandemin fortsätter man att utveckla ytterligare som uppskattad service till medborgarna.

Nämnden tillsammans med föreningar och kulturarrangörer planerar och organiserar olika aktiviteter som ska ske under den så kallade 500 årsresan, 6 juni 2023 då det är 500 år sedan Gustav Vasa valdes till kung i Strängnäs.

Socialnämnden

Arbetet med att upphandla hemtjänst i enlighet med LOU pågår, där det är av yttersta vikt att kravställandet blir väl genomtänkt och valfrihet för individen beaktas så långt det är möjligt.

Kommunen fortsätter att ansöka om medel från SKR för fortsatta utbildningsinsatser inom vård- och omsorg.

Det finns tydligt uttalade mål om att brukare med funktionsvariationer och diagnoser som är placerade i andra kommuner i möjligaste mån ska beredas plats inom kommunens boenden.

När det gäller våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor så har det ökat de senaste åren. Vi vill därför se över det förebyggande arbetet och ha fler utbildningsinsatser för medarbetarna. Likaså ska alltid försörjningsstöd som delas ut till par/familjer betalas ut lika mellan vårdnadshavarna/mottagarna. Det är också viktigt att vi följer upp och håller metoden med huskurage aktuell.

Ännu mer differentierat sals system

Fortsatt utredning om skolskjuts – valfri skola

Uppföljning av försöken med skolfrukost görs löpande

Fortsätta utveckla samarbetet med Bildningsakademin i Strängnäs, samarbetet mellan alla huvudmän.

KOMMUNALA BOLAGEN

Moderbolaget SKFAB fortsätter att stärka samspelet mellan den kommunala förvaltningen och dotterbolagen för att målsättning och arbete inom koncernen ska stämma överens som en helhet, bidra till ytterligare synergieffekter och öka förståelsen för de olika tjänster som bolagen levererar.

BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

- Oförändrad skattesats på 21,67 %

- Befolkningstillväxt $\approx 2\%$

- I enlighet med SKR:s rekommendationer för att klara den långsiktiga ekonomin har alla nämnder effektiviseringskrav på 0,7 %

- För att uppnå begreppet god ekonomisk hushållning bör resultatet för varje år vara minst + 2 % för att uppnå social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

- Vi har utgått ifrån resursfördelningsmodellen i våra prioriteringar.

EXTRA MEDEL PER NÄMND UTÖVER RESURSFÖRDELNINGSMODELLEN

Kommunstyrelsen

Hållbarhetsutveckling
Genomförande av Energi- och Klimatplanen
Krisberedskap
Utveckling av näringslivet

Miljö och Samhällsbyggnadsnämnden

Handlingsplan för landsbygderna
Uppdrag som släpar efter pga pandemieffekter
Åtgärder som behövs utifrån kraftig tillväxttakt

Teknik och fritidsnämnden

Eftersläpande asfaltskuld
Bidrag för enskilda vägar
Smart belysning på gång- och cykelvägar
Förverkligande av cykelplanen

Kulturnämnden

Medborgarbudget
500-års resan

Socialnämnden

Mer daglig verksamhet för äldre och andra ensamma
Ökad bemanning på SÄBO
Extra kostnader beroende på särskilda kriterier upphandling av hemtjänsten LOU
Inrättande av resursgrupp bestående av medborgare som ingår i olika insatser inom kommunens ansvarsområden
Utredning kring möjligheter att införa specialisttjänster för undersköterskor

Barn- och Utbildningsnämnden

Försök med tvåläraresystem
Minskade undervisningsgrupper
Förstärkningar inom Elevhälsan
Utökad och utvecklad elevpeng
Fortsatt utredning av gratis skolskjuts för att förverkliga det fria skolvalet
Fortsatta försök med skolfrukost som ett led i ökad inlärningsförmåga
Utredning kring utökad vuxenutbildning utifrån lokala kompetensförsörjningsbehov
Tillgång till SFI utbildning för alla som efterfrågar det
Medel för fortsatt samarbete kring lärarutbildning med Åbo Akademi

PRIORITERINGAR INOM HORIZONTELLA MEDEL

Digitalisering

Team Ungdom

Utökat föreningsstöd för de föreningar som tar fram trygghetsskapande åtgärder och/eller når målgrupper som de kommunala verksamheterna har svårt att nå

Försök med verksamhet för motorburen ungdom

Fortsatt arbete med insatser för att sänka långtidssjukskrivningarna.

DRIFTBUDGET OCH PLAN

Nämnd, tkr	År 2023			År 2024			År 2025		
	Ram 2023 utifrån resursfördelningsmodell *	Centerpartiet	Budget 2023 enligt majoriteten	Ram 2024 utifrån resursfördelningsmodell *	Centerpartiet	Plan 2024 enligt majoriteten	Ram 2025 utifrån resursfördelningsmodell *	Centerpartiet	Plan 2025 enligt majoriteten
Kommunfullmäktige	-7 479	-8 479	-7 479	-7 811	-8 811	-7 811	-8 193	-9 193	-8 193
Kommunstyrelse	-174 421	-186 421	-183 021	-180 492	-188 492	-188 592	-187 496	-195 496	-194 596
Miljö- o samhällsbyggn.nämnden	-31 847	-32 347	-32 347	-33 247	-33 247	-31 747	-34 854	-34 854	-33 354
Teknik- och fritidsnämnden	-150 348	-157 848	-155 448	-156 946	-164 446	-162 046	-164 517	-172 017	-168 117
Kulturnämnden	-52 304	-62 304	-57 304	-54 616	-58 616	-58 416	-57 269	-61 269	-61 069
Socialnämnden	-799 053	-821 053	-821 053	-828 710	-853 710	-850 710	-864 476	-889 476	-884 476
Barn- och utbildningsnämnden	-1 042 395	-1 079 395	-1 079 395	-1 081 083	-1 116 083	-1 108 083	-1 124 955	-1 154 955	-1 147 955
Summa nämnder och styrelser	-2 257 846	-2 347 846	-2 336 046	-2 342 905	-2 423 404	-2 407 405	-2 441 760	-2 517 260	-2 497 760
Interna räntor och avskrivningar	67 810	67 810	67 810	67 810	67 810	67 810	67 810	67 810	67 810
Pensioner, arbetsgivaravgifter	-56 900	-56 900	-56 900	-56 900	-56 900	-56 900	-56 900	-56 900	-56 900
Exploateringar vinst/förlust	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hyresbudget ny- till o ombyggnad	-58 100	-58 100	-58 100	-85 200	-85 200	-85 200	-112 800	-112 800	-112 800
Övr. kommungemensamma kostnader	-1 503	-1 503	-1 503	-1 503	-1 503	-1 503	-1 503	-1 503	-1 503
Resurs- och reservmedel	-65 910	-43 500	-65 910	-67 184	-43 500	-67 184	-68 595	-43 500	-68 595
- varav medel för horisontell styrning och	-20 000	-15 000	-20 000	-20 000	-15 000	-20 000	-20 000	-15 000	-20 000
- varav särskilda lönesatsningar	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
- varav demografisk volymjustering	-20 000	-12 500	-20 000	-20 000	-12 500	-20 000	-20 000	-12 500	-20 000
- varav skatteprognosreserv	-13 408	-10 000	-13 408	-14 405	-10 000	-14 405	-15 509	-10 000	-15 509
- varav riktade statsbidrag	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- varav tillväxtreserv	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- varav medel för politiska prioriteringar	-6 502	0	-6 502	-6 779	0	-6 779	-7 086	0	-7 086
Anspråkta medel från eget kapital	-18 695	-18 695	-18 695	-8 970	-8 970	-8 970	0	0	0
Internt återförda intäkter/kostnader	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
kostnader/intäkter	-127 298	-104 888	-127 298	-145 948	-122 264	-145 948	-165 988	-140 893	-165 988
intäkter/kostnader	-2 385 144	-2 452 734	-2 463 344	-2 488 852	-2 545 668	-2 553 352	-2 607 748	-2 658 153	-2 663 748
Avskrivningar	-113 000	-113 000	-113 000	-118 000	-118 000	-118 000	-123 000	-123 000	-123 000
Skattenetto	2 600 876	2 600 876	2 600 876	2 707 663	2 707 663	2 707 663	2 834 363	2 834 363	2 834 363
Finansnetto	9 030	9 030	9 030	9 030	9 030	9 030	9 030	9 030	9 030
- varav utdelning bolag	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700
Resultat	111 763	44 172	33 563	109 841	53 025	45 341	112 645	62 240	56 645
Anspråkta medel som reserverat under eget kapital	18 695	18 695	18 695	8 970	8 970	8 970	0	0	0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	130 458	62 867	52 258	118 811	61 996	54 311	112 645	62 240	56 645
Resultatmål	5,0%	2,4%	2,0%	4,4%	2,3%	2,0%	4,0%	2,2%	2,0%

* Inkl effektivisering 0,7% enl Långsiktig ekonomisk planering

2023

Preliminär flerårsplan 2023–2025

Sverigedemokraterna Strängnäs

Innehåll

Inledning	2
Vision	3
Kommunstyrelsen.....	4-5
Socialnämnden.....	6
Barn- och utbildningsnämnden	7
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.....	8
Kulturnämnden.....	9
Teknik- och fritidsnämnden.....	10
Situationen i dagsläget & Politiken.....	11
Sammanfattning & Skattesats.....	12

Inledning

Nu är det äntligen sommar som säkert många av oss alla längtat till på olika sätt. Tänk vad skönt att kunna koppla av från skola och arbetet för att få tid till att träffa släkt och vänner.

Dock ska man inte glömma bort alla i vår kommuns organisation, kommunens alla företagare som arbetar under sommaren för att hålla en god service i samhället. Oerhört viktigt och bra.

Strängnäs kommun har ett strategiskt läge som många kommuner drömmer om. Vi är norra Sörmlands hjärta med närhet till storstäder, Mälaren, skogar, strövområden och ett rikt kulturarv. Vår landsbygd är något som vi är stolta över och som vi än mer vill utveckla för en sammanhållen kommun där samtliga kommundelar lever och frodas.

Vår flerårsplan baseras mycket på det vi gick till val på, dvs en plan som är konsekvent och som man kan lita på. Den är medvetet framskriven så att man inte behöver vara högtbildad ekonom för att förstå vad det är vi vill åstadkomma. Vi vill att man med enkelhet ska kunna läsa sig till vilka prioriteringar och besparingar vi i SD Strängnäs anser som viktigast.

I grund och botten baserar vi vår flerårsplan på den styrande majoritetens budget där vi från den gjort de prioriteringar som vi anser nödvändiga för att Strängnäs som kommun ska kunna fortsätta blomstra.

Vår kommun är fantastisk fin med en mängd fördelar och även möjligheter till förbättringar. Vi ser till kommunens bästa utan någon form av politisk prestige. Vår högsta prioritet är att medverka till kloka förslag eller med egna initiativ bidra till kommunens bästa.

“Praktiska lösningar är bättre än politiska lösningar”

Vänligen

Björn Karlsson

Gruppledare SD Strängnäs

Vision

Vår vision är att varje medborgare i Strängnäs kommun ska känna trygga genom hela livet. Detta skapas genom att ge medborgarna en lugn och trygg ålderdom, en skola och barnomsorg som levererar hög kvalitet och ger barn stöd samt att vi arbetar för en god arbetsmiljö för alla som arbetar inom kommunens verksamheter.

Att vara invånare i Strängnäs kommun ska vara kopplat till stolthet och glädje över att leva i en välfungerande och trygg kommun, där vi ser alla och där ingen faller mellan stolarna.

Sverigedemokraterna vill säkerställa att varje individ, gammal som ung, känner förtroende för att vi som sitter på politiska uppdrag fattar kloka beslut för kommuninvånarnas bästa. Oavsett vad det handlar om. Vi vill öka förtroendet för politiker genom att arbeta för en nära dialog med den enskilda individen. Alla ska känna sig hörda och sedda!

Vi ska ta tillvara på den historia och det fantastiska kulturarv som går att hitta i Strängnäs kommun. Våra investeringar ska vara hållbara för framtiden. Vi ska lyfta fram och värna om närheten till vatten och natur som är en av många anledningar till kommunens popularitet.

Fördelarna med att vara bosatt i just Strängnäs är många och vi i SD Strängnäs vill dra vårt strå till stacken och lyfta det vi anser allra viktigast för att vår kommun ska vara välmående och frodas. Sverigedemokraterna Strängnäs ledord är – **PRIORITERINGAR & TRYGGHET!**

Kommunstyrelsen

Prioriteringar

- ✓ Tryggheten i våra utemiljöer ska stärkas, bland annat genom ökad kameraövervakning på utsatta platser och ökad belysning på platser med bristfälligt ljus. **Vi vill få bukt med stök, skadegörelse och annan kriminell verksamhet.** Alla kommuninvånare ska vara trygga oavsett tid på dygnet. Vi tycker det är viktigt att få stopp på den kriminella verksamheten.
- ✓ Utöka samarbetet mellan Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden och Kulturnämnden för att förebygga ungdomsbrottslighet.
- ✓ Fortsätta arbetet med en långsiktig utbildnings- och kompetensutvecklingsplan där syftet är att all personal ska få möjligheten att utvecklas inom kommunen och där man erbjuds olika möjligheter till att byta karriär inom kommunens verksamheter. Strängnäs kommun ska framöver bli känd för personalens långa anställningstid.

Strängnäs kommun är en väl fungerande kommun inom de flesta verksamhetsområden, men tyvärr finns brister inom skolan och i tryggheten på stan.

Detta är något som vi finner helt oacceptabelt. Alla ska känna sig trygga i vår kommun, på stan, på skolorna och på alla andra platser i kommunen.

Vi får aldrig sluta prioritera arbetet som förebygger alla former av våld och trakasserier. Polisens och kommunens samarbete är en oerhört viktig faktor, samt att föräldrar tidigt involveras i polisens och kommunens arbete. Både förebyggande och om/när det ändå händer tråkigheter.

Vi tror att ett sätt att fånga in ungdomar som är på väg att hamna snett i samhället är att se till att det finns ett tätt samarbete mellan Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden och Kulturnämnden. Här kan vi politiker verkligen vara med och göra skillnad! Se över fritidsgårdarna, mötesplatsernas utbud och öppettider, tillgången till fler vuxna som möter ungdomarna på stan samt säkerställa trygga samlingsforum för de barn som finner det svårt att vara hemma.

Det är viktigt att Strängnäs kommun fortsätter vara en kommun med goda möjligheter för de små och stora företagen.

Viktigt är att fortsätta arbetet med att sänka sjukfrånvaron, att fortsätta arbetet med att ta fram en långsiktig plan för att utveckla personalen så att kommunen är och förblir en attraktiv arbetsgivare. Ännu ett steg i den riktningen är att vår personal ska få ytterligare möjligheter till kompetensutveckling genom utbildning och arbete på andra enheter inom kommunen.

Alla nämnder har till uppgift att arbeta in barnperspektivet i samliga beslut. Detta tror vi går att utveckla ytterligare och att vi med tiden kommer hitta en bra och tydlig rutin kring just detta.

Dagsläget:

Det är viktigare än någonsin att politiken visar vägen på alla tänkbara sätt. Dvs politiska principer eller fördomar får helt enkelt inte vara ett hinder för kloka och bra beslut för kommunens invånare. Det är val i höst och kommunens väljare ska vara trygga i vad man ska rösta på. I våra prioriteringar kan man se vad vi vill göra och vad vi vill arbeta fram. Sverigedemokraterna Strängnäs kommer vara drivande för förbättringar i kommunen.

Socialnämnden

Prioriteringar

- ✓ En höjd grundbemanning inom äldreomsorgen för att kunna säkerställa att genom förändringar och "första möten" ska kunna prioriteras, samt avskaffa delade turer.
- ✓ Påbörja arbetet med att börja använda vårdhundar inom äldreomsorg.
- ✓ Samtlig personal inom hemtjänst och äldreboenden ska ha god kunskap i svenska språket i både tal och skrift.
- ✓ Utöka läkartiden på äldreboenden.

Vi vill utöka antalet trygghetsboenden i kommunen och även se till så att hemtjänstpersonal kan utgå från dessa för att minska körtiden.

Vi är övertygande om att en ökad grundbemanning skulle minska sjukskrivningarna och dess kostnader. Vi vill avskaffa delade turer inom hemtjänsten och vid nyanställning eller vikariat ska all personal vara kontrollerade i polisens belastningsregister. Något som vi tror skulle uppskattas av våra äldre är ett införande av vårdhundar inom äldreomsorgen. En värdig och human äldrevård är det minsta våra pensionärer ska kunna kräva efter ett långt yrkesliv.

Vi tycker det är en självklarhet att samtlig personal på äldreboenden och inom hemtjänsten ska ha goda kunskaper i svenska språket så att det aldrig kan uppstå missförstånd eller andra oklarheter. Antalet olika personal som besöker våra äldre bör dessutom hållas till ett minimum.

Gällande föreningsbidrag så anser vi att föreningar som prioriterar verksamhet för våra äldre och funktionsnedsatta bör prioriteras av oss politiker i högre grad än det görs idag.

Dagslägget:

Vi vill göra en översyn av bemanningslägget så att en ökad grundbemanning ger bästa möjliga resultat på rätt plats. Dvs hur mycket behövs stärkas inom hemtjänsten och inom äldreboenden. Vilka ev. fler områden inom äldreomsorgen behövs stärkas upp med mer bemanning? Vad behövs för att klara av att avskaffa delade turer?

Barn- och utbildningsnämnden

Prioriteringar

- ✓ Återanställa kringpersonalen. Vaktmästare, studievägledare, ålderslärare m.m.
- ✓ Upprätta en plan för att det ska finnas skolor på landsbygden oavsett driftform av kommun eller friskola.
- ✓ Säkerställa barnens och barnomsorgspersonalens trygghet genom att öka grundbemanningen även inom förskolans verksamhet, där det behövs.
- ✓ Se till att alla vuxna inom skolans verksamheter vet rutinerna om vad som behöver och ska göras när ett barn utsätts för kränkande behandling och mobbning. Både under skoltid och efteråt.

Vi vill prioritera en långsiktig plan för att kommunen ska ha skolor både på landsbygd och i våra centralorter. Det är oerhört viktigt för vår kommuns attraktionskraft att båda alternativen finns. Alla barn är unika och att kunna erbjuda variationen för elever att välja just den skolan som passar deras behov är jätteviktigt.

Gällande barnomsorgen tycker vi att kommunen även här ska kunna erbjuda valfrihet i form av både förskola och dagbarnvårdare för att man skall kunna placera sitt barn utefter just den enskildes behov och stimulansnivå.

Lärarnas tid ska gå till att undervisa. Genom att återanställa kringpersonal på skolorna ger vi lärarna möjligheten att fokusera på just lärande.

Vi vet även att personalen inom förskolan flaggar för att de ofta blir lämnade ensamma med stora barngrupper på grund av personalbrist.

Undersökningar visar på att vi i Strängnäs kommun har barn som känner otrygghet i skolan. Vi politiker måste ge rektorerna förutsättningar för att säkerställa deras personals kunskaper kring mobbning och kränkande behandling. I dagens samhälle kan mobbningen lätt "följa med hem" i och med att allt fler barn använder en egen telefon och sociala medier, även i tidig ålder. Skolans personal måste då ha kunskap i hur man hanterar olika situationer där barn blir utsatta på olika sätt.

Dagsläget:

Elevernas lärande måste på bästa möjliga sätt säkras, så att de kan vara trygga i att de kan gå vidare till nästa årskurs med både rätt förutsättningar och sina önskvärda betyg. Därför är det av yttersta vikt att en lärares tid går till undervisning, att lärare har möjlighet att stötta elever som har det svårt och även de elever som ligger långt fram. Det gör man med fler vuxna i skolan som i olika yrkesroller för verksamheten framåt. Det gäller även inom barnomsorgen där det är viktigt med en personaltäthet som garanterar en fullgod barnomsorg av högsta kvalitet.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Prioriteringar

- ✓ Utredda möjligheterna med bostäder för unga och den ökade äldre generationen.
- ✓ Det ökade behovet av el-kapacitet bör utredas i samråd med 4 Mälarstäder.

Frågor kring vår kommuns framtida miljö och samhällsbyggnad är något som vi sverigedemokrater tycker är ytterst viktiga att planera med god framförhållning och realistiska åtgärder. Bland annat genom att kommunen har god framförhållning gällande bostadsbyggande, infrastruktur och kommunala byggnader.

Vi ser det som viktigt att fortsätta arbetet med att förenkla bygglovsprocesser så att det är fortsatt attraktivt att bygga bostäder och att företagare investerar med verksamheter i kommunen. Avgifter för bygglov och ansökningar ska inte höjas utan snarare eftersträvas att hålla låga så dessa inte ses som ett hinder för byggare.

Vårt sjönära läge är en tillgång som vi ser som viktigt att utveckla. Samarbetet med våra fyra Mälarstäder är fortsatt väldigt viktigt. I det samarbetet finns möjligheter till samordningsvinster.

Kommunens översiktsplan ska vara långsiktig men ändå följa med i samhällets förändringar.

Miljöförslag ska vara realistiska och praktiskt genomförbara. Ett exempel är en säkrad vattenförsörjning och säkrad elförsörjning för kommunens alla verksamheter och hushåll.

Något som vi ser som betydande är att fortsätta utvecklingen av våra idrottsplatser och rekreationsområden.

Nybyggnation i våra orter ska i möjligaste mån följa den långa historiska traditionen av byggnader i kommunen. Vi ser det som viktigt att det kulturarv vi har även följer med in i framtida byggnadsprojekt.

Kulturnämnden

Prioriteringar

- ✓ Öka stöd och samarbeten med våra hembygdsföreningar i kommunen.
- ✓ Vi vill lyfta firandet av traditionella svenska högtider och även det nationella, regionala och lokala kulturarvet så att det lyfts fram i möjligaste mån i kommunens verksamheter

Kulturen är otroligt viktig både socialt och individstärkande. Vår kommun har ett fantastiskt och unikt kulturutbud. Här fyller våra hembygdsföreningar en mycket viktig funktion i och med deras förmåga att lyfta fram vår historia på ett ovärderligt sätt. Strängnäs Kommun har kungliga anor långt bak i tiden och tillsammans med våra fornminnesrika marker bidrar detta till att skapa en trivsamt miljö för de boende och ett attraktivt besöksmål för turister.

Strängnäs kommun har ett väl fungerande kulturliv som vi sverigedemokrater vid flera tillfällen berömt. Kommunens kulturverksamhet påverkar i stor grad andra verksamhetsområden så som skola, barnomsorg, familjeliv, äldreomsorg, friskvård och mycket mer.

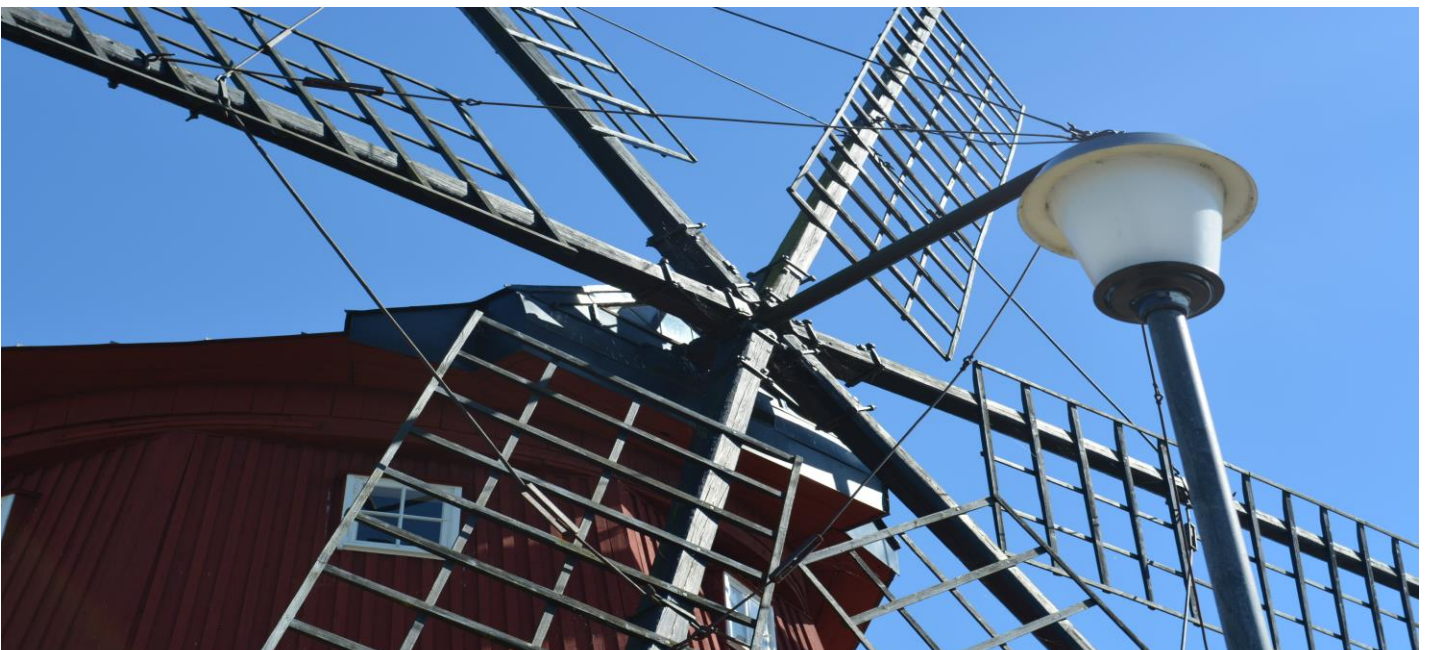
Vi vill lyfta firandet av traditionella svenska högtider och även det nationella, regionala och lokala kulturarvet så att det lyfts fram i möjligaste mån i kommunens verksamheter.

SD Strängnäs ser även att man bör fortsätta utveckla kommunens olika mötesplatser så att dessa blir ännu mer välbesökta. Se över utbudet av aktiviteter och eventuellt utöka öppettiderna för att fler unga ska känna sig välkomna.

Vi vill se över och utvärdera de olika bidragens fördelning så att dessa ännu mer används till att framhäva och lyfta vår unika kultur i Strängnäs.

Multeum i Strängnäs är ett nav i kulturlivet och där ser vi det som positivt att man gör en översyn av eventuell utbyggnad och ett framtida kulturhus där.

Vår kommuns Kulturskola är i behov av bättre anpassade lokaler för att bedriva sin verksamhet i. Här vill vi självklart ge dem de förutsättningar de behöver för att kunna fortsätta med sitt mycket uppskattade arbete.

Teknik- och fritidsnämnden

Prioriteringar

- ✓ Fortsätta arbetet med säkra skolvägar och säkra övergångsställen.
- ✓ Väststade skolgårdar, förskolor och andra offentliga platser. Det vill säga snyggt, välskött och rent ska vara ett varumärke för kommunen.
- ✓ Se över kommunens verksamheter i samråd med organisationer för funktionsnedsatta för att kartlägga brister i tillgänglighet och upprätta en åtgärdsplan.

100% av kommunens befolkning påverkas direkt av teknik- och fritidsnämndens arbete. En hög samhällsservice är en viktig förutsättning för att höja kommunens attraktionskraft. Idag är nämnden i stort sett en mycket välfungerande nämnd som lever upp till de flesta av medborgarnas förväntningar.

Vi ser en positiv utveckling med Larslunda IP och ser möjligheten med att utveckla det området till en plats med en rad olika aktiviteter, där det finns något som passar alla. Vi vill även se över vilka möjligheter som finns att utveckla idrottslivet och föreningslivet utanför centralorten.

Ett område inom nämnden som vi sverigedemokrater önskar lyfta är måltidsservice.

Den mat som serveras i våra kommunala verksamheter ska vara nylagad och näringsrik. Det är viktigare med god och uppskattad mat än med mat som följer trender. Kött från vilt, nöt, gris, fisk och fågel ska serveras i samklang med vegetariskt alternativ. Ett vegetariskt alternativ ska absolut finnas, men ska inte ersätta kött- och fiskrätter på menyn. Vi ser gärna att man utvecklar och tar in mer vilt i kommunens måltidsplaner. Det ökar efterfrågan av köttet och bidrar till att stammen av vildsvin kan minska markant.

Ekologiskt är inte ett ensamt mål att eftersträva, utan det är många gånger bättre att satsa resurserna på närodlat och mat från Sverige. Specialkost ska endast serveras på underlag av medicinsk grund.

Vår vattenförsörjning och vattenreserv är en viktig fråga att belysa ur många perspektiv, där vi säkerställer Strängnäs kommuns goda läge.

Arbetet med att göra all kommunal verksamhet tillgänglig för människor med funktionsvariationer är något som för oss är en hög prioritet. I det arbetet bör kommunen även samverka med privata aktörer som kan medverka till en ökad tillgänglighet.

Situationen i dagsläget

Vår kommun har ekonomiskt klarat sig fram till dags datum. Från ekonomer kommer dock råden att vi bör vara försiktiga med ekonomin och därmed hålla i med ett långsiktigt perspektiv. Vi ser på dessa signaler med största allvar och tycker att de satsningar som kan göras ska vara väl värda varje krona och dessutom med mätbara resultat. Det vill säga; de satsningar vi ska göra i kommunen ska vara konkreta till verksamheterna och därmed kommuninvånarna.

Politiken

Vi ser det som viktigt att kontinuerligt se över den politiska organisationen för att effektivisera verksamheten, förvalta den så representativt som möjligt och minimera kostnaderna för att skattededel i högre utsträckning ska gå till kommunens verksamheter.

Nu när de digitala möjligheterna ökat med att närvara på möten digitalt. En utveckling som vi definitivt tycker ligger i tiden och som även framöver kan minska kostnaderna för politiken. Kan man minska antalet fysiska möten spar man in reseersättningar och bidrar dessutom på ett positivt sätt till miljön.

För oss sverigedemokrater är det allra viktigast att så mycket som möjligt av resurserna går till de anställda i de kommunala verksamheterna och till kommunens medborgare. Därför tycker vi att politiken måste föregå med gott exempel. att vi fortsätter utveckla och införa fler digitala möten även i framtiden. Detta ger medel som man kan lägga på områden som trygghet, skola och äldreomsorg.

Vi har ingen politisk prestige eller principer att säga nej till samarbeten som gynnar kommunens alla invånare.

Vi är alltid öppna för olika förslag som kan vara bra för kommunen.

Det ska ni alla kommuninvånare veta och vara trygga med.

Sammanfattning:

Vi ser vår kommun som en kommun med oändligt många möjligheter, men som tidigare nämnt är den ekonomiska situationen svår att överblicka den närmaste tiden. Dock ser vi ett starkt behov att stärka vår äldreomsorg som nu, mer än någonsin, behöver stöd och resurser.

Vi prioriterar helt enkelt att fördela medel från Agenda 2030 och hållbarhetsfrågor till en ökad grundbemanning inom äldreomsorgen. Vi vill betona att hållbarhetsfrågor inte är oviktiga, men vi prioriterar hellre våra äldre och vår personal inom äldreomsorgen i det kritiska läge vi är i nu. Även skolorna med dess personal har sedan länge fått stå tillbaka för andra prioriteringar. Ett ständigt pågående arbete, som vi vill lägga extra resurser på, är arbetet kring att stärka den faktiska tryggheten i vår kommun.

Majoritetens förslag i hållbarhetsfrågor budgeteras med 5 miljoner i fem år, 2021, 2022, 2023, 2024 och 2025.

Majoriteten Hållbarhet	Budget 2021 5 milj	Budget 2022 5 milj	Budget 2023 5 milj	Plan 2024 5 milj	Plan 2025 5 milj
SD Strängnäs Hållbarhet	<u>2021</u> 0,75 milj.	<u>2022</u> 0,75 milj.	<u>2023</u> 0,75 milj.	<u>2024</u> 0,75 milj.	<u>2024</u> 0,75 milj.

Här omfördelar vi 4,25 miljoner åren 2021, 2022, 2023, 2024 och 2025. Dvs vi prioriterar sammanlagt 4,25 miljoner kronor per år extra till områden som äldreomsorg, trygghetsfrågor och skola. Vi ser att pengarna bör fördelas från hållbarhetsfrågor till områden där vi tycker pengarna gör mer konkret nytta för kommunens invånare.

I klartext så omfördelar vi på en femårsperiod hela 21,25 miljoner till barnen i skolorna, till alla äldre inom omsorgen och för en tryggare Strängnäs kommun.

Skattesats

Sverigedemokraterna anser att en kommun alltid ska sträva efter att hålla skatten så låg som möjligt, men med dagens förutsättningar anser vi att den bör förbli oförändrad.

Sverigedemokraterna Strängnäs yrkar därför:

- Att skattesatsen förblir oförändrad.
- Att anta framlagda budgetramar med Sverigedemokraternas prioriteringar.

Budget 2023

LIBERALERNAS BUDGETALTERNATIV

En Liberalare Strängnäs kommun

Konstruktiv politik som gör skillnad

Vår utgångspunkt i politiken är individen, dennes rättigheter, egenansvar och frihet. Vi vill se en öppen demokrati med insyn i beslutsprocessen. Medborgaras möjlighet till deltagande är nödvändig för att stärka förtroendet för det demokratiska samhället. Ett starkt näringsliv och god tillväxt är nyckeln till samhällets fortsatta utveckling. Samspelet mellan en effektivt skött kommun och välfungerande näringsliv maximerar möjligheterna för ökad livskvalitet för alla, oavsett om man är barn, skolungdom, förvärvsarbetande, företagare eller pensionär. Dessa utgångspunkter präglar Liberalerna i Strängnäs kommuns budgetreservation för 2023.

Vår kommun ska växa men samtidigt behålla sin särart grundad på de olika tätorternas unika egenskaper. Genom ett nytt Resecentrum och dubbelspår till Stockholm är vi en integrerad del av Sveriges främsta tillväxtregion. De boende ska här erbjudas en mycket god kommunal service där valfrihet för brukaren är en självklarhet. Vi ska ha förskolor, skolor och en omsorg om de äldre och mest utsatta som är bland de bästa i landet. Vi ska vara en kommun som tar ansvar för att kommande generationer får goda livsförutsättningar. Miljö- och hållbarhetsfrågorna måste därför få en central roll i ett liberalt grönt Strängnäs. Hållbarhet har även att göra med vår förmåga att ta ekonomiskt ansvar. En god ekonomisk hushållning innebär att vi över tid måste ha ett ekonomiskt resultat på minst 2 % av skattenettet. Kommunen har stora investeringsbehov som långsiktigt ska genomföras.

Övergripande mål:

- Inom 10 år hör Strängnäs kommun till de 10 bästa kommunerna gällande kärnverksamheten (skola och omsorg) samt ekonomi.
- Kommunen har en välutvecklad lokal demokrati.
- Strängnäs kommun är attraktiv för boende och näringsliv.

Vi ser följande områden och åtgärder som de viktigaste:

1. **En liberal kommun där den lokala demokratin är stark.**
2. **En liberal kunskapskommun:** där målet är att alla elever ska ha godkända betyg i årskurs 9 samt att läraryrket stärks genom att höja lärarnas status.
3. **En liberal hållbar kommun:** där vår kommun blir ett slutet kretsloppssamhälle och beroendet av fossila bränslen successivt avvecklas med målet att bli en fossilbränslefri kommun. Vi fokuserar på jämställdhet och social hållbarhet.
4. **En liberal kommun god att åldras i:** där boende erbjuds en god kommunal service, där valfrihet för brukaren är en självklarhet samt ett ökat byggande av trygghets- och särskilda boenden.
5. **En liberal kommun med ett expanderande näringsliv:** där hela kommunen genomsyras av en positiv attityd till företag och entreprenörskap samt förbättrad tillgänglighet och service, genom skapande av attraktiva centrum i alla kommunens tätorter.
6. **En liberal kulturkommun:** där Kulturskolan och biblioteken fortsätter att utveckla sina uppskattade verksamheter samt att Strängnäs blir en Fristadskommun.
7. **En liberal aktiv kommun** med fritid, rörelse, rekreation och smarta trafiklösningar.

1. En liberal kommun där den lokala demokratin är stark

Demokratimål:

- Medborgarna ska vara fullt informerade om kommunens verksamhet och ekonomi.
  - Medborgarna ska enkelt kunna initiera folkinitiativ genom t ex folkomröstningar.
  - En oberoende visselblåsarfunktion ska inrättas senast 2023.
-
- Tydliga och mätbara mål för kommunens verksamhet, så medborgarna kan följa utvecklingen.
  - Frivilligorganisationer skall ha en aktivroll i medborgarnas verksamhet.
  - Större inflytande från kommundelarna vad gäller verksamhetens genomförande.
  - Aktiva medborgardialoger inom flera sakområden.
  - Utveckling av den deltagande demokratin och folkinitiativen.

2. En liberal kunskapskommun

Kunskapsmål:

- Inom 10 år ligger de kommunala skolorna bland de 10 bästa i Sverige.
  - En väl fungerande elevhälsa.
  - Ökat grundbeloppet för förskolor och grundskolor.
-
- Öka lärarledda undervisningstiden.
  - Ökad lärartäthet - färre elever per lärare.
  - Satsa på mindre klasser, fler lärare och speciallärare.
  - Fler utbildade lärare i förskolan för att säkerställa tidiga pedagogiska insatser.
  - Förbättra arbetsmiljön både i förskolan och skolan.
  - Öka samarbetet mellan gymnasieskolorna och näringslivet.
  - Alla Strängnäs kommuns skolor ska vara likvärdiga.

3. En liberal hållbar kommun

Hållbarhetsmål:

- Strängnäs kommun ligger bland de 10 bästa kommunerna i landet vad gäller Agenda 2030 om 5 år.
- Kommunen är ett slutet kretslopp om 10 år.
- En jämställd och socialt hållbar kommun.

- Kommunen styr genom sitt planmonopol helt centrumutvecklingen som ett led att uppnå levande och attraktiva stadskärnor.
- Kommun ska styra mot hållbar expansion och ställa villkor på grönt bostadsbyggande med minskad klimatpåverkan.
- Vi utvecklar förnybar energi t ex biogas och gör oss oberoende av fossila bränslen.
- Systematiskt arbete för ett hållbart utnyttjande av våra naturresurser.
- De livsmedel som används i kommunens verksamheter är ekologiska och närproducerade.
- En ödehusinventering ska vara genomförd i kommunen under 2023.

4. En liberal kommun god att åldras i

Omsorgsmål:

- Strängnäs kommun ligger bland de 10 bästa kommunerna i landet vad gäller omsorg om fem år.
- 85+ ska kunna flytta till särskilt boende när de önskar utan kommunal bedömning.
- Ökat engagemang mellan det offentliga, privata och civila samhället för att uppnå god omsorg med hög kvalitet.

- Seniorpolitiken får de resurser som fordras för att tillräcklig bemanning efter behov ska kunna finnas.
- Utbyggandet av särskilda boenden i alla kommundelar ska fullföljas
- Byggandet av trygghetsboende uppmuntras.
- Lika villkor för kommunala och privata aktören inom senioromsorg och vård ska gälla.
- Den enskildes inflytande och medbestämmande ska öka och valfriheten inom hemtjänsten ska behållas.
- En systematisk analys, som bygger upp kunskap kring nyttan, värdet och riskerna med att den digitala välfärdstekniken, ska genomföras.
- De årsrika ses fortsatt som en personell resurs vid bemanning i yrkeslivet.
- Kompetensutbildningar, för att kunna införa fasta omsorgskontakter startas.
- En funktion som Äldreombudsman inrättas under 2023.

5. En liberal kommun med ett expanderande näringsliv

Näringslivsmål:

- Våra stadskärnor är attraktiva för upplevelser och handel.
  - En kreativ och nyskapande turistnäring i kommunen.
  - Strängnäs kommun har en proaktiv näringslivspolitik.
-
- En god kommunal planberedskap som möjliggör områden för nya företagsetableringar.
  - Hela kommunen genomsyras av en positiv attityd till företag och entreprenörskap med förbättrad tillgänglighet och service.
  - Kommunen hjälper våra företag att, genom ett bra utbildningssystem, få tillgång till den arbetskraft de behöver för att växa.
  - Mötesplatserna för företagare, tjänstemän och politiker vidareutvecklas.
  - Torghandlarna erbjuds goda betingelser för att kunna utöva sina verksamheter.
  - Möjliggör för fler mindre företag att delta i kommunens offentliga upphandlingar genom att tillsätta en upphandlingsrådgivare och samordnare.
  - Relevanta och anpassade avgifter till företag för olika tillstånd och kontroller.
  - En digital plattform ska finnas för kommersiella lokaler.

6. En liberal kulturkommun

Kulturpolitiska mål:

- Kulturens roll att främja demokrati och integration ska utvecklas, därför ökas resurserna med 10 % per år under en femårsperiod.
  - Föreningar och studieförbund ska ha en större roll i kulturlivet - kommunen ska skapa förutsättningarna.
  - Ett kulturcentrum i anslutning till Multeum byggs inom 5 år, som även fungerar som mötesplats.
-
- "Meröppet" (dygnet runt öppet, obemannat utanför kontorstid) införs på minst ett bibliotek i kommunen.
  - Ytterligare satsningar på Kulturskolan och dess verksamheter vilka utvecklas i hela kommunen. Avgifterna i Kulturskolan sänks för att uppmuntra till ökat deltagande.
  - Kommunen ansluter till "Fristadssystemet" och står upp med stöd och hjälp till hotade/förföljda författare, journalister och andra kulturutövare.
  - Införande av årligt demokratipris för främjande av demokratiutveckling.
  - Uppmuntra elevernas kreativa skapande genom olika aktiviteter, t ex att anordna en årlig vårsalong för alla niondeklassare.

7. En liberal aktiv kommun

Fritids- och trafikmål:

- Fortsatt utveckling av Larslunda till ett idrotts- och rekreationsområde, samt behålla Vasavallen som skol- och näridrottsplats.
  - Fritidsgårdarnas resurser ökar med 10 % årligen de kommande fem åren.
  - Kollektivtrafiken ska vara anpassad efter medborgarnas behov.
-
- Skapa bättre förutsättningar för det spontana motions- och idrottsutövandet genom att frilägga mer tid på idrottsanläggningarna för allmänheten och öka kommunala skötseln i befintliga rekreationsområden som motionsspår och utegym.
  - Utveckla en god trafikmiljö genom att se över trafiknätet i sin helhet i kommunen och sätta in trafikprojekt där det ger mest resultat på säkerhet, miljö och trängsel.
  - Allokera mer medel till vägunderhållet för befintliga vägar och fortsätta utbyggnad av ett sammanhängande gång och cykelnät.
  - Förskönandet av våra kommundelar fortsätter med fokus på att skapa hållbara platser som är vackra, kräver litet underhåll och som sammanför kommuninvånare.
  - Fortsatt utvecklingen av Larslunda idrottsplats till ett rekreations-, idrotts- och friluftscener och värna en god ekonomisk och långsiktig lösning med privata och kommunala aktörer. Vasavallen ska behållas som skol- och näridrottsplats.
  - Fritidsgårdarnas uppsökande verksamhet utvecklas för att nå olika grupper ungdomar och bidra till tryggheten i lokalsamhället. Även läxhjälp och skolstöd ska erbjudas på fritidsgårdarna.

Budgetram preliminär 2023

Nämnd, tkr	Utfall 2021	Ramjust Budget 2022	Prognos 2022 (innan DÅ1)	År 2023			
				Ram 2023 utifrån resursfördelningsmodell *	Opposition prio 2023 - Öka ram, + minska ram	Budget 2023 enligt Liberalerna	Budget 2023 enligt majoriteten
Kommunfullmäktige	-6 250	-8 900	-8 900	-7 479	60	-7 418	-7 479
Kommunstyrelse	-163 113	-183 138	-183 138	-174 421	41 405	-133 015	-183 021
Miljö- o samhällsbyggn.nämnden	-24 716	-31 898	-31 898	-31 847	257	-31 590	-32 347
Teknik- och fritidsnämnden	-145 292	-152 960	-152 960	-150 348	1 211	-149 136	-155 448
Kulturnämnden	-51 235	-56 526	-56 526	-52 304	-6 579	-58 883	-57 304
Socialnämnden	-757 795	-793 027	-793 027	-799 053	-23 563	-822 615	-821 053
Barn- och utbildningsnämnden	-957 338	-1 033 232	-1 033 232	-1 042 395	-41 602	-1 083 997	-1 079 395
Summa nämnder och styrelser	-2 105 740	-2 259 680	-2 259 680	-2 257 846	-28 810	-2 286 655	-2 336 046
Interna räntor och avskrivningar	73 605	70 810	70 810	67 810		67 810	67 810
Pensioner, arbetsgivaravgifter	-47 519	-41 400	-41 400	-56 900		-56 900	-56 900
Exploateringar vinst/förlust	-166	0	0	0		0	0
Hysesbudget ny- till o ombyggnad	-401	-38 500	-38 500	-58 100	30 000	-28 100	-58 100
Övr. kommungemensamma kostnader	-3 997	2 086	2 086	-1 503		-1 503	-1 503
Resurs- och reservmedel	-5 089	-72 224	-72 224	-65 910	16 502	-49 408	-65 910
- varav medel för horisontell styrning och satsningar	-7 803	-21 000	-21 000	-20 000	10 000	-10 000	-20 000
- varav särskilda lönesatsningar	0	-2 819	-2 819	-6 000		-6 000	-6 000
- varav demografisk volymjustering	0	-20 000	-20 000	-20 000		-20 000	-20 000
- varav skatteprognosreserv	2 714	-22 230	-22 230	-13 408		-13 408	-13 408
- varav riktade statsbidrag	0	0	0	0		0	0
- varav tillväxtreserv	0	0	0	0		0	0
- varav medel för politiska prioriteringar	0	-6 175	-6 175	-6 502	6 502	0	-6 502
lanspråktagna medel från eget kapital	-20 835	-16 943	-16 943	-18 695		-18 695	-18 695
Internt återförda intäkter/kostnader	2 701	4 000	4 000	6 000	4 000	10 000	6 000
Summa övriga kommungemensamma kostnader/intäkter	-1 701	-92 170	-92 170	-127 298	50 502	-76 796	-127 298
Summa verksamheternas intäkter/kostnader	-2 107 441	-2 351 851	-2 351 851	-2 385 144	21 692	-2 363 452	-2 463 344
Avskrivningar	-77 651	-95 000	-95 000	-113 000		-113 000	-113 000
Skattenetto	2 361 632	2 469 986	2 469 986	2 600 876	-100 000	2 500 876	2 600 876
Finansnetto	12 842	9 260	9 260	9 030		9 030	9 030
- varav utdelning bolag	0	2 700	2 700	4 700		4 700	4 700
Resultat	189 382	32 396	32 396	111 763	-78 308	33 455	33 563
lanspråktagna medel som reserverat under eget kapital	18 629	16 943	16 943	18 695		18 695	18 695
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	208 011	49 339	49 339	130 458	-78 308	52 150	52 258
Resultatmål	8,8%	2,0%	2,0%	5,0%		2,1%	2,0%

* Inkl effektivisering 1,5% enl Långsiktig ekonomisk planering

- = kostnad, + = intäkt

Budgetförutsättningar:

Vi har utgått från följande förutsättningar:

- En sänkt skattesats om en krona, d v s 20:67.
- Befolkningstillväxt, 2%.
- Effektivisering, 1,5%
- I enlighet med god ekonomisk hushållning och Sveriges kommuner och Regioners (SKR) rekommendationer bör resultatet vara minst 2,0 %. I vårt förslag, 2,1%.
- Det förväntade resultatet om 2,1% ska användas i enlighet med de rekommendationer SKR föreslår, d v s att om möjligt tidigarelägga kommande investeringar och underhåll. En del av överskottet ska också användas till en emission för SFAB för att finansiera beställningar av nya fastigheter. Det innebär att kommunen får lägre räntekostnader och därmed lägre hyreskostnader.

Yrkande:

- Att antal Liberalernas förslag till budget för 2023.

Miljöpartiet de gröna i Strängnäs förslag till preliminär flerårsplan 2023-2025

Miljöpartiet de grönas ideologi bygger på tre solidariteter;

- α Solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet
- α Solidaritet med kommande generationer
- α Solidaritet med jordens alla människor

Inledning

Miljöpartiet de gröna tar ansvar för en hög livskvalitet idag och imorgon. Du har rätt till en vardag där du inte behöver oroa dig för vilka kemikalier som finns i ditt hem eller i din mat. Du ska kunna lita på att samhället ger dig din vård som du har rätt till, när du behöver den. Du ska ha möjlighet att göra bra val i din vardag för att inte belasta jorden med mer föroreningar än den tål.

Våra gemensamma resurser ska utnyttjas varsamt och på ett hållbart sätt. Utsläppen av koldioxid måste minska snabbt. Det är bråttom nu.

Vi kan inte skjuta över klimatansvaret på någon annan, någon annanstans eller någon annan gång. Vi måste agera här och nu. Utsläppen i vår del av världen minskar alldeles för långsamt och vi bidrar inte tillräckligt till en hållbar global utveckling.

Klimatförändringarna är ett globalt problem. Även Strängnäs är en del av problemet, eftersom alla utsläpp är lokala. Och även i Strängnäs börjar vi märka av ett förändrat klimat. Det blir vanligare med översvämningar, skyfall, skogsbränder, torka och skadeinsektsangrepp. Vi måste agera nu.

Ifall vi väntar med att klimatanpassa våra samhällen, så kommer konsekvenserna bli värre, och kostnaderna högre. Vi måste klimatanpassa redan nu.

Våra gemensamma resurser ska utnyttjas varsamt och på ett hållbart sätt. Utsläppen av koldioxid, som bidrar till växthuseffekten som förändrar jordens klimat, måste minskas. Vi menar att Strängnäs kommun bör gå i täten för en omställning till ett hållbart samhälle. Alla utsläpp är lokala - vi vill och kan ta ett stort ansvar för en omställning här och nu.

Vi vill föra en politik inom naturens ramar.

Inom kulturpolitiken vill vi fortsätta värna principen om armlängds avstånd; politiken kan styra hur resurser fördelas. En kulturnämnd kan besluta om ATT en utsmyckning ska göras, men politiken får aldrig gå in och peta i innehållet. Det gäller att skilja på ram och innehåll. När makten går in och försöker styra innehållet är vi ute i grumligt vatten. Då närmar vi oss ett auktoritärt samhälle där makten vill styra våra tankar. Ingen ska någonsin besluta att bara landskapsmålningar får hänga i våra offentliga lokaler.

Vidare befinner vi oss i en kaotisk tid. Vi hade precis återhämtat oss från en pandemi, när Ryssland invaderade Ukraina. Människor befinner sig på flykt. Människor svälter runt om världen då veteexporten lamslagits. Priserna skenar inom de flesta områden. Framtiden känns i dagsläget osäker. Och det medför såklart osäkerheter i ekonomin när livsmedels- och elpriser ökar.

Vision

Ekonomi

Kommunen använder skattebetalarnas pengar effektivt, med försiktighet samt miljömässigt och etiskt ansvarsfullt.

En befolkningsutveckling där en allt större andel äldre och skolbarn ska finansieras av förhållandevis färre i arbetsför ålder är en stor utmaning för kommunen.

För att möta den utmaningen behöver vi ständigt söka nya sätt att jobba och ta till oss av ny teknik och framsteg i omvärlden så att vi kan leverera nödvändig service så kostnadseffektivt som möjligt. I samband med pandemin utvecklades den digitala mötestekniken snabbt.

För att kunna finansiera nödvändiga investeringar till följd av befolkningsutvecklingen och för att begränsa och anpassa oss till klimatförändringarna är det viktigt att budgeten visar ett långsiktigt positivt resultat. En robusthet i ekonomin är även nödvändig för att hantera tillfälliga konjunktursvängningar.

Människan

Alla medborgare ska känna sig delaktiga i samhället och i demokratin.

Uppmuntra initiativ som minskar utanförskap och diskriminering.

Strängnäs kommun erbjuder en kreativ miljö för människor, föreningar och företag.

Strängnäs är en vital del av en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar region.

I Strängnäs kommun ska alla känna sig välkomna, respekterade och trygga, i livets alla skeden.

Strängnäs kommuns skolor ger varje elev de bästa förutsättningar för lärande och utveckling.

Varje skola ska ha ett skolbibliotek, samt tillgång till en bibliotekarie.

Skolorna ska ha grönskande och stimulerande skolgårdar, gärna med odlingsmöjligheter.

Våra boenden ska ha grönskande och stimulerande trädgårdar, gärna med odlingsmöjligheter.

I Strängnäs får alla människor förutsättningar för god hälsa och välbefinnande.

Kommunen arbetar för att kontinuerligt utveckla kvaliteten i verksamheten för att skapa största möjliga nytta för medborgarna.

Våra lokaler och det offentliga rummet ska vara tillgänglighetsanpassade.

Demokrati Kommuninvånarna ska ha möjlighet till god insyn i kommunens verksamheter, oavsett utförare. Invånarna ska även ha ett demokratiskt inflytande, även mellan valen.

Genom att utveckla medborgardialogen ytterligare, digitalt och fysiskt, kan vi förhoppningsvis ha fler fruktbara dialoger. Människan är en kreativ och empatisk varelse som vill och kan ta ansvar. Mångfalden av människors synsätt och idéer ska ses som en rikedom, som kan föra utvecklingen framåt.

Medarbetare Då Strängnäs kommun är en pendlarkommun, så måste vi se till att kommunen betraktas som en attraktiv arbetsgivare som har ett acceptabelt löneläge. Arbetsmiljön och arbetsbelastningen måste vara rimlig. Att behålla sin personal kommer att vara en viktig faktor för upprätthållandet av den kommunala välfärden. T.ex måste arbetsvillkoren för vår hemtjänstpersonal bli betydligt bättre. Kommunen måste sträva efter att få bort de delade turerna.

Vi behöver förbättra den fysiska och psykosociala arbetsmiljön i skolan, både för elevernas och lärarnas skull. Vi behöver även en förstärkning från andra yrkesgrupper i skolan som jobbar tillsammans med lärarna med att möta elevernas behov av stöd och vägledning. Det kan handla om ett utökat elevhälsoteam för att stötta de elever som riskerar att hamna i utanförskap samt ett team som garanterar trygghet i korridorer och utomhusmiljö. Tryggheten i skolan måste ses över. Det ska vara nolltolerans mot mobbing, våld och trakasserier.

Skolan Kommunen kompenserar idag inte för elevernas bakgrund i tillräcklig utsträckning för att ge alla elever samma förutsättningar att lyckas. Det syns tydligt om man jämför det förväntade utfallet i skolresultat med det faktiska utfallet. Vissa skolor får mindre i ersättning i förhållande till behovet än andra. Den socioekonomiska viktningen behöver öka kraftigt.

Vi måste öka resurserna till barn i behov av särskilt stöd, i form av speciallärare och förbättrade lärmiljöer med tekniska hjälpmedel. Barn i behov av extra stöd ska ha rätt till ett tilläggsbelopp utöver den gängse skolpengen. Resursenheten behöver också utökas för att kunna ta emot elever som inte klarar den vanliga skolformen.

Det är även av vikt att de elever som behöver hemspråksundervisning, får det. Det är bevisat att en trygg grund i hemspråket borgar för en bra grogrund till att lära sig nya språk.

Vidare är det så klart av vikt att vi har bra lärare, en god arbetsmiljö (för elever och skolpersonal) och en möjlighet för elever till läxhjälp och sommarskola.

Omsorg Socialnämndens uppgift är att erbjuda omsorg och stöd med god kvalitet till behovande. Politiken ska ta ett större ansvar för omsorgens kvalitet både för verksamheter som drivs i kommunens regi och av andra utförare. Det förebyggande arbetet är lika viktigt som att möta upp aktuella behov i vardagen. Vård- och omsorgstagare eller personer med sociala behov ska inte falla mellan stolarna eller hänvisas fram och tillbaka. Kommunen ska arbeta långsiktigt och förebyggande för att förbättra folkhälsa och motverka sociala problem.

Genom en hög andel fast anställda kan kompetensen säkras. Den medicinska säkerheten måste stärkas på våra boenden genom tillgång till sjuksköterska på plats dygnet runt på de särskilda boendena. Samverkan med läkare ska tryggas genom att se över avtalen med regionens primärvård/geriatrik. En grundläggande medicinsk utrustning som syrgas och saturationsmätare ska finnas att tillgå på alla särskilda boenden. Skyddsutrustning ska finnas i lager. Personalen ska vara utbildad och tränad i kohortvård. Vi vet inte hur framtiden ser ut, men ett antagande är ju att ytterligare pandemier kommer att drabba vår värld.

Trygghet Många börjar känna sig otrygga i vårt samhälle. Våldsverkarna är en mycket liten minoritet. Det är viktigt att vi får med oss lokalsamhället när det kommer till trygghetsskapande åtgärder. Det görs genom att föräldrar, affärsidkare, föreningar och samfund känner att polisen är närvarande och arbetar för dem, att samhället finns för dem.

En meningsfull fritid är viktig för våra ungdomar. Det horisontella arbetet med team-ungdom ser vi mycket positivt på.

Miljön och klimatet

Strängnäs natur värnas och vårdas. Kommunen möjliggör att människor och verksamheter har en positiv påverkan på klimat, miljö och ekosystem.

Våra dricksvattentäkter ska säkras för kommande generationer.

Uppvärmning av kommunala bostäder och lokaler ska ske på ett hållbart sätt.

Strängnäs kommun ska värna grönområden och tätortsnära skogsområden.

Cykelplanen ska realiseras.

Måltidspolitiska programmet ska följas.

Cirkulär ekonomi En cirkulär ekonomi är ett verktyg för att minska samhällets resursanvändning och den miljöpåverkan som följer av denna. Produkter måste utformas för en lång livslängd och affärsmodeller behöver utvecklas som bygger mer på delningsekonomi än enskilt ägande. Återanvändning av produkter och återvinning av material måste underlättas. Konsumentinformationen är viktig för att den enskilde konsumenten att göra hållbara och cirkulära val i vardagen.

Strängnäs kommun behöver bidra till att den cirkulära ekonomin utvecklas. Några viktiga steg där kommunen kan bidra är att:

‘ Göra det enkelt och lönsamt för näringsidkare och privatpersoner att dela, reparera och återanvända produkter

‘ Utveckla våra återvinningsstationer i kommunen. Återvinning är bra, men återbruk är bäst. Låt oss inspireras av Retuna i Eskilstuna.

‘ Bidra till resurseffektivitet, återvinning och cirkulära affärsmodeller genom att bland annat ställa tydliga miljökrav i den offentliga upphandlingen.

‘ Kommunen kan gå i framkant. Inventarier ska inte bytas ut i onödan.

Transporter Kommunens mål om klimatneutralitet till år 2040 riskerar att gå om intet ifall vi inte snabbar på utvecklingen. Bra saker har gjorts, bl.a körs nu stadstrafiken i Strängnäs med elbussar. Mer satsningar behöver göras för att få ned antalet personbilstransporter. Den höga inflyttningstakten till kommunen börjar nu på allvar märkas i en ökad biltrafik. Vi måste se över säkerheten och tillgängligheten för våra gång- och cykeltrafikanter. Resor med personbil inom Strängnäs tätort behöver minska till förmån för gång, cykling och kollektivtrafik.

Cykelinfrastrukturen måste förbättras inom delar av Stallarholmen och i hela Mariefred, men framför allt i centrala Strängnäs, till och från Tosterö.

En utökning och sammanbindning av cykelvägar ska prioriteras. Detta gäller särskilt i närheten av skolor och förskolor. Det måste vara lätt och tryggt att ta cykeln till och från skolan ifall man bor på rimligt avstånd, så att vårdnadshavarna inte behöver hämta och lämna barnen med bilen. Gång- och cykeltrafikanter ska prioriteras vid planering och drift av gatumiljö, enligt cykelplanens riktlinjer.

Cykelleder på landsbygden, och mellan våra tätorter skulle vara önskvärt. Dock kan ju kostnaderna skena iväg. En lösning skulle kunna vara att anlägga "sommarcykelvägar" på dessa sträckor. Ifall Strängnäs kommun vill vara en cykelkommun så krävs det cykelleder mellan samtliga orter. Då fler och fler elcyklar kommit på rull ute i samhället, så är människor beredda att cykla relativt långa sträckor.

Kommunen ska uppmuntra till att fler bilpooler etableras runt om i kommunen. På så sätt skulle vi kunna minska andelen yta som tas upp av parkeringar.

Trädgårdsgatan i Strängnäs ska under sommarhalvåret utvecklas till en sommargågata. Fenomenet finns på många platser i Sverige. Istället för parkerade bilar, så frigörs plats för sommarlekplats/ uteserveringar/ foodtrucks/ paviljonger, vilket skulle kunna skapa en trevlig atmosfär. Självklart skulle färdtjänst och fordon med handikapptillstånd, samt varutransporter, ha tillstånd att köra in i området.

Miljöpartiet vill att det ska vara kostnadsfria bussresor i kommunen under lågtrafik.

Vi måste satsa på en mer tillgänglig kollektivtrafik. När en kollektiv resa mellan t.ex Mariefred och Stallarholmen tar mer än en timme i anspråk, så är det lätt att förstå att människor väljer att åka bil istället.

Exploatering Kommunens fastighetsbolag ska ha som policy att vid nybyggen satsa på miljövänliga material och klimatsmarta energi- och värmekällor. Fastighetsägare som vill sätta upp solceller ska uppmuntras.

Klimat- och miljömål, ekologisk kompetens, miljökonsekvensbeskrivningar, ska vara i fokus redan från början vid planuppdrag, exploateringsavtal, detaljplaner och markanvisningar.

Nybyggnation har stor påverkan på miljö och klimat. Vid markanvisningar och exploateringsavtal ska kommunen begära in en klimatbudget från anbudsgivarna / exploatörerna. Vid nybyggnation ska det alltid strävas efter att materialet är klimatsmart. Solpaneler och laddstolpar ska vara en självklarhet. Träd och grönytor ska i största möjliga mån bevaras, till gagn för den biologiska

mångfalden, kolsänkeeffekt, skuggning, vattenupptag samt för rekreation för de boende. Taken får gärna vara gröna, till förmån för dagvattenhantering.

Hänsyn måste även tas till översvämningsrisker. Byggnation ska undvikas alltför strandnära eller i för låglänt terräng. Hårdgjorda ytor som förhindrar infiltrationen kan undvikas genom att t.ex parkeringsytor beläggs med alternativa material istället för asfalt.

Ska vi lyckas med att hålla vår koldioxidbudget måste vi även värna våra kolsänkor i form av skog och grönytor. En plan för att återställa igenväxande våtmarker och diken bör upprättas.

Strängnäs kommun har värdefulla naturområden som behöver skyddas och vårdas. En skogsplan ska ha naturvård och biologisk mångfald som den primära utgångspunkten. Nya naturreservat ska utredas för att skydda känsliga områden.

Lokal odling och kunskap om självförsörjning ska uppmuntras och stöttas. Det kan ge sig i uttryck genom stadsodlingar, kolonilotter och skolträdgårdar. Kommunen ska främja och uppmuntra skördemarknader och reko-ringar.

Kommunen ska successivt konvertera sin jordbruksareal till ekologisk produktion genom avtal med dess arrendatorer.

Strängnäs kommun ska ha ett fortsatt generellt strandskydd om 300 meter, men med möjlighet till dispens ifall det finns fog för det.

Genom att regelbundet klippa bara sådana grönområden, där det krävs av säkerhetsskäl (som t.ex. vid utfarter) eller för att kunna använda dem vid fritidssysselsättningar (som t.ex. fotbollsplan), vill vi värna den biologiska mångfalden. Vi kommer arbeta för att utöka antalet blomsterängar i hela kommunen. Vi ser mycket positivt på organisationen "En vild idé"s gärningar.

